



ORVOSKARI HIRMONDÓ

Szeretettel köszöntjük kedves Vendégeinket!



Pécs, 2014. október

TARTALOM

Dékáni köszöntő

Orvosnapok: kitüntetések, elismerések

Tanévnyitó az orvoskaron

(Miseta Attila, Nyitrai Miklós, Ohmacht Róbert)

Évnyitó a PTE-n

Újonnan kinevezett professzoraink, docenseink

Az angol nyelvű oktatás első harminc éve

(Somodi Klára)

Az aradi vértanúk emléknapja és az 1956-os forradalom ünnepe (Kiss Tamás válogatása)

Az MDT díjazottjai karunk munkatársai

(Soltész Gyula)

Karádi professzor köszöntése (Péczezy László)

Külföldi hallgatók adománya (Földényi Gabriella)

90 éve született Flerkó Béla (Sétáló György)

Többszörös világbjajnok pécsi orvos: dr. Stefanovits Ágnes (Mátrai Gábor)

Birkózó egyetemi világbjajnokság Pécsen

(Téczezy Tamás)

Könyvismertető

Új fülszabványi eljárás (Gerlinger Imre)

Neuroupdate kurzus Mainzban

(Horváth Judit, Lubics Andrea)

CECE – 2014 (Csernus Valér)

Karotinoid-kutatók szimpóziuma (Deli József)

Tutorképző kurzus (Heim Szilvia)

Rend és rendezetlenség a fehérjék világában

(Bugyi Beáta)

Könyvtárunk magyar nyelvű folyóirataiból: Természet (Gracza Tünde)

Akik a névsorból eddig kimaradtak (Mess Béla)

Zrinyi emlékbeszéd – 2014 (Molnár F. Tamás)

Berde Botond professzor halálára

(Schneider Imre)

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Gyászolunk:

Dr. Bajnóczky István

Dr. Métneki János

Kocsis Kriszti



Középen Varga Gyula, a címlapon és a poszteren

Sebők Béla és Barthó Loránd fotói,
a hátsó borítón Rodler Miklós fényképei

Tisztelt Kollégánók, Kollégák!

Tanári testületünk, oktatóink és munkatársaink nevében szeretettel köszöntöm Önöket ezen az ünnepen.

Egyetemünkön az Orvosnapok rendezvényei hosszú hagyományra tekintenek vissza. Valójában az orvosavató és a tanévnyitó mellett ez az az alkalom, amely legmég többet fejezi ki összetartozásunkat, ragaszkodásunkat az Alma Mater hagyományihoz, értékeihez.

Örömmel jelezhetem, hogy karunk vonzereje és reputációja változatlan. Mintegy négyszeres volt a túljelentkezés mind az angol, mind a német nyelvű programjainkra. Az érdeklődés angol nyelvű biotechnológus programunk iránt erősödik. Ugyanakkor nem vagyunk maradéktalanul elégedettek. Szeretnénk, ha minél több, minél jobb eredményekkel rendelkező elsőhelyes jelentkezőnk lenne. Sajnos tény az, hogy a régió gimnáziumot végzett hallgatóinak fele nem erre az egyetemre jelentkezik, bár az is igaz, hogy számos budapesti és hazánk távoli részéről érkező hallgatónk is van. Kérjük Önöket, hogy továbbra is népszerűsítsék orvoskarunkat.

Manapság a hírekben elsősorban a gazdaság teljesítményeiről lehet hallani. Valóban fontos! De nem akkor szoktunk mi magunk is vegetatív bajainkkal foglalkozni, amikor tényleg nehézségek adódnak? A gazdálkodás fontos, de csak akkor megy igazán jól, ha észre se vesszük! Sajnos az egészségügyben és az oktatásban egyelőre nem ez a helyzet. Túl sokat kényszerülünk foglalkozni a gazdálkodással, gyakori az elakadás, a hiány, azok minden kellemetlen következményével együtt. Nem lehet azonban megkerülni a saját feladást: mindig lehet még jobban, még hatékonyabban dolgozni a fennálló körülmények között is. Természetesen törekedni kell azok javítására!

De vissza az oktatáshoz: külföldi kapcsolatrendszerünk dinamikusan bővül, lehetővé téve hallgatóinknak az angol és német nyelvű klinikai gyakorlatokat. Folytatódik az oktató kórházi rendszer kiépítése, ennek a kiteljesedése azonban csak átalakított, tömbösített tanrend mellett lehetséges. Öröndetes, hogy bár az állami ösztöndíjas magyar hallgatók finanszírozása 2008 óta – csökkent és ma már jelentős mértékben a külföldi hallgatók képzése fedezi a magyar hallgatók képzését is –, az új rendeletek nyomán ismét emelkedik a magyar hallgatók után járó kvóta. Ez lehetővé teszi azt, hogy lépést tartjunk azzal a dinamikussal, mely az orvostudományok területén végbemegy. Egyre több, külföldön sikeres kolléga dönt úgy, hogy visszatér karunkra és pályafutását itt folytatja. E tekintetben kiváló az együttműködés a Magyar Tudományos Akadémiával. Hamarosan felavatjuk az ország legkorszerűbb Skill Laboratóriumát, ahol a hallgatók és kollégák a legkorszerűbb eszközökön gyakorolhatnak. Nem felejthető azonban, hogy még a legkorszerűbb eszközök és technikák sem helyettesítik a betegekkel való közvetlen kapcsolatot, aminek nemcsak a technikai, hanem a kommunikációs aspektusaira is nagy súlyt fektetünk. Ebben segít az ún. Kommunikációs Készség Laboratóriumunk, melynek a kialakítása elkezdődött. Pécs megközelíthetősége a nyugati és északi irányokból nem túl jó, ezért hallgatóinknak buszjáratokat indítottunk, melyek pénteken viszik, vasárnap hozzák őket kedvezményes áron, és a megszokott tömegközlekedési eszközöknél jóval gyorsabban. A járatok Pécs, Kaposvár, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Körmend, Szombathely ill. a Pécs, Szekszárd, Székesfehérvár, Veszprém, Győr vonalakon közlekednek.

A megnövekedett oktatási terhek sok nehézséggel járnak. Nem szeretnénk azonban engedni abból, hogy az Általános Orvostudományi Kar a Pécsi Tudományegyetem „zászlóshajója” a tudományos kutatás területén is.

A Szentágotthai János Kutató Központ egyre hatékonyabban működik: az itt felhalmozott modern kutatóeszközök még jobb kihasználása komoly feladatot ró ránk. Csakis ott lehetséges valódi egyetemi szintű oktatás, ahol magas színvonalú a tudományos kutatás. Több belső pályázati rendszerrel, új állások létrehozásával segítjük a hatékonyabb tudományos munkát. Természetesen a pályázati lehetőségek még jobb kihasználása is lényeges.

Sajnos a klinikum területén a finanszírozás nem javult. Kijelenthető, hogy a jelenlegi személyi állománnyal és eszközrendszerrel a jelenlegi adminisztratív követelmények mellett a kollégánók és kollégák elhivatottsága az ellátás színvonalának a legfőbb garanciája. Rendkívül fontos lenne az is, hogy az állami rendszerben biztosítsuk a mindenki számára hozzáférhető ellátást. Meg kell azonban jegyezni, hogy a gyorsan fejlődő orvostudomány lehetőségeit csak jóval nagyobb ráfordítással lehet hatékonyabban kihasználni. Így azt gondolom, hogy vagy a GDP arányos részesedés növelése, vagy a ráépített biztosítási rendszerek révén a fizetős betegellátás kiterjesztése – esetleg mindkettő – szükséges.


**ORVOSKARI
HIRMONDÓ**

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, Ludányi Andrea. Szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája.

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo

Az ünnepséggel kapcsolatos blokk fényképek nagy részét, valamint az évnyitó fotóit Verébi Dávid készítette, Czulák Szilvia gondozta.

Részből megújult az I. számú klinikai tömb. Ez számos kényelmetlenséggel járt és jár, aminek az elviseléséért munkatársainkat külön köszönet illeti. Jelenleg a „B” számú rekonstrukciója folyik, de már átadásra kerültek a Radiológia, Nukleáris Medicina és a Sürgősségi Betegellátó részek. Megújult a Laboratóriumi Medicina Intézet, átadásra került az „A” szárny és így az I. sz. Belklinika is részben visszaköltöztethető. Emellett elkészült új oktatási központunk a klinika tanterme körül, ezt Entz Béláról, egyetemünk alapító professzoráról és rektoráról nevezzük el.

Azonban a fejlesztésből a klinikum jelentős része kimarad, a műszerek korszerűsítése és lecserélése nélkül hamarosan behozhatatlan lesz a versenyhátrányunk. Amennyiben nem lesz lényegesen több pénz az egészségügy számára, meg kell nyitni az állami intézményekben belül a fizetős betegellátás kapuit. Előbb azonban szükséges a megfelelő jogi szabályozás, az egyszerűsített adminisztráció. A jelen helyzetben az adminisztráció egyszerre túl bonyolult, drága és pontatlan. A helyes sorrend azonban nem a dolgozók elbocsátása többnyire „átszervezés” kapcsán, hanem az adminisztráció egyszerűsítése, a járulékos költségek csökkentése.

A nemzetközi piacon mérnökeinket, orvosainkat „a legkeresettebb árucikkek” között tartják számon. Hazai megbecsültségük azonban kívánivalót hagy maga után. A külföldön dolgozó orvosok és kutatók körében megfigyelhető egyfajta visszatérési hajlandóság, és legtöbbször nem a hasonló szintű anyagi juttatásokat várná el, hanem a kiszámítható, rendezett munkakörülményeket. Ez utóbbiban a mi felelőségünk is igen nagy!

Helyesnek tartjuk a reáلتudományok felsőoktatásának a támogatását. Közgazdászok gyakran említik az ún. hozzáadott értéket, ami a fejlett társadalmakban ma már több mint a megtermelt érték. A probléma csak az, hogy megtermelt érték nélkül nincs hozzáadott érték. Fordítva ez természetesen nem igaz. Igaz az is, hogy a valódi hozzáadott értéket is mérnökök, orvosok és a reáلتudományok más művelői produkálják. Ennek tükrében Magyarország nagyon rossz helyzetben van, aminek a megváltoztatására tett kísérlet még akkor is dicséretes, ha a megvalósításba hibák csúsznak.

Ugyancsak lényeges az, hogy az egészségügynek a nemzeti össztermékből történő részesülése kimagaslóan gyenge, ez a helyzet feltétlen korrekciót igényel. A felsőoktatásra szánt pénzüsszeg pedig kb. csak a GDP 1%-a, így azok a források, melyek a rendelkezésünkre állnak, egész egyszerűen kevesek.

Kedves Kolléganők, Kollégák!

Karunk továbbra is országos felsőoktatási statisztikák legszűkebb élvonalában van. Tudjuk persze, hogy a statisztikák torzítanak! Tudjuk, hogy nem állunk ilyen jól! Tudjuk, hogy rengeteg a gyengeségünk! Megnyugtató azonban az, hogy a Kar oktatói kara még erős. A tőlünk kikerülő orvosok, fogorvosok gyógyszerészek és biotechnológusok megállják a helyüket. Abban is bízom, hogy kormányzati szinten is megkapjuk azt a támogatást, melyre a magyar egészségügy tekintetében joggal tartunk igényt.

Végül el kell mondanom, hogy mint volt tanítványaink, Önök a legfontosabbak a számunkra. Az összetartozás a véleménykülönbségek és szakmai viták ellenére az egészségügy alappillére. Ennek egyik eleme az, hogy különböző periódusokban bár, de mindannyian ennek az Alma Maternek a tanítványai vagyunk. Tegyük meg mindent azért, hogy tovább emelkedjen az oktatásunk színvonala, fejlődjön tudományos kutató tevékenységünk és hogy klinikai ellátásunk jó híre erősödjön. Mi a magunk részéről mindenkivel, aki ezeket a célokat magáénak vallja, együtt kívánunk működni.

Köszönöm, hogy eljöttek! Azok, akik nem tudtak jelen lenni, remélhetőleg találnak alkalmat arra, hogy bármikor ellátogassanak hozzánk. Az ajtó mindig nyitva áll!

Mindenkinek nagyon jó egészséget, jó munkát, sok sikert és kellemes együtt töltött órákat kívánok a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara nevében.

Kérjük Önöket is, hogy vigyék el jó hírünket, közvetítsék azt, hogy a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara megmaradt ugyanúgy, mint az Önök idejében; szigorú, de a minőséget megkövetelő oktató intézménynek.



Dr. Miseta Attila

Dr. Miseta Attila
egyetemi tanár, dékán

A Dékáni vezetés

Dr. Miseta Attila egyetemi tanár, dékán

Dr. Ertl Tibor egyetemi tanár, általános, szak- és továbbképzési dékánhelyettes

Dr. Czopf László egyetemi docens, oktatási dékánhelyettes

Dr. Nyitrai Miklós egyetemi tanár, tudományos dékánhelyettes

Dr. Tényi Tamás egyetemi tanár, diákjóléti és külkapcsolatokért felelős dékánhelyettes

Klinikai Központ főigazgató

Dr. Decsi Tamás



Dr. Ertl Tibor



Dr. Czopf László



Dr. Nyitrai Miklós



Dr. Tényi Tamás



Dr. Decsi Tamás

PRO FACULTATE MEDICINAE KITÜNTETÉSEK

Arany fokozat



Dr. Németh Péter egyetemi tanár
Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

1973-ban szerzett orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. Az egyetem elvégzését követően a POTE Kórbonctani Intézetében dolgozott, majd 1982-ben létrehozta az önálló immunológiai és biotechnológiai munkacsoportot, ahol vezetésével jelentős tudományos kutatómunka folyt. 1996-ban egyetemi tanári kinevezést kapott. 1991-től 2012-ig az Immunológiai és Biotechnológiai Laboratórium, jelenlegi nevén Immunológiai és Biotechnológiai Intézet igazgatói teendőit látta el. Nevéhez fűződik az elméleti immunológia oktatásának bevezetése. 2002-ben az Általános Orvostudományi Kar általános és gazdálkodási dékánhelyetteseként megszervezte és végrehajtotta a kar gazdálkodási struktúrájának átszervezését. A kar pénzügyi deficitjének jelentős mérséklésére intézkedéscsomagot dolgozott ki, mely jelentős költségmegtakarítást hozott az orvoskar számára. 2006-ban a kar dékánjává választották, mely funkciót rendkívüli aktivitással, a kar pozícióinak megerősítése érdekében, fáradhatatlan munkabírással végezte. Németh professzor eddigi életútját szakterületének szeretete és magas szintű művelése, a rendkívüli munkabírás jellemzi. Jelentős a munkássága a szakmai utánpótlás nevelésben is. Számos tudományos diákkörös szakmai irányítója. Kiemelkedően eredményes a tudományos kutatási pályázatok elnyerésében.

Ezüst fokozat



Grünfelderné dr. Pintér Éva hivatalvezető
Dékáni Hivatal

1971 óta, az érettségit követően kezdett dolgozni a Pécsi Orvostudományi Egyetemen adminisztrátorként. 1980-ban munka mellett szerezte meg jogi diplomáját. 1996-ban, az akkor alakuló Dékáni Hivatal megszervezésére és vezetői teendőinek ellátására kapott megbízást. A szerteágazó adminisztrációs feladatait töretlen szorgalommal és nagyfokú hozzáértéssel végzi.

Munkáját mindig a körültekintő ügyintézés és a legnagyobb segítőkészség jellemezte, mely tulajdonságaiért kollégái is nagyon kedvelik. Konszenzusteremtő személyisége, emberi empátiája sokszor jelentett segítséget az egyetem dolgozóinak, függetlenül azok hivatali beosztásától. Az évente visszatérő és az orvoskar életében kiemelkedő ünnepek lebonyolításáról a meglegedettség hangján írt köszönőlevelek is ékes bizonyítékai kifogástalan szervezőmunkájának. A korábban már hivatalban lévő rektorokkal, dékánokkal, a teljes dékáni vezetéssel mindenkor korrekt munkakapcsolatot teremtett.



Kis-Gadóné Wenczler Mária irodavezető
Doktori és Habilitációs Tanács

1980 óta dolgozik az egyetemen, és közel 19 éve az iroda munkatársaként a doktori és a habilitációs tevékenység, illetve az eljárások adminisztrációs feladatait végzi. Aktivitása rendkívül szerteágazó, magában foglalja a jelentkezési, felvételi és a védési eljárások előkészítését, szervezését, lebonyolítását, az adatok ellenőrzését és a szükséges korrekciókat is. Különösen nagy terhet és rendkívüli figyelmet igényel a doktori programok és iskolák átszervezése, újak indítása, valamint az akkreditációs eljárások előkészítése és lebonyolítása. Tevékenységét precizitás, gondosság, segítőkészség és megbízhatóság jellemzi. Munkabírása, szorgalma, fáradhatatlan és áldozatkészsége mindig a kar érdekeit helyezi előtérbe. Rendkívüli és őszinte elismerést vált ki nem csak közvetlen feletteseiben, de valamilyen érintett személy részéről is.

Bronz fokozat

Juhászné Darabos Lenke óvónő

Óvoda

1977-től, az Óvoda megnyitása óta dolgozik az intézményben. Lelkiismeretes, szakmailag nagyon jó, folyamatosan képezi magát, kiváló óvónő. Évtizedek óta képviseli a dolgozók érdekeit szakszervezeti bizalmiként és második ciklusban tagja a Szakszervezeti Bizottságnak. Szakmai fejlődése folyamatos. Minden változást nyomon követ, a továbbképzéseken aktívan vesz részt. Az új információkat beépíti a nevelő munkába. Nagyon szeretik a gyerekek és a szülők is. Volt óvodásai gyermekeiket hozzák intézményünkbe úgy, hogy ők szerelnék óvónőnek.



Pikóné Kószegi Szilvia laboratóriumi asszisztens

Urológiai Klinika

1984 óta a klinika munkatársa. 1997-től jelenleg is a klinika röntgen részlegének vezető asszisztenseként dolgozik. Napi feladatai mellett ellátja a sugárvédelmi tevékenységet is. A szakmai gyakorlaton a hallgatók oktatásában is aktívan részt vesz. Több alkalommal előadást tartott urológiai kongresszusokon a szakdolgozói szekcióban. Aktuális rendezvények aktív szervezője, munkatársai körében is elismertségek örvend. Lelkiismeretes, a munkáját mindig fontosnak tartó, rendkívül empatikus személyiség. Kitaró, magas színvonalú szakmai és oktatói tevékenységet végez.



Sáfrány Ernő szakmunkás

Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

1978 óta dolgozik a Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetben. Szívén viseli az intézet dolgait. Folyamatosan biztosítja az oktatásban és a kutatásban szükséges eszközök és gépek felülvizsgálatát, karbantartását, szerelését. A oktatási feladatokhoz biztosítja a kísérleti állatok előkészítését, gondozását, a tápanyag beszerzését. Feladatait lelkiismeretesen, önállóan végzi, a nehéz gazdasági helyzetben a gépek, eszközök folyamatos karbantartásával, javításával és az állatok gondozásával az intézetnek nagyon nagy segítséget nyújt.



Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem

Kneif Józsefné mb. ápolásszakmai intézetigazgató-helyettes

Pathológiai Intézet

1991-ben kezdett dolgozni az intézetben vegyésztechnikusként. 2003-ban orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikusként végzett a Kaposvári Egészségügyi Főiskolán. Ezen időponttól vezető asszisztens, azóta vezeti és irányítja a szakdolgozókat. Kezdetben a rutin szövettani-immunhisztokémiai munkafolyamatok megszervezése, összehangolása volt a feladata, mely mellett a laboratóriumok felújításának megtervezésében is fontos szerepet játszott. A szakdolgozók megbecsült vezetője, aki fáradhatatlanul küzd érdekeikért, szakmai és anyagi elismerésükért. Határozott fellépésű, kiváló felkészültségű és jó szervezőképességű. Empatikus egyéniség, munkáját mindig nagy szorgalommal és odafigyeléssel, kiemelkedő precizitással végzi. Munkatársaival a kapcsolata kitűnő.



Dékáni Dicséret

Antal Gyöngyi vegyésztechnikus Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

1976 óta megszakítás nélkül dolgozik a Biokémia, majd annak utódja, a Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetben. Lelkesen részt vesz a magyar és idegen nyelvű oktatás szervezésében, a hallgatói gyakorlatok és vizsga előkészítésében. Feladatai közé tartozik az intézet leltárkezelői tevékenysége. Több éven keresztül a Multidiszciplináris Doktori Iskola adminisztrációját intézte. Kiemelkedő szervezőkészséggel és munkabírással rendelkezik. Fontos szereplője, motorja az intézeti közösségnek, részt vesz a Közalkalmazotti Tanács munkájában.



Fogarassy Edit osztályvezető főnővér

Urológiai Klinika

1977-ben, a POTE Urológiai Klinikájának műve osztályán kezdett dolgozni háromműszakos ápolóként. 1994-ben a klinika szubintenzív osztályának kinevezett főnővére lett. Az intenzív terápiás szakaszszisztensi végzettség mellett 1996-ban osztályvezető ápoló-asszisztens képesítést is szerzett.

Jól képzett, megbízható munkaeerő, a betegek, a munkatársak egyaránt szeretik. A több, mint 37 éves klinikai tevékenysége során bizonyította, hogy felelős és nagy szervezőkészséget igénylő munkakörét a szakmai elvárásoknak megfelelően, a legnagyobb gondossággal, pontossággal és lelkiismeretesen végzi.



Bódis Jánosné felnőtt szakápoló Urológiai Klinika

1980 óta dolgozik a PTE, KK, Urológiai Klinikán, mely első munkahelye. 20 éven keresztül háromműszakos nővérként végezte munkáját, jelenleg urosztómás nővérként tevékenykedik. Hivatásának egyik fontos alapja az urosztómás betegek megfelelő életminőségének kialakítása. Rendszeresen részt vesz továbbképzéseken, melyeken több alkalommal előadásokat tartott. Segítő és empátiás készsége példamutató, kimagasló szorgalmával hozzájárul az urológiai ellátás és a szakdolgozói tevékenység fejlesztéséhez. Közösségteremtő egyéniség.



Füge Istvánné gyógytornász

Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Szakmai életpályája a szülészet-nőgyógyászathoz kötődik. Szakmáját mindig hivatásnak tekintette. Tudatosan felépített szakmai egzisztenciája példaértékű. Speciális területe: a koraszülöttek korai mozgásrehabilitációja masszázstechnikával az inkubátorban. 4 éve foglalkozik daganatos, kezelésen átesett betegek tornáztatásával. Lelki támasz nyújtása érdekében speciális tanfolyamot végzett. Lelkesen végez egészségnevelést a nők minden korosztálya részére a testmozgás jelentőségéről és szükségességéről. Szakmai hozzáértése, precíz munkája és emberi magatartása a szakma dicséretére válik.



Dr. Fábián György klinikai főorvos II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum

Orvosi diplomáját 1981-ben cum laude minősítéssel kapta meg, azóta dolgozik jelenlegi munkahelyén. Gyakornok kora óta részt vesz a klinika oktatómunkájában. Felügyeli és irányítja a gyakorlatokon folyó munkát, valamint vizsgáztat. Az egyetemi posztgraduális képzésben tutorként működik. 1990 óta az endoszkópos laboratórium vezetését is végzi. Főorvos úr megbízható orvosa, ápolója nagyszámú betegének, lelkes, elhivatott oktatója az egyetemnek, akinek vezetésével nemcsak orvostanhallgatók és főiskolai hallgatók hosszú sora sajátította el a reál jellemző odaadó, betegközpontú orvoslást, hanem végzett orvosok generációinak is példamutató, megbízható és nagy munkabírási munkatársa jelenleg is. Kiemelkedő gyógyító, egyetemi oktató, jelentős közéleti és a tudományos haladást segítő tevékenysége.



Galgóczi Hajnalka gazdasági ügyintéző

I. sz. Belgyógyászati Klinika

Gazdasági ügyintézőként dolgozik az I. sz. Belgyógyászati Klinikán. Jelenlegi munkakörét megelőzően a Baranya Megyei Kórház Krónikus Belgyógyászati Osztályán dolgozott adminisztrátorként. Munkája rendkívül megbízható, pontos, kiemelkedő szervezőkészséggel és munkabírással rendelkezik. Az elmúlt években fontos szerepet töltött be a klinikán végrehajtott modernizációs folyamatokban. Alapvető szerepe van abban, hogy a klinika gazdasági mérlege ezen időszak első felében nagymértékben javult és tartósan pozitív szaldós eredményt mutat.



Halmi Gyöngyi szakasszisztens

Orvosi Genetikai Intézet

1988 óta dolgozik az egyetemen. Eleinte mint ápolónő, majd, 2006 óta a Genetikai Intézet munkatársaként. A laboratórium nélkülözhetetlen asszisztense, az intézet egyik alapító tagja. A molekuláris genetikai diagnosztikai módszerek beállításában a kezdettől aktívan részt vett. Kreatív, nyitott az új módszerek befogadására, munkatársaival intézetben belül és intézetek között is rendkívül kollegiális, munkatársai bizalmát maradéktalanul élvezzi.



Horváthné Hermann Andrea asszisztens

Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

1983 óta dolgozik a klinika ambulanciáján. Türelme és nagyfokú empátiás készsége naponta bizonyítást nyer az ambulancián közvetlen, humánus magatartásáért, magabiztos szakértelméért szeretik, viselkedése biztonságot sugároz. Az évtizedek során munkájával szemben sem szakmai, sem etikai kifogás soha nem merült fel. Széleskörű szakmai tapasztalatával fáradhatatlanul szolgálja a gyógyító tevékenységet. A betegek, a kollégák és a vezetőség mindig számíthatnak megbízható, alapos munkájára.



Hantosi Márta laboratóriumi asszisztens

Laboratóriumi Medicina Intézet

1987-ben kezdett dolgozni a POTE-n. Hematológiai asszisztens, majd klinikai laboratóriumi szakasszisztens képesítést szerzett. A laboratóriumok integrációja után mind a mai napig a Laboratóriumi Medicina Intézet munkatársaként végzi feladatát. Munkáját mindig nagyfokú precizitás és figyelem jellemezte. Nyugodt, kedves egyéniségét a betegek, munkatársai és felettesei nagyra becsülik. Munkában nyújtott teljesítménye és emberi tulajdonságai példatékűek.



Jankó Sándorné szakképzési főelőadó

Szak- és Továbbképző Központ

1987 óta dolgozik egyetemünkön. Kezdetben az Oktatástechnikai és Módszertani Csoport munkatársaként tevékenykedett. 1988-tól minőségi munkát végez jelenlegi munkahelyén. Nélkülözhetetlen szerepet vállalt a semiből kialakított infrastruktúra kiépítésében. Hosszú éveken keresztül szinte minden nap az esti órákig együtt dolgozott az alapító csapattal. A rendeleti háttér ismeretével nagy segítséget nyújt az oktatóknak és a rezidenseknek, melyet biztonsággal alkalmaz. Jelentős szerepe volt az első pécsi felkészüléssel szakvizsgázó rezidenseknek megszervezett ünnepségek lebonyolításában.



Helyes Lászlóné szakápoló

Urológiai Klinika

1983 óta dolgozik a klinikán háromműszakos beosztásban. Szakmaszeretete, felkészültsége és kollegiális gondolkodása minden tevékenységében megnyilvánul. Betegcentrikus szemlélete, szakmai elhivatottsága az ápolási munkakörben betöltött mindennapjainak alappillére. Munkájában kimagasló értéket képviselnek azok a szakmai, erkölcsi és etikai hagyományok, melyek a régi szakképzési rendszerből erednek. Mindenkor töretlen szorgalommal és lelkesedéssel végzi munkáját. A klinika iránti elkötelezettségét mi sem jelzi jobban, minthogy ez első munkahelye.



Kapuvári Csabáné helyettes vezetőápoló

Onkoterápiás Intézet

1984-ben szerezte meg szakápolói képesítését, éveken keresztül aneszteziológiai és intenzív osztályon dolgozott ápolóként. 2004 óta az Onkoterápiás Intézet dolgozója. Az Onkoterápiás Intézet fekvőbeteg részlegének a helyettes vezető ápolója. A mindennapos betegellátási és ápolási feladatok mellett részt vesz a többlet adminisztrációban. Munkáját példamutató lelkiismeretességgel és empátiával végzi, valamennyi orvos és szakdolgozó kollégával rendkívül jó a kapcsolata.



Dr. Kálmán Endre klinikai főorvos

Pathológiai Intézet

29 éve az intézet pótolhatatlan munkatársa. Kiemelkedő rutin és oktatási tevékenységével a Pathológiai Intézet egyik legmegbecsültebb orvosa. A harmadéves hallgatók rajonganak kórbonctani gyakorlataiért. Hosszú évek óta a Klinikai Központban működő Interdiszciplináris Emlőonkoteam motorja. Kiváló, innovatív cytopathologus, melyet egy új sejtblokktechnika kifejlesztése is igazol. Szakmai tájékozottsága, egyedülálló memóriája és kiváló gyakorlati tapasztalata a régió, de hazánk egyik legkiválóbb kórboncnokává teszi.



Molnár Éva laboratóriumi asszisztens

Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

1985 óta dolgozik a PTE, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet víruslaboratóriumában. Közül 30 éves munkaviszonya alatt bebizonyította, hogy felelős és komoly tudást igénylő munkakörét a szakmai elvárásoknak megfelelően, a legnagyobb gondossággal, pontossággal és precizitással végzi. A kutatásban, oktatásban és a diagnosztikában munkáját az alaposág, gyorsaság, hatékonyság jellemzi. Személyiségéből fakadóan munkahelyi kapcsolataiban megbízható, támogató kolléga.



Kisdaróczi Andorné laboratóriumi asszisztens

Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

1986 óta a POTE munkatársa. A laboratóriumi asszisztensi és az izotópasszisztensi tanfolyamok elvégzését követően a POTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján dolgozott. 2006 óta a PTE, KK, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet dolgozója. Az új laboratóriumi mérőműszerek, a vizsgálati módszerek változása miatt újabb és újabb eljárásokat kell elsajátítania, melyre mindig készséggel vállalkozik. Kitaró munkájával sokat tesz az intézet és az orvoskar fejlődéséért, tekintélyének megtartásáért.



Nagy Enikő asszisztens

Anatómiai Intézet

1991-től dolgozik az Anatómiai Intézetben. A szövettan tantárgy oktatásában nélkülözhetetlen a szerepe, a szövettani képzés asszisztensi felügyeleti és előkészítő feladatát látja el. A szövettani oktatás az intézetben hagyományos metszetekkel és mikroszkópokkal történik. Ezekhez minden héten a megfelelő metszeteket elő kell készíteni a 3 évfolyam számára, azokat karbantartani, felújítani. Ennek koordinálását hosszú évek óta végzi. A mikroszkópok rendszeres karbantartása is az ő feladata. Munkáját precízen, megbízhatóan végzi, emellett részt vesz egyéb intézeti feladatokban.



Dr. Mislai Zsuzsanna főorvos

Onkoterápiás Intézet

1970-ben szerezte meg az általános orvosi diplomáját. Rendszeresen részt vett az orvostanhallgató-képzésben, gyakorlatokat tartott, főleg a fájdalomcsillapítás témakörében. Jelenleg részállásban dolgozik, ennek ellenére szinte nincs olyan nap, hogy ne jönné be az intézetbe és ha szükséges, bármilyen betegellátással kapcsolatos többletfeladatot készséggel elvállal. Az onkológiai szakképesítés megszerzése előtt is foglalkozott daganatos betegekkel, és a mai napig a medicina ezen nem könnyű részét látja el rendkívüli odafigyeléssel és lelkiismeretességgel. Évek óta állandó tagja az Urológiai Onkoteamnek. Betegei nagyon szeretik.



Ömböli Gyuláné laboratóriumi asszisztens

Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet

1983-tól a PTE, Anatómiai Intézetben dolgozott mint laborasszisztens. 2006-tól a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet Analgetikum Laboratóriumában végez laborasszisztensi munkát. Fő feladatai a kutatási munkákban való részvétel, állatkísérletek végzése éber állatokon, valamint műtétek előkészítése és kivitelezése, a laboratórium technikai vezetése. Munkáját szorgalom, precizitás, kiváló szakmai tudás és maximális segítőkészség jellemzi. Rendkívüli szociális érzékkel rendelkezik, segíti az intézet fiatal és idősebb dolgozóit egyaránt.



Pap László mechanikus Biofizikai Intézet

1974 óta dolgozik az intézetben, az itt folyó kutatási és oktatási munka nélkülözhetetlen szereplőjévé vált. A kísérletes munka és a gyakorlati oktatáshoz szükséges eszközök naprakész üzemben tartása, javítása, kiegészítő elemek készítése elképzelhetetlen nélküle. Az intézet belső felújítása, modernizálása során szinte valamennyi karbantartó munkában orosz-lánrészt vállalt, munkatársaival jó viszonyt ápol. Az elmúlt negyven év során az intézet stabil, megbízható munkatársaként dolgozott szerényen, a munkát határidőre, a lehető legjobb minőségben és igényesen teljesítette.



Rékai Zsoltné műtős szakasszisztens, Szemészeti Klinika

1991-től dolgozik a Szemészeti Klinikán. Felnőtt szakápolói, majd szemészeti asszisztensi, később szakasszisztensi képesítést szerzett. Az évek alatt nagy szakmai tapasztalatra tett szert. Munkáját kiváló szaktudással, nagy odafigyeléssel végzi. A közösség értékes tagja, kollégái mindig számíthatnak rá. Magatartása empátikus, kitartás, jó kommunikációs készség, alkalmazkodó képesség jellemzi.



Pappné Bácskai Sarolta laboratóriumi asszisztens Laboratóriumi Medicina Intézet

1977 őszén került Pécsre a POTE 400-ágyas Klinika Központi Laboratóriumába. A rutin laboratóriumi munka mellett aktívan részt vett a kutatómunkában. Számos eredményes, sikeres kísérletben vett részt az itt dolgozó orvosok mellett, segítette tudományos munkájukat. Aktívan tevékenykedett a TDK-hallgatók gyakorlati munkájában is. A laboratóriumban eltöltött negyven év alatt sokat tanult, fejlődött. Gyakorlati, szakmai tudása folyamatosan gyarapodott. Önállóan, örömmel végzi a molekuláris biológiai vizsgálatokat.



Szókisboris Péter informatikus Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

1983 óta az intézet dolgozója. Precíz, gyors, segítőkész kolléga nagy rálátással, kreatív módon képes a napi technikai és informatikai problémák hatékony megoldására. Munkatársaival jó kapcsolatot épített ki, megbecsült tagja az intézetnek. Különböző mikrobiológiai készülékek fejlesztésének részese, mely tevékenységéért több alkalommal elismerésben részesült. Rendszeresen segíti egyetemünk intézeteinek munkáját, elsősorban finommechanikai problémák megoldásában, egyedi eszközök készítésében.



Petrovics Tiborné osztályvezető ápoló Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

1994 óta erősíti a klinika ápolói csapatát. Először háromműszakos nővérként, majd kiegyensúlyozottan magas színvonalú, kiváló szakértelemmel, kollégáihoz való odafigyeléssel, segítőkészséggel elismeréseként osztályvezetővé választotta a nővérgárda. Azóta a betegellátást magas szakmai színvonalon irányítja. Tevékenységét a jó felkészültségen alapuló gondos, körültekintő és fáradhatatlan munkavégzés jellemzi. Szakmai tudása naprakész. Határozottsága, problémamegoldó képessége példaértékű. Az ápolói munkáját a lelkiismeretesség, becsületesség, szakértelem jellemzi.



Tóth Katalin osztályvezető ápoló MSI, Traumatológiai és Kézsebészeti Klinikai Tanszék

1975-től dolgozik az egészségügyben. A nagyhírű Pécsi Égéssebészet alapítói közé tartozik, ahol eleinte, mint intenzív szakápoló, majd 1977-től napjainkig, mint osztályvezető ápoló lelkiismeretesen végzi tevékenységét. Következétesen fenntartotta osztályán a minőségi ápolást. A mindig nyugalmat sugárzó, határozott kiállásával, emberi magatartásával a munkatársainak példát mutat. Konfliktuskezelő képessége kiváló. A betegekhez, hozzátartozókhöz való viszonya példás, ezért ebben a körben is tisztelik, szeretik. A betegek visszajelzései alapján az általa vezetett osztályon az ápolás színvonala kimagasló.



Varga Jánosné laboratóriumi asszisztens Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

Egészségügyi szakiskolai tanulmányait befejezve a Nagyatádi Kórház Újszülött Osztályán kezdett el dolgozni mint csecsemő- és gyermekápoló, majd annak részlegvezetője lett. 1986 óta a POTE dolgozója, 1991-ben laboratóriumi asszisztensi képesítést szerzett. Elsőként a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Laboratóriumában, majd 2007 óta az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetben végzi munkáját mindig nagy odafigyeléssel és alapaossággal. Az új laboratóriumi mérőműszerek, a vizsgálati módszerek változása miatt újabb és újabb eljárásokat sajátít el nagy érdeklődéssel.



Vukmanné Kotroczó Ildikó gazdasági vezető Sürgősségi Orvostani Tanszék

1990 óta áll a Pécsi Tudományegyetem alkalmazásában. A Pécsi Orvostudományi Egyetem Pénzügyi Osztályán kezdte pályafutását pályázati ügyintézőként. Az integrációt követően az újonnan bevezetett SAP gazdálkodói rendszer devizás pénzforgalmának egyetemi környezetbe való integrálásában jelentős támogatást nyújtott a rendszert bevezető cégnek. 2010 szeptemberében pályázat útján nyerte el a Sürgősségi Betegellátó Osztály gazdasági vezetői státuszát. Tevékenységi köre rendkívül szerteágazó. Munkáját nagy szakmai hozzáértéssel, megbízhatóan és precízen végzi.



Dr. Végh Mária klinikai főorvos Családorvostani Intézet

A Pécsi Orvostudományi Egyetemet „summa cum laude” minősítéssel végezte el 1979-ben. Az I. sz. Belgyógyászati Klinikán kezdett dolgozni. 2000 óta Háziiorvosi Szakmai Kollégiumi tag. 1992-ben csatlakozott és segédkezett a Családorvostani Csoport megszervezésében, az oktatás reformjában. Évtizedek óta tanítja a nővéreket, hisz a háziiorvosnak nélkülözhetetlen társa a jó nővér. Részt vesz a graduális és postgraduális oktatásban. Szervezi az intézetben folyó oktatói munkát minden területen. Folyamatosan képezi a rezidenseket. Jelentős szerepe volt a kommunikáció oktatás kialakításában, melyet nagyon fontosnak tart az orvos-beteg kapcsolat minőségi művelésében. Nagy örömmel és szorgalommal dolgozik, hiszen azt teszi, amit a legfontosabbnak tart: az orvoslás művészetének megismertetését, tanítását és megszerettetését.



Walczné Gróf Judit titkárnő Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Több mint húsz éve a klinika igazgatóinak segítője. Méltó a bizalmi munkakör betöltésére, kulcsfontosságú munkaerő, aki modorával, megjelenésével méltóképpen képviseli a klinikát. Tevékenységét precízen, felelősségtudattal végzi. Kiváló szervező, gondos ügyintéző. A klinika dolgozóinak körében igen nagy megbecsülésnek örvend. Segítőkétségére, diszkréciójára bárki számíthat, önzetlenül rendelkezésre áll és törekszik a problémák maradéktalan megoldására. Udvariassága, kedvessége, megnyerő kisugárzása a jó munkahelyi légkör és a klinika jó hírnevének meghatározó eleme.



DIPLOMÁSOK

Aranydiploma: dr. Balázs Mihály, dr. Balázs Tibor Tamás, dr. Balog Erzsébet, dr. Báthori Mária Katalin, dr. Beke Gizella Mária, dr. Berényi Lídia, dr. Bezeredy Márta Ildikó, dr. Békefi Ottó, dr. Biró Lajos, dr. Bobest Mátyás, dr. Borsos Ferenc, dr. Borsos Sándor, dr. Buda Józsefné dr. Borbás Alujzia, dr. Csekő Zsuzsanna Mária, dr. Daradics Ferenc, dr. Dobos Imre Pál, dr. Fata Mária, dr. Fenyvesi Éva, dr. Ferenczi Julianna Etelka, dr. Gasztonyi Vince, dr. Gács Gyula István, dr. Gyenge Eszter, dr. Hadarits Erzsébet, dr. Hazafi Klára, dr. Herr Gyula, dr. Horváth Erzsébet, dr. Horváth Gézané dr. Balázs Mária, dr. Karoliny Gizella Szibilla, dr. Kerényi Mária Sára, dr. Kiss Éva, dr. Kiss Ilona, dr. Komora Miklós, dr. Kontrohr G. Tamás, dr. Kovács László, dr. Köves Katalin Anna, dr. Laki Margit, dr. Lendvai Piroska Terézia, dr. Lodner Nándor, dr. Lodner Nándorné dr. Szendrődi Erzsébet, dr. Lo-

vász Ferenc, dr. Lőke Miklós Péter, dr. Lukács Lajos, dr. Markovits Mária, dr. Mohr József Tamás, dr. Nagy Gábor, dr. Nagy Jenő, dr. Ótós Miklós, dr. Papp Márta Katalin, dr. Pataki Géza János, dr. Pataki György, dr. Pinterics Mária, dr. Pintér Éva Emilia, dr. Piszér István, dr. Prieger József, dr. Prugberger Emil József, dr. Sarang István, dr. Sárdi Piroska Gizella, dr. Solt István Ferenc, dr. Sudár Géza Márton, dr. Svastics Egon Dezső, dr. Szelényi Zoltán, dr. Szilágyi Sándor, dr. Than Zoltán, dr. Tunyogi Csapó Miklós, dr. Turóczy Ilona, dr. Ujlaki Éva Mária, dr. Vass Miklós, dr. Wenczl Miklós, dr. Zsilavi Fábián, dr. Zsolt Njúra

Gyémántdiploma: dr. Baján Miklós Béla, dr. Bauer Miklós, dr. Berger Rezső, dr. Cseplák György Levente, dr. Fülöp László Miklós, dr. Halász Béla, dr. Halász Béláné dr. Karácsonyi Etelka, dr. Kary Klára Ágnes, dr. Kőhegyi Imre, dr. Kummer László, dr. Meláth Ferenc, dr. Mess Béláné dr. Mezey Klára, dr. Varga Ferencné dr. Nagy Ibolya

Rubindiploma: dr. Pankotay József, dr. Tóth Jenő

Romhányi Emlékérem: dr. Szeberényi József egyetemi tanár, Orvosi Biológiai Intézet, Dr. Nagy Judit emeritus egyetemi tanár, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum.

Kiváló gyakorlatvezető címet a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora 1995-ben alapította. Az arra érdemes oktatókat az V. és VI. éves hallgatók választják meg titkos szavazással. Az elismerésben részesülnek:

Dr. Mike Andrea adjunktus, Neurológiai Klinika; dr. Hollósy Tibor adjunktus, Anatómiai Intézet, dr. Pethő Gábor egyetemi tanár, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet, dr. Rékási Zoltán egyetemi docens, Anatómiai Intézet, dr. Balaskó Márta egyetemi docens, Kóréletani és Gerontológiai Intézet; dr. Kocsis Béla egyetemi docens, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet, dr. Kajtár Béla adjunktus, Pathológiai Intézet; Molnár Gergő adjunktus, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, dr. Kálmán Endre klinikai főorvos, Pathológiai Intézet; dr. Pytel Ákos adjunktus, Urológiai Klinika; dr. Lempel Edina tanársegéd, Fogászati és Szájsebészeti Klinika; dr. Kuzma Mónika tanársegéd, Gyógyszerészi Kémiai Intézet

A legjobban oktató intézetek: Orvosi Biológiai Intézet, Kóréletani és Gerontológiai Intézet, Anatómiai Intézet

A legjobban oktató klinikák: Neurológiai Klinika, I. sz. Belgyógyászati Klinika, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum.

Köztársasági ösztöndíjban részesülnek: Tényi Dalma, Jüngling Adél, Kupó Péter, Vadász Gyöngyvér, Karádi Zsófia Nozomi, Sárvári Katalin, Bajzik Bence, Horváth Katalin Barbara, Erdődi Bence Tamás, Molnár Enikő, Hajdu Máté

Évfolyamuk legjobb hallgatói:

II. évfolyam, ÁOK magyar: Bajzik Bence, Farkas Gábor; ÁOK, angol: Shahidi Parham; ÁOK, német: Lange Mario;

FOSZ magyar: Szabó Dóra;

GYSZ: Boda Gabriella;

III. évfolyam, ÁOK magyar: Czétány Péter, Papp Máté, Csaba Gergely

IV. évfolyam, ÁOK magyar: Csernela Zsófia, Szakács Zsolt; ÁOK német: Jager Melissa Katharina

FOSZ angol: Lovász Bálint

FOSZ német: Bub Carolin

GYOSZ: Pózna Diána Ildikó

V. évfolyam, ÁOK magyar: Szabó Dóra; ÁOK angol: Sandvik Anne; ÁOK német: Arnold Sabrina Silvia

FOSZ: magyar: Katona Krisztián; FOSZ német: Hautz Kirstin

GYOSZ: Kaszás Andrea

VI. évfolyam, ÁOK magyar: Tényi Dalma, Molnár Enikő; ÁOK angol: Molvik Richard Alexander

(FOSZ: fogorvos szak, GYOSZ: gyógyszerész szak)

Köszönjük Kittkáné Bódi Katalinnak, az Oktatástechnikai és Szolgáltatási Osztály vezetőjének és munkatársainak, Czulák Szilviának és Verébi Dávidnak, hogy a szükséges fotókat elkészítették és az utómunkálatokat elvégezték.

XLVI. Egyetemi Orvosnapok

2014. október 17-18.

PROGRAM

2014. október 17. (péntek)

10.00 Ludwig van Beethoven: e-moll szonáta (op. 90)

Előadja: Horváth Attila, a PTE, Művészeti Kar, Zeneművészeti Intézet művészmaster szakos hallgatója

10.30 Az Orvostudományi Kar ünnepi ülése

Rektori és dékáni köszöntő

Pro Facultate Medicinae emlékérmek átadása

Arany-, gyémánt- és rubindiplomák adományozása

Romhányi Emlékérmek átadása

Oktatói és hallgatói kitüntetések adományozása

Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem adományozása

Dékáni dicséretetek átadása

15.00 ÉVFOLYAMTALÁLKOZÓK

1954-ben végzett orvosok

403. sz. szemináriumi terem (IV. em.)

1959-ben végzett orvosok

II. sz. szemináriumi terem (fszt.)

1964-ben végzett orvosok

Dr. Flerkó Béla (IV. számú) tanterem (I. em.)

1969-ben végzett orvosok

Dr. Cholnoky László (I. számú) tanterem (I. em.)

1974-ben végzett orvosok

Dr. Lissák Kálmán (II. számú) tanterem (I. em.)

1979-ben végzett orvosok

Dr. Donhoffler Szilárd (III. számú) tanterem (I. em.)

1984-ben végzett orvosok

Tanácterem (I. em.)

1989-ben végzett orvosok

V. sz. szemináriumi terem (fszt.)

1994-ben végzett orvosok

VI. sz. szemináriumi terem (III. em.)

1999-ben végzett orvosok

VII. sz. szemináriumi terem (II. em.)

2004-ban végzett orvosok

III. sz. szemináriumi terem (fszt.)

2014. október 18. (szombat)

10.00 és 14.00 A Gyügyi Gyűjtemény megtekintése a Zsolnay Negyedben

(Indulás a Szigeti úti északi parkolóból)

TUDOMÁNYOS DÉLELŐTT

A végzett évfolyamok képviselőinek tudományos előadásai

(Dr. Flerkó Béla (IV. számú) tanterem (Pécs, Szigeti út 12., I. em.)

10.00 Dr. Reglödi Dóra egyetemi tanár, PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet
PACAP – egy sejtvédő peptid rövid története

10.20 Dr. Szomor Árpád egyetemi adjunktus, PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika
Autológ hemopoetikus őssejt transzplantáció a PTE I. sz. Belklinikáján

10.40 Dr. Ezer Erzsébet klinikai főorvos, PTE, KK, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
Utazás a neurointenzív körül

11.00 Dr. Sáfrány Géza főigazgató főorvos, Országos „Frédéric Joliot-Curie” Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi
Kutató Intézet
Az ionizáló sugárzás biológiai hatásának vizsgálata

11.20 Dr. Buzsáki György egyetemi tanár, NYU Neuroscience Institute, New York University
Emlékeztek? Hadd magyarázzam meg, hogyan

19.00 Dékáni fogadás az Orvostudományi Kar Dr. Romhányi György aulájában.
(Részvétel csak külön meghívóval.)

TANÉVNYITÓ ÜNNEPSÉG AZ ORVOSKARON – 2014. szeptember 1.

Dr. Miseta Attila dékán:

Tisztelt Tanári Testület! Kedves Hallgatóink!

Egyfajta – lehet mondani – régimódi szokás az, hogy mostantól kezdve Önöket kollegináknak és kollégáknak hívjuk.



Dr. Miseta Attila dékán

Önök nagy lehetőséget kaptak, amelyet természetesen kiérdemeltek tanulmányaik során, hiszen nem könnyű bekerülni az orvostudományi, a fogorvostudományi, a gyógyszerészeti szakra, avagy éppen biotechnológusnak. Ezt a lehetőséget köszönhetik maguknak, szüleiknek és azoknak, akik Önöket tanulmányaik során támogatták és támogatják; és köszönhetik Magyarországnak is, a magyar nyelvet beszélő emberek közösségének mindenféle értelemben, hiszen ez a közösség teszi az Önök számára elérhe-

tővé ezt a kurrikulumot. Kérem éljenek a lehetőséggel!

Az első két év – ahogy talán már a gólyatáborban Önöknek elmondhattam – igen nehéz lesz. Az első két év és bizonyos értelemben még a harmadik év is felkészíti Önöket majdani klinikai tanulmányaikra. És ha mindezen túl vannak, bízom abban, hogy hat év után már nem én, de az utódom mindnyájuknak átadhatja a diplomát. Visszakanyarodva a lehetőségre: ezzel élni kell. Látni fogják, hogy az első hetekben, első hónapokban a tantermek tömődtek, a szemináriumokat és gyakorlatokat szinte mindenki kivétel nélkül látogatja. Utána mintha valami természetes emberi lustaság venne Önök közül sokakon erőt... De hadd ismétljem meg azt, amit már hallhattak tőlem, hogy Önök nyugodt lelkiismerettel akkor mehetnek el a vizsgákra, hogy ha mindent megtettek, és ebben a mindent megtettekben a legfontosabb elem, hogy később is kitartóan látogassák az előadásokat, szemináriumokat és gyakorlatokat. Ha figyelemmel vesznek részt ezeken, könnyebb lesz a vizsga, mélyebbek lesznek ismereteik.

Sőt, ez sem elegendő. A mi szakmáinkban a közvetlen kapcsolat az oktatókkal, a részvétel a munkájukban – akár az elméleti intézetekben, akár később a klinikumban – nagyon is szükséges ahhoz, hogy Önökből majdani kiváló orvosok lehessenek. Nem mindig könnyű szeretni a szakmát és nem könnyű mindig szeretni a tanulmányokat sem. Higgyék el nekem, áttörést úgy érhetnek el, ha kezdettől maximális odaadással és néha bizony egy kis szenvedéssel is tanulnak. Önök tehetségesek; és az orvoslás, fogorvoslás, gyógyszerészet, biotechnológia mind olyan területek, ahol bárki Önök közül megtalálhatja azokat a szépségeket, amelyeket érdemes szeretni, amelyekben majd érdemes lesz az életüket is leélni. A tehetség tehát adott, de munka és egy kis szenvedés helyell-közzel szükséges ahhoz, hogy később majd boldogok lehessenek, előbb a tanulmányaikban, majd pedig a munkáikban.

Köztudott, hogy a Magyarországon végzett orvosokat, fogorvosokat, gyógyszerészeket, biotechnológusokat külföldön is sok he-



lyen keresik. Ez jelzi annak a diplomának az értékét, amelyet várhatóan mindnyájan tőlünk fognak kapni.

Az orvoslás tudomány is, a magyar szóösszetételben orvostudománynak hívjuk. Tudomány, hiszen állandó nyomon követése szükséges és részvétel is benne sokuk számára, hogy milyen új technikák, technológiák, megközelítések adódnak a diagnosztikában, terápiában, megelőzésben. És egy icipicmit művészet is, hiszen az a fajta ügyesség, amivel rendelkezünk, az a tudás, amit megszereznek csak úgy alkalmazható az adott pillanatban, ha a megszerzett tudást, tudományt Önök ügyesen, ott ahol kell és akkor, amikor kell a megfelelő módon tudják közvetíteni.

Az orvoslás tehát a reáltudományok és a humanitások egyfajta keveréke. Természetesen ez az arány szakmánként eltérő, de mindennél jelen van, s éppen ezért fontos az, hogy minden részterületre odafigyeljenek. Természetesen nem csak a tanulmányokról szól ez a hat év, amit velünk töltenek, hanem – ahogy említettem – alkalmuk lesz arra, hogy a tudományos diákkörben részt vegyenek témavezetőjük tudományos munkájában, alkalmasint a diagnosztikus és gyógyító tevékenységben is.

Ugyanígy az orvoskar támogatja sportolást és minden olyan sporttevékenységet, ami megfelel az ősi latin mondásnak: *Mens sana in corpore sano* – hogy Önök még felkészültebbek legyenek. Nincsen sok értelme annak – majd látni fogják – hogy az utolsó pillanatokra, az utolsó napokra, ne adj' isten az utolsó hetekre halogassák a felkészülést, mert ilyenkor a tananyag elsajátítása már igen-igen nehéz. Be kell osztani az idejüket, és bölcsen kell beosztani; tanulás, sport, művészetek, vagy csak egyszerű pihenés. Számos lehetőség adott Pécsen – amiről bizonyára tudják, hogy 2010-ben Európa Kul-



turális Fővárosa is volt – de mi magunk az orvoskaron belül, vagy tágabb értelemben az egyetemen belül is számos lehetőséget biztosítunk Önöknek a kibontakozásra. Sőt, bátorítjuk az új kezdeményezéseket.

Most nagyon sokan gyűltek össze gimnáziumi osztályokból, különböző helyekről. Látni fogják, hogy nagyon sokfélék; barátokat szereznek és bizony-bizony konfliktushelyzetek is keletkezhetnek. A magyar évfolyam mellett az angol programosok több mint 60 országból érkeztek, és van egy jelentős német évfolyamunk is. Az óhatatlanul felmerülő kulturális, edukációs és gazdasági különbségek kezelése néha nem könnyű, de tegyenek meg mindent, hogy a nézeteltéréseiket elsimítsák és emberséggel közeledjenek mindenkor egymáshoz.

A tisztelet ugyanígy kijár a tanáraiknak is. Látni fogják, hogy a tanáraik is ugyanolyan emberek, mint Önök. A klinikákon hármas, az elméleti intézetekben kettős feladatnak kell a legtöbbjüknek megfelelniük. Ezek a színvonalas oktatás és a tudományos kutatásban való részvétel – hiszen nem lehet úgy egyetemi szinten oktatni, ha az, aki oktat, nem kiváló művelője a tudományának is. A klinikumi évekre megérkezve látni fogják, hogy kollégáinkon hatalmas az a teher is, ami a betegellátással kapcsolatos. Az is fel fog tűnni Önöknek, hogy nem mindenki egyformán ügyes, tehetséges mindenben; csakúgy, mint Önök.

Legyenek megértéssel, mindenkor adják meg a megfelelő tiszteletet a tanáraiknak és egymásnak. Önök egy kisebb közösség, az egészségügyi dolgozók közösségének a tagjai is lettek. Bizony-bizony, számunkra és az Önök számára is rendkívül fontos az összetartás, az összetartozás érzésének, értékeinek a megragadása. Nagyon fontos az is, hogy Önök a magyar társadalom elitjét képviselik és nemcsak a padosorokban, nemcsak az egyetem területén, hanem a városban, otthon is ki kell fejleszteni azokat a viselkedésszabványokat, amelyek ennek megfelelőek.

Tisztelt jövődö kolleginák és kollégák! Mindenkinék ajánlom Louis Pasteurnek egyik híres mondatát, karunk jelmondatát: *A szerencse csak a felkészült elméknek kedvez.*

Dr. Nyitrai Miklós, az Angol Program vezetője:

Distinguished Guests, Students of the Medical School, Dear Colleagues, Ladies and Gentlemen!

I am glad to welcome all the students, their parents and relatives at the opening ceremony of the new academic year. It is my great pleasure to congratulate you on behalf of the Pécs Medical School for successfully taking your first challenge, the admission procedure! For this starting semester we received more than 900 applications to the English Program and approximately 250 new students started the semester today.

You just finished your first day in school. You are full with ambitions and energy. I believe that it is the beginning of an exciting and fruitful time of your life, and I am sure that all the students are looking forward to the coming period of education in Pécs. These upcoming semesters will bring new challenges and new problems to solve for you. Some of these will come from the fact that you will have to adapt to a new environment,

but I expect that most of these difficulties you will be facing when studying the different subjects of the curriculum of the Medical School. We, your teachers and tutors, can promise you help and assist by providing you all the conditions for high quality medical education. We will make sure that you gain modern and up-to-date knowledge in the various fields of your studies, which



Dr. Nyitrai Miklós

fulfil all the expectations of the medical sciences of the XXI. Century. Our aim is to combine the most effective components of tradition and modernity in the progress of your education. You will quickly realise that you are the one who can and should do the most for your success! You are expected to be highly motivated, hardworking and ambitious to become a good doctor. Without feeling the responsibility towards your profession and patients you will not succeed! This period of time is expected to be one of the most productive and exciting periods of your life, which will bring you new friendships and exciting intellectual adventures. I am confident that you will have a good chance to gain insights into a new culture, to a life of an interesting country. Focus on your studies, but also find time to enjoy the social and cultural life of this beautiful city, Pécs.

Dear Young Colleagues!

Finally, I wish you a successful period of education for the following semesters, and also to enjoy your time you spend with your friends and colleagues!

I wish you good luck and great success!

Dr. Ohmacht Róbert, a Német Program vezetője:

Euer Spektabilität Herr Dekan, Herr Prodekan, sehr geehrte Professoren, liebe junge Kolleginnen und Kollegen, meine Damen und Herren!

Im Namen der Leitung des Deutschen Studienganges möchte

ich unsere neuen Studenten in Pécs/Fünfkirchen willkommen heißen.

2004 haben wir den ersten deutschen Jahrgang gestartet, daher beginnen wir heute unser elftes Studienjahr im Deutschen Programm.

Wir freuen uns, dass Sie für Ihr Medizinstudium unsere Universität gewählt haben – und hoffen, dass Sie sich auch freuen zu den glücklichen Auserwählten zu gehören, die von den etwa 900 Bewerbern zugelassen wurden.

Liebe junge Kolleginnen und Kollegen!

Sie stehen vor den schönsten und wahrscheinlich aufregendsten Jahren Ihres Lebens.

Die Medizinische Fakultät der Universität Pécs bietet Ihnen ein ernsthaftes, interessantes, modernes Medizinstudium, aufgrund dessen Sie die hier erworbenen Kenntnisse überall in der Welt erfolgreich anwenden können. Unsere Professoren werden ihr Bestes tun, damit sie zeitgemäße und feste Grundkenntnisse erwerben können.

Wir erwarten von Ihnen, liebe Studentinnen und Studenten, kontinuierliches Lernen und Aufmerksamkeit. Sie müssen vor allem fundamentale Kenntnisse erwerben, ohne diese ein sicheres Verstehen der vorklinischen und klinischen Fächer ausgeschlossen wäre.

Wir möchten auch dafür sorgen, dass Sie die Zeit, die Sie in Pécs als Student verbringen werden, angenehm gestalten.

Es soll ein gutes Gleichgewicht zwischen der anstrengenden Zeit des Lernens und der angenehm verbrachten Freizeit geschaffen werden.

Sie alle sind mit hohen Erwartungen zu uns gekommen.

Diese Erwartungen sollen sich auch erfüllen.

Ich wünsche, dass Sie den Zauber der Medizin so früh wie möglich entdecken, und dieser Zauber soll Sie durch die anfänglichen Schwierigkeiten Ihres neuen Lebens – fern der Heimat – hindurch helfen.

Ich wünsche Ihnen einen angenehmen Aufenthalt, und viel Erfolg im Studium.



Dr. Ohmacht Róbert

Forrás: www.pte.hu (UnivPécs, 2014. szeptember 1.)

Tanévnyitó a Pécsi Tudományegyetemen – 2014/2015

A Pécsi Tudományegyetem szeptember elsején tartotta ünnepi tanévnyitó ülését a Halasy-Nagy József Aulában. A rendezvényen Palkovics László felsőoktatásért felelős államtitkár is jelen volt.

„1367. szeptember elsejével Magyarország a modern nemzetek sorába lépett, az ország sorsát a tudásra alapozta, s ez azóta is meghatározza a magyar tudományt, innovációt” – jelentette ki beszédében Bódis József rektor, utalva arra, hogy az egyetemalapítás három év múlva bekövetkező 650. jubileuma nem csak Pécs, de az egész magyar felsőoktatás ünnepe is lesz. A PTE első embere eddigi tanévnyitó beszédeire utalva elmondta, reméli, ez lesz az utolsó olyan alkalom, amikor nagyobb változások jellemzik majd a tanévet, mert bízik abban, hogy az új felsőoktatási stratégia hosszú távon kijelöli majd a magyar felsőoktatás útját. „Enélkül a szektor nélkülül nincs modern társadalom, nincs fejlődés, és nincs magyar nemzet sem.” – jelentette ki Bódis József, majd hangsúlyozta: „Mi ennek az átalakításnak együttműködői szeretnénk lenni. Ugyanakkor azt látni kell, hogy ez egy rögös út, de mindannyi-

unk érdeke, hogy sikerre vigyük, és a felsőoktatás húzóerő legyen.” A PTE rektora szövege arról is, hogy a Dél-Dunántúl Magyarország egyik leginkább leszakadó vidéke, s mivel az egyetemeknek nemcsak az a szerepe, hogy kutassanak és szakembereket képezzenek, hanem a környező gazdaságot is indukálni hivatottak, a PTE-re is ez a feladat vár. „Emelt fővel állunk ennek elébe, és teljesíteni akarunk.” – fogalmazott Bódis József.

Egy, a közintézményekbe vetett bizalom kapcsán végzett felmérést idézett beszédében Palkovics László felsőoktatásért felelős államtitkár. A magyarok a Magyar Tudományos Akadémia után a magyar felsőoktatásban bíznak leginkább. A felsőoktatás megújítása kapcsán az államtitkár elmondta: az év végén terveznek a kormányval elfogadtatni egy olyan stratégiát, mely hosszú távon lenne meghatározó, öt évre szólna, és évenként felülvizsgálnák. Palkovics László hangsúlyozta azt, hogy egy ilyen stratégiát csak azokkal együtt érdemes és lehet megalkotni, akik azt végre fogják hajtani. A felsőoktatásért felelős államtitkár utalt arra is, hogy az ünnepség-

után megbeszélést is folytat majd e témát érintően is Bódis Józseffel

Az ünnepségen – melyet a PTE Universitas Televíziója élőben közvetített az egyetem honlapján – kinevezések, kitüntetések, elismerések átadására is sor került.

Áder János Magyarország köztársasági elnöke, 2014. szeptember elseji hatályos **egyetemi tanárrá nevezte ki egyetemünk 14 oktatóját**. A rektortól professzori talárt vehetett át a Klinikai Központ két professzora:

■ **Cziráki Attila**, a Szívgyógyászati

Klinika professzora,

■ **Than Péter**, az Ortopédiai Klinikai Tanszék professzora.

■ **A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa Pro Universitate Quinqueecclesiensi** kitüntetést adományozott **Bauer Miklós** professzornak, a jogelőd Pécsi Orvostudományi Egyetem egykori rektorának, a Pécsi Tudományegyetem és jogelőd intézményei érdekében kifejtett tudományos, oktatói és vezetői tevékenysége elismeréseként.



Dr. Cziráki Attila



Dr. Than Péter



Dr. Bauer Miklós



Dr. Lénárd László



Teczely Tamás



Kugyelka Réka

■ A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa Lénárd László egyetemi tanárnak a Pécsi Tudományegyetemen 2000-2007 között végzett kimagasló vezetői tevékenysége elismeréseként a **rector emeritus** címet és a Pécsi Tudományegyetem pecsétgyűrűjét adományozza.

■ Az Egyetem rektora **Pro Universitate Juventutis Díjat** adományozott Kugyelka Rékának, az Általános Orvostudományi Kar orvosi biotechnológia szakos, végzett hallgatójának, egyetemi tanulmányai során elért egyenletesen magas színvonalú szakmai és tudományos munkája elismeréseként, valamint a Magyar Rákellenes Liga Alapszervezetében tanúsított példamutató társadalmi szerepvállalásáért.

■ A Pécsi Tudományegyetem rektora **elismerő oklevelet adományoz** a XI. Egyetemi Birkózó Világbajnokság előkészületeiben és lebonyolításában tanúsított eredményes és lelkiismeretes szervezőmunkájának elismeréseként Teczely Tamásnak, a Testnevelés- és Mozgásközpont igazgatójának.



Dr. Mehrdad Soheili

Kulturális munkája elismeréseként a Pécsi Tudományegyetem rektora **oklevelet adományozott Mehرداد Soheili-nek**, az Általános Orvostudományi Kar fogorvos szakon végzett volt hallgatójának, a „Motivational Speech” hagyományteremtő rendezvény életre hívásáért, dr. Patch Adams látogatása során nyújtott kimagas-

ló, önzetlen munkájáért és EGSC titkári tevékenységéért.

Kiemelkedő művészeti tevékenységük elismeréseként **oklevélben részesült Carlo Ulrich Gerhard Marian Kaiser**, az Általános Orvostudományi Kar általános orvos szakos hallgatója.

Egyetemünk rektora sporteredményeik el-

ismeréseként **oklevelet adományozott Balla Péternek**, az Általános Orvostudományi Kar általános orvos szakos hallgatójának.

A kitüntetetteknek szívből gratulálunk!

Fotó: Csortos Szabolcs, UnivPécs

A viteldíjak egy útra értendői!

A MENETREND
Indulás pénteken: 16:00 óra
Indulás vasárnap: 17:00 óra

ÚJ ÚTVONAL

PTE ÁOK BUSZJÁRAT!

HALLGATÓINK, OKTATÓINK, DOLGOZÓINK számára

Felszállás: PTE ÁOK Elméleti Tömb, északi bejárat (Szigeti út 12.)
Megállóhelyek: a megjelölt településeken a Plázák parkolói.

Bővebb információ: www.aok.pte.hu
A felszálláshoz előjelentkezés szükséges a Coospacen.

ÚJONNAN KINEVEZETT PROFESSZORAINK ÉS DOCENSEINK

Dr. Cziráki Attila
egyetemi tanár



1957. június 15-én született Pécsen, a Nagy Lajos Gimnáziumban érettségizett, majd 1982-ben kapott általános orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1984-ben a POTE, I. sz. Belgyógyászati Klinikán tudományos munkatárs, főmunkatárs, majd 1996-óta egyetemi docens beosztásokban dolgozott. Belgyógyász, klinikai farmakológus és kardiológus szakképesítést szerzett. 2013-ban a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karán „Certificate of Healthcare Management” oklevelet kapott. A POTE, I. sz. Belgyógyászati Klinikán alapítója és vezetője volt az egyetem első echokardiográfiás laboratóriumának. A vaszkuláris endotéllel kapcsolatos tudományos kutatásait 1993-95 között Augustában (USA), 1996-ban Soros ösztöndíjjal Angliában, majd 2002-ben Bostonban végezte. 1999 óta a PTE Szívgyógyászati Klinikai tudományos és oktatási igazgatóhelyettese. 2001-2013 között Baranya megye kardiológus szakfőorvosa. 1996-ban a PTE ÁOK-n PhD-fokozatot szerzett, 2002-ben habilitált. 2000-ben Széchenyi Professzori Ösztöndíjat kapott, a Magyar Kardiológusok Társasága két ízben „pro communitate” kitüntetésben részesítette. Az EEM miniszter szakvizsgáztatással bízta meg kardiológia és hipertoniológia szakterületeken. A PTE Klinikai Orvostudományok Doktori Iskolájának törzstagjaként 12 PhD-hallgató témavezetője, akik közül négy szerzett PhD-fokozatot. 1988-óta vesz részt a magyar és angol nyelvű hallgatók gyakorlati képzésében és tart tantermi előadásokat belgyógyászat és kardiológia tárgyakból. Orosz nyelvből alapfokú, angol nyelvből középfokú általános és felsőfokú szaknyelvi vizsgával rendelkezik. 58 megjelent közleményének és öt szerkesztői levelének impakt faktora 77,3, a független citációk száma: 324. Ezen felül szerzőként hét könyvfejezetet és 120 idézhető absztraktot jegyez. Számos hazai és nemzetközi konferencián szerepelt meghívott előadóként, üléslégnökként valamint több rangos szakmai konferenciát szervezett. Tagja az ESC és EACVI európai társaságoknak. Az MKT Echokardiográfiás Munkacsoport vezetőségi tagja, a Magyar Nemzeti Echokardiográfiás Akkreditációs Bizottság elnökségi tagja, a Magyar Artériás Stiffness Társaság elnökségi tagja, a Tudományos Bizottság elnöke. Nős, négy gyermek édesapja.

Dr. Than Péter
egyetemi tanár



1967. március 17-én született Pécsen. Általános és középiskolai tanulmányait Pécsen illetve Székesfehérváron végezte. 1991-ben kapott általános orvosdoktori diplomát. Az Ortopédiai Klinikán orvos, majd ortopéd szakorvosként tanársegédi, később adjunktusi kinevezést kapott. PhD-értekezését „A gonarthrosis modern endoprotetikai kezelése különös tekintettel a patellofemorális ízületre és a szövődeményekre” címmel 2000-ben védte meg. Habilitált, majd docensi beosztást nyert el. Klinikai tevékenysége elsősorban a térdsebészet valamint az endoprotetika irányába terelődött. Tudományos munkája kezdetben a gyermekortopédia illetve a sportsebészet felé fordult, ezeket megtartva kutatómunkáját jelenleg leginkább az endoprotetika különböző aspektusai, valamint az arthrosis etiológia irányában folytatja. Lektorált folyóiratokban megjelent közleményeinek száma 74. Rendszeresen részt vesz hazai és külföldi kongresszusokon, továbbképzéseken. 125 magyar valamint idegen nyelvű tudományos előadást tartott illetve volt társszerző. Több alkalommal járt külföldi tanulmányúton. Rendszeresen oktat magyar és angol nyelven, 2007 óta a német nyelvű képzés oktatási felelőse és a német programbizottság tagja. Vendégelőadóként részt vesz az anatómia tantárgy oktatásában mindhárom nyelven, valamint a PTE, ETK-n folyó gyógytornásképzésben is. Oktatótevékenységét számos témavezetése mellett elkészült államvizsga-dolgozat, rektori pályamunka és TDK-előadás is jegyzi. Három alkalommal kapott „Kiváló gyakorlatvezető” emlékérmét. Rendszeresen tart posztgraduális továbbképzéseket, a graduális oktatásban elektív kurzusokat. A PTE, ÁOK „Klinikai orvostudományok” doktori iskolájában programvezető. 2013 óta a Mozgásszervi Sebészeti Intézet megbízott igazgatója. Tagja számos hazai és külföldi szakmai társaságnak, a Magyar Ortopéd Társaság és a Szakmai Kollégium Ortopédiai Tagozatának vezetőségi tagja, 2013 óta az Ortopéd Társaság főtitkára.

Dr. Balaskó Márta
egyetemi docens



1968. március 13-án született Pécsen. Középiskolai tanulmányait a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban végezte, ahol 1986-ban „Nagy Lajos Díj”-at nyert. 1992-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetemen szerzett orvosi diplomát summa cum laude minősítéssel. Egyetemi éveit több külföldi ösztöndíj nyertese, Svédországban és Dániában töltött szakmai gyakorlatokat. Ezután a Kóréletani Intézet Szelényi Zoltán és Székely Miklós professzorok által vezetett Hőszabályozási Munkacsoportjában kezdte meg kutatói és oktatói tevékenységét. 1995-től két éven át kutatót Michel Cabanac professzor irányítása mellett a Québec-i Laval Egyetem Élettani Intézetében (Kanada). 1998-ban és 1999-ben elnyerte a Magyar Élettudományi Társaság illetve a Magyar Élettani Társaság Ifjúági Díját. 2000-ben a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán védte meg PhD-értekezését „A kísérletes endotoxin-láz pathogenezeise patkányban: központi idegrendszeri neuropeptidok és abdominalis idegi afferenciáció szerepe” címmel. 2011-ben habilitált karunkon. 2013 decemberében nevezték ki a Kóréletani és Gerontológiai Intézet docensévé. Az intézetben állatház- és kábítószerfelelősi feladatokat lát el, tagja a Munkahelyi Állatkísérleti Bizottságnak. Az intézet Légzésfiziológiai Laboratóriumának vezetője. Tudományos közleményeinek száma 46, összesített impakt faktora 64,7, független citációinak száma 240. Kutatási területe az energiaháztartás életkor- és testösszetétel-függő szabályozási eltéréseinek vizsgálata rágcsálóknál. Számos hazai és nemzetközi tudományos szervezet tagja, 2014-től a Magyar Élettani Társaság vezetőségi tagja. Nemzetközi szaklapok rendszeres bírálója. Számos TDK-hallgatója tartott díjazott előadásokat hazai és nemzetközi konferenciákon illetve nyújtott be díjazott doktori pályamunkákat. Jelenleg két PhD-hallgató témavezetője. Aktívan részt vállal a graduális orvos- és fogorvosképzésben a magyar, az angol és a német évfolyamokon is. Mindhárom nyelven sikeres elektív illetve fakultatív kurzusok vezetője. Angol és francia nyelvből általános „C” típusú felsőfokú, német nyelvből szakmai (PROFEX) „C” típusú felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik.

Dr. Engelmann Péter egyetemi docens



1976. december 7-én született Pécsen. Középiskolai tanulmányait a PTE Babits Mihály Gimnáziumában végezte biofizika szakon, ahol 1995-ben érettségizett. Ugyanebben az évben felvételt nyert a PTE, TTK biológia szakára, ahol 2000-ben diplomázott. 1997-től tudományos diákkörös hallgatóként dolgozott a PTE, ÁOK Immunológiai és Biotechnológiai Intézetében. 2000-2003 között PhD-hallgatóként kezdte meg oktatói és kutatói tevékenységét az intézetben dr. Németh Péter irányításával. Kutatási területe a celluláris immunválasz evolúciójának tanulmányozása gerinctelen modellszervezetben. 2003-2004 között az MTA, PTE Neurohumorális Szabályozások Kutatócsoportjának tudományos segédmunkatársa. 2004-ben védte meg PhD-disszertációját summa cum laude minősítéssel. Posztdoktori ösztöndíjasként két évet töltött Bostonban (Joslin Diabetes Center, Harvard Medical School), ahol az NKT-sejtek szerepét vizsgálta humán 1-es típusú diabetes mellitusban. 2010-ben elnyerte a dán Aarhus-i Egyetem vendégkutatói ösztöndíját. 2011-ben a francia Lille-i Egyetemen töltött két hónapos tanulmányutat. 2013-ban habilitált a PTE, ÁOK-n. Tudományos érdeklődési területe a veleszületett immunitás evolúciója, invariáns T-sejtek szerepe gyulladásos kórképekben. Eddig 24 folyóiratcikke és három könyvfejezete jelent meg, melyek összesített impakt faktora 65, független idézeteik száma 237. Az „Integrative Zoology” folyóirat szerkesztőségi tagja. Évek óta részt vesz az orvostan, gyógyszerész, biotechnológus, biológus hallgatók oktatásában magyar, angol és német nyelven, több tantárgy keretében. Német nyelvből középfokú, angol nyelvből felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik. Rendszeresen végzi TDK- és PhD-hallgatók témavezetését. 2014-ben Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat nyert három éves időtartamra. Nős, felesége orvos.

Dr. Gaszner Balázs egyetemi docens



1969. február 13-án született Pécsen, a Nagy Lajos Gimnáziumban érettségizett. 1993-ban Köztársasági Ösztöndíjban részesült, majd 1994-ben summa cum laude minősítéssel kapott általános orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. PhD-hallgatóként a POTE, Központi Kutatólaboratóriumban dr. Belágyi József vezetésével kezdte meg tudományos munkáját. 1995-1997 között postdoctoral fellow-ként a University of Alabama at Birmingham, Department of Cardiology, Center for Nuclear Imaging Research (USA) intézetben tanulmányozta az MR-képzéskészítés és spektroszkópia módszereit. 1999-től dolgozik jelenlegi munkahelyén, a PTE, ÁOK Szívgyógyászati Klinikán. 2000-től egyetemi tanársegéd, 2006-tól egyetemi adjunktus, 2014-től egyetemi docens. 2012 óta a PTE, Szívgyógyászati Klinika, Kardiológia Osztály osztályvezető helyettese. PhD-fokozatát 2000-ben szerezte, 2005-ben kardiológiából szakvizsgát tett, 2013-ban habilitált a Pécsi Tudományegyetemen. 2002-ben elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János kutatási ösztöndíját, több hazai pályázat résztvevője illetve témavezetője. Tagja a Magyar és Európai Kardiológus Társaságoknak. Tudományos érdeklődése a kardiológiai MR-képzéskészítés területének kutatásai mellett az ateroszklerózis progresszióját befolyásoló tényezők korai, non-invazív meghatározására irányul. Tudományos közleményeinek száma 57, ezek összesített impakt faktora 47,86, független idézetek száma 212. Részt vesz a magyar és angol nyelvű orvosképzésben, tantermi előadásokat és gyakorlatokat tart, záróvizsgákon vizsgáztat, diplomamunkákat konzultál. 2011-ben „Kiváló Gyakorlatvezető” díjat nyert a Pécsi Tudományegyetemen. A rezidens- és szakorvosképzésben tutor, a PTE Klinikai Orvostudományok Doktori Iskolájában három PhD-hallgató témavezetője, emellett kreditpontos kurzusokat szervez. Nős, két gyermek édesapja.

Dr. Kovács Krisztina egyetemi docens



1976-ban született Pécsen. Középiskolai tanulmányait a pécsi Nagy Lajos Gimnázium speciális kémia tagozatán végezte, majd 2001-ben általános orvosi diplomát szerzett a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. Az egyetemi évek alatt tudományos diákköri munkáját dr. Ohmacht Róbert vezetésével az Orvosi Kémiai Intézetben végezte. Az orvostanhallgatók oktatásába még demonstrátorként bekapcsolódott. 2001-ben a Pécsi Tudományegyetem Biokémiai Intézetében kezdte PhD-tanulmányait dr. Sümegi Balázs témavezetésével. Kutatási témája a PARP gátlók hatása iszkémia-reperfüzió körülményei között. 2005-ben PhD-fokozatot szerzett, 2013-ban habilitált a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán. 2005-től adjunktus, majd 2014-től egyetemi docens. Kutatásai során az egyetem több intézetével és klinikájával alakított ki szoros együttműködést, így az Anatómiai Intézettel, a Szívgyógyászati Klinikával, az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézettel. Kutatási eredményeit számos nemzetközi folyóiratban publikálta, több hazai és nemzetközi konferencián tartott előadást. Tudományos közleményeinek impakt faktora 66; független idézeteinek száma 197. Jelen kutatási területe a PARP gátlók hatása a monokrotalin indukálta pulmonális hipertenzióban. Gyakorlatvezetőként és előadóként 2001 óta vesz részt az orvos-, gyógyszerész- és biotechnológus hallgatók oktatásában magyar és angol nyelven, a biotechnológus hallgatók tantárgyfelelőse 2013 óta. Aktívan vesz részt a tananyagfejlesztésben, jegyzetek készítésében. Évek óta segíti a TDK- és PhD-hallgatók munkáját, számos diákköri előadás, dékáni pályamunka, PhD-dolgozat téma- illetve társtémavezetője. 2013-ban Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat nyert három éves időtartamra. Férje orvos, három gyermekük Viktória (10 éves), Gergely (8 éves) és Máté (4 éves).

Dr. Mühl Diána egyetemi docens



1959-ben született Pakson. Középiskolai tanulmányait a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban végezte, 1984-ben szerzett általános orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. Tudományos diákköri tevékenységet végzett a genetika területén (témavezető dr. Kosztolányi György). 1984-től dolgozik folyamatosan a Pécsi Tudományegyetem Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetében. Pályájának első éveiben a végtagreplantációs és ortopédiai anesztéziával foglalkozott. 1988-ban szakvizsgázott anesztézia- és intenzív terápiából. 1993-tól a Belgyógyászati Intenzív Osztályon végezte gyógyító tevékenységét, 1997-ben kardiológia szakvizsgát szerzett. Ebben az időszakban 12 multicentrikus nemzetközi vizsgálatban vett részt. Tudományos munkásságának legfontosabb útiránya a nagykiterjedésű tüdőembóliához kapcsolódik. 1989-től klinikai tanársegéd, 1998-tól klinikai adjunktus, 2006-tól klinikai főorvosként dolgozott. 2003-tól AITI, VI/C Intenzív Osztályának osztályvezető helyettese lett, 2006-tól az I. sz. Belgyógyászati Klinika Belgyógyászati és Kardiológiai Intenzív Osztályának vezetőjeként folytatta oktató, gyógyító és kutató munkáját. 2010-től az AITI, VI/C, majd Rákóczi úti Intenzív Osztály osztályvezetője. 1988 óta nem csak a magyar és külföldi egyetemi hallgatók, szakvizsgajelöltek, rezidensek, hanem az aneszteziológiai- és intenzív terápiás szakdolgozók képzésében is aktívan részt vesz, aneszteziológiai és intenzív terápiás, belgyógyászati, gasztroenterológus és sebész szakorvosok posztgraduális képzésén rendszeres előadó. 1990 óta 25 hallgató végzett vezetése alatt sikeres TDK-tevékenységet, írt dékani- és államvizsga dolgozatot. Témavezetésével egy orvos szerzett PhD-fokozatot, három hallgató áll felkészülés alatt. Ausztriában és Németországban 11 alkalommal töltött különböző ösztöndíjjal támogatott tanulmányutat (ÖAD, Tempus Smart, Erasmus stb.). PhD-értekezését „Az oxidatív stressz és hemosztázis paraméterek változása életveszélyes tüdőembólia trombolitikus kezelése során” címmel 2007-ben védte meg (témavezető dr. Róth Erzsébet), az ebből írt publikációját Markusovszky Lajos-díjjal jutalmazták. Egyetemi habilitációját 2013-ban nyerte el, 2014. április óta egyetemi docens. Eddig két OTKA pályázat támogatásával végzett kutatómunkát. Jelenlegi fő kutatási területei: szépszis, mikropartikulumok, oxidatív stressz, matrix-metalloproteinek és azok inhibitorai. 37 magyar és külföldi tudományos közlemény (impakt faktor: 29,9, hivatkozás: 97), egy külföldi és hét magyar könyvfejezet szerzője. Összes hivatkozásainak száma: 1406, magyar és külföldi előadásainak száma: 142. Négy magyar, egy külföldi tudományos társaság tagja, a Magyar Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság szervezésében két tanácsadói testület aktív résztvevője. Férje Szepes János, gépészmérnök, két gyermeke van.

Dr. Najbauer József egyetemi docens



1957-ben született Darázson (Jugoszlávia). Középiskolai tanulmányait Pélmónostoron végezte. 1975-1980 között a HMSz ösztöndíjasaként fizika-biofizika szakon szerzett diplomát az ELTE, TTK-n. Diplomamunkáját az MTA Enzimológiai Intézetében írta (témavezetője dr. Závodszy Péter). 1981-1983 között középiskolai tanár, fizikát oktatót horvát és magyar nyelven. 1983-1988 között a POTE Neurológiai Klinikáján tudományos segédmunkatárs, majd munkatárs. Kutatási területe a sclerosis multiplex, mentora dr. Pálffy György. 1985-1986 között Jacqueline du Pré ösztöndíjasaként (Institute of Neurology, London) a demielinizáció mechanizmusait tanulmányozta Alan Davison irányításával. 1988-ban egyetemi doktori címet szerzett orvosi biológiából (POTE). 1988-1993 között postdoctoral fellow ösztöndíjjal a University of California-n dolgozott (Irvine, USA), ahol a fehérjék metilációját és molekuláris öregedését tanulmányozta dr. Dana Aswad mellett. 1993-1996 között a UC Irvine-ban assistant professional researcher, a tanulás és memória neurobiológiai alapjait kutatta dr. Michael Leon-nal. 1995-ben kandidátusi fokozatot szerzett biológiai tudományokból. 1996-1997 között egyetemi adjunktus majd docens a POTE Orvosi Biológiai Intézetében. 1997-1998 között associate scientist (CALTECH, Pasadena, USA), az epilepsziával kapcsolatos neurobiológiai kutatásokban vett részt (dr. Adam Mamelak, dr. Erin Schuman, dr. Scott Fraser mellett). 1998-2003 között (UC Irvine) assistant professional researcher, a neuronális plaszticitást, és a gerincvelő-sérülés patológiáját tanulmányozta (dr. Michael Leon és dr. Aileen Anderson mellett). 2003-2012 között a City of Hope National Medical Center-ben (USA) assistant majd associate research professor, kutatási területe a daganatok őssejtterápiája, daganatbiológia, az FDA által jóváhagyott klinikai próbában vesz részt (dr. Karen Aboudy mellett). 2012-ben habilitált a PTE, ÁOK-n. A PLoS ONE szerkesztőbizottsági tagja. 2013. januártól az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetben tudományos főmunkatárs, majd egyetemi docens. Közleményeinek összesített impakt faktora 226, idézeteinek száma 2388 (2048 független). Nyelvismerete: angol és horvát felsőfok. Nős, három felnőtt gyermeke van (Noémi, Lóránt és Eszter).

Dr. Németi Balázs egyetemi docens



1968. december 4-én született Veszprémben. Középiskolai tanulmányait a pápai Türr István Gimnáziumban végezte, ahol 1987-ben érettségizett kitűnő eredménnyel. Még ebben az évben felvételt nyert a Pécsi Orvostudományi Egyetemre. Egyetemi éve alatt a Pathológiai Intézetben végzett TDK-munkát dr. Baranyai Ferenc irányítása alatt. Általános orvosi diplomáját 1993-ban szerezte cum laude minősítéssel. Ezt követően PhD-hallgatóként három évig, intézeti orvosként két évig, majd polgári szolgálatosként további 15 hónapig a POTE Biokémiai Intézetében dolgozott. 2001 januárjától került át a PTE, ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézetébe, ahol jelenleg is dolgozik. PhD-fokozatát az arzénvegyületek toxicitásának biokémiai háttere témában 2006-ban szerezte summa cum laude minősítéssel, és még ebben az évben egyetemi adjunktusi kinevezést kapott. Ezt követően 2009. októbertől négy, majd 2010. szeptembertől további hat hónapot töltött a stockholmi Karolinska Intitutet epigenetikai munkacsoportjánál, ahol a daganatkezelésben és terjedésben szereplő epigenetikai folyamatokat és jelenségeket kutatta. 2013-ban szerezte meg habilitált doktori címét, és 2014 márciusa óta a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet docense. Tagja a Magyar Toxikológusok Társaságának, valamint a Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaságnak. Kutatásai során Gregus Zoltán professzor irányításával sikeresen feltárták azokat a biokémiai folyamatokat, amelyek során az öt vegyértékű arsenát sokkal erősebben mérgező, három vegyértékű arsenitté redukálódik. Tudományos közleményeinek száma 20, kumulatív impakt faktora 70,7, összes független idézettsége 360. Nős, felesége dr. Saághy Andrea (PTE, HRSZ), két gyermekük van.

Dr. Péterfi Zoltán egyetemi docens



1969. május 26-án született Baróton, Háromszéken. Általános és középiskolai tanulmányait Nagyajtán illetve Kézdivásárhelyen végezte, majd 1997-ben a Pécsi Tudományegyetemen általános orvosi diplomát szerzett summa cum laude minősítéssel. Ezután az Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézetben dr. Kocsis Béla irányításával kezdett kutatómunkát. Ezzel egyidőben a Baranya Megyei Kórház Infektológia Osztályán dolgozott. 2002-ben szerzett infektológia szakvizsgát. 2007-ben sikeresen megvédte PhD-értekezését a „Proteus morgani szerológiai keresztkapcsolata” témában. Abban az évben adjunktusnak, 2009-ben főorvosnak, majd a Megyei Kórház-PTE integrációját követően 2010-ben egyetemi adjunktusnak nevezték ki. Ezévből szakvizsgázott belgyógyászatból, illetve az Infektológia grémiumvezetője lett. 2012-ben a PTE, AOK-n habilitált, majd 2013 decemberétől egyetemi docens kinevezést kapott. Tagja az Egyetemi Gyógyszerterápiás és az Infekciókontroll Bizottságoknak. TDK- és államvizsgadolgozatok témavezetőjeként 18 munka fűződik nevéhez. Angol és magyar nyelven évek óta oktat, posztgraduális képzésben felkért tutor, előadó és szakvizsgabizottsági tag. Közreműködő előadó az I. sz. Belgyógyászati Klinika több kreditpontos kurzusában illetve a rezidensképzésben.

2013-tól az Infektológia Tanszék vezetője, gazdasági felelőse. Szakmai érdeklődési területe a zoonózisok, „emerging” fertőző betegségek, illetve a *Clostridium difficile* fertőzések kezelése. Irányítása alatt az Infektológia tanszék HIV-decens-trum lett, bevezették a fecalis microbiota transzplantációt. Közel 100 kongresszusi előadás első szerzője és előadója, valamint szerzője három tankönyvfejezetnek, 19 könyvfejezetnek, megjelent 51 közleménye 24,949 impakt faktorral. Független citációinak száma 97. Nős, egy fia van (Zoltán).

Dr. Radnai Márta egyetemi docens



1954-ben született Szegeden, ahol iskoláit is végezte. Egyetemi diplomáját a Szegedi Orvostudományi Egyetem Fogorvosi Szakán szerezte 1977-ben. Szentesen a Kórház-Rendelőintézet fogászati rendelésen kezdett dolgozni, majd 1986-87-ben rövidebb ideig Szegeden a Gyermekkorház-Rendelőintézetben és a MÁV Területi EÜ Központban folytatta munkáját. Egyetemi karrierjét a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Fogászati és Szájsebészeti Klinikáján egyetemi tanársegédként kezdte, majd 2006-tól egyetemi docensként a Fogpótlástani, a Fogpótlástani és Orális Biológiai majd ismét a Fogpótlástani Tanszék vezetője. A Pécsi Tudományegyetem Fogorvostudományi Szakán folytatta munkáját 2013 szeptemberéig, ahol szintén a Fogpótlástani Tanszék vezetője. Klinikaigazgató-helyettesi megbízást kapott 2014. július 1-én. Sikeres szakvizsgát tett 1980-ban fog- és szájbetegségek, 2005-ben konzerváló fogászat és fogpótlás tárgyából. Középfokú angol és német nyelvvizsgával rendelkezik. Az oktatás mellett tudományos munkája is jelentős. Fő érdeklődési köre a fluoridprevenció, alloplastikai anyagok biointegrációja, fogászati implantológia, a fogágybetegség és a koraszülés. Ez utóbbi téma kutatása volt alapja a tudományos fokozatainak. PhD-címét 2006-ban szerezte meg, a habilitációra 2011-ben került sor. Oktatóként több tárgyat is felépített és bevezetett, emellett folyamatosan fejleszt, korszerűsíti előadásait és az egyes tárgyak tartalmát. Több külföldi egyetemen töltött ösztöndíjasként vagy oktatóként rövidebb-hosszabb időt, ahonnan tapasztalatokat gyűjtött haza, melyeket az oktatásban hasznosított. Így járt a fogorvosképző helyeken Greifswaldban, Londonban, Ann Arborban, Freiburgban és Glasgowban. Tübingenben és Barts and The London School of Medicine and Dentistry-ben oktatóként dolgozott egy illetve fél éven át. Folyamatosan képezte magát és másokat, különböző továbbképző tanfolyamokon vett részt előadóként vagy hallgatóként. Részt vesz a magyar és angol nyelvű fogorvosképzésben, tantermi előadásokat és gyakorlatokat tart, szigorlaton és záróvizsgákon vizsgáztat, diplomamunkák készítését vezeti. A rezidens- és szakorvosképzésben tutor és mentorként, majd 2014-től grémiumvezetőként tevékenykedik. Tudományos munkáját a következő mutatók jellemzik: két magyar és egy angol könyv, 12 magyar és öt angol könyvfejezet, 23 magyar és 16 angol tudományos közlemény, 29 egyéb közlemény, 147 előadás, 33 előadás-kivonat. Idézhető absztraktok száma 114. Az impakt faktorok összege: 24,6, az idézhető absztraktok impaktfaktora 51,4, a független idézetek száma: 313. Aktívan részt vesz a szakmai közéletben is, több szakmai társaság tagja, a Magyar Fogpótlástani Társaság vezetőségi tagja 2005-től, titkára 2009 óta. Férje és felnőtt gyermekei ügyvédként illetve jogászként dolgoznak.

Dr. Schwarcz Attila egyetemi docens



1975-ben született Székesfehérváron. 1999-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetemen szerzett orvosi diplomát summa cum laude minősítéssel. Szigorló évében az Amerikai Magyar Orvosszövetség ösztöndíjasa, négy hónapot töltött a State University of New York, Buffalo oktatókórházaiban. 1999-től a Pécsi Idegsebészeti Klinika munkatársa, dr. Dóczi Tamás által mentorált PhD-hallgató. A 2000/2001-es évben a francia kormány ösztöndíjával agyödémamodelleket vizsgált MRI mikroké-palkotással Párizsban. A 2001/2002-es évben a DAAD ösztöndíjasa, további agyi MRI vizsgálatokat folytatott a Max-Planck-Institut für Biophysikalische Chemie-ben, Göttingenben. 2004-ben szerezte PhD-fokozatát a Pécsi Tudományegyetemen. 2004-ben a Pont Neuf Alapítvány ösztöndíjával általános idegsebészeti képzésben részesült négy hónapig az Hôpital Lariboisiereben, Párizsban. Idegsebészeti szakvizsgát 2008-ban szerzett. Számos kutatásfejlesztési pályázatban projektvezető (GOP, NKTH, TÁMOP, ETT, INNOCSEKK, EGT/Norvég pályázatok), fő kutatási témája az agyi MRI képalpalkotás. 2009-től 2012-ig és 2013-tól 2016-ig az MTA Bolyai ösztöndíjasa. 2013-ban habilitált a Pécsi Tudományegyetemen. 2013-tól koponyatraumával foglalkozó MRI kutatása önálló OTKA-támogatásban részesül. Tudományos közleményeinek száma 51, független hivatkozásainak száma 220, Hirsch indexe 11, összesített impakt faktora 96,5. Négy PhD-hallgatója szerzett már fokozatot, ketten védés előtt állnak. A minimálisan invazív, instrumentált gerincsebészet úttörője. Az első ilyen beavatkozást amerikai, bostoni tanulmányutát követően 2012-ben végezte elsőként Magyarországon. 2014 szeptemberétől az Idegsebészeti Klinika megbízott klinikai igazgatóhelyettese, a gerincsebészeti részleg vezetője.

Dr. Tamás Andrea egyetemi docens

1979-ben született Nagyatádon. Gimnáziumi tanulmányait a kaposvári Táncsis Mihály Gimnáziumban végezte. 1997-ben felvételt nyert a PTE Általános Orvostudományi Karára. Tudományos diákköri munkáját 1999-ben kezdte az Anatómiai Intézetben dr. Lengvári István és dr. Reglódi Dóra vezetésével. 2003-ban kiemelkedő tudományos diákköri munkáját és summa cum laude diplomáját Mestyán Gyula díjjal jutalmazták. A PACAP hatásának vizsgálata különböző idegrendszeri sérüléseket modellező állatkísérletes modellekben című PhD-értekezésének védésére 2005-ben került sor. Ezt követően önálló ifjúsági OTKA-támogatást kapott, amely segítségével több, önálló kutatást indított. Jelenleg is több kutatási projektben vesz részt, melynek fő célja a PACAP hatásának vizsgálata különböző belsőfül-károsodásokban, fogfejlődésben, laktáció során valamint a PACAP meghatározása különböző klinikai mintákból. 2013-ban habilitált. Ifjú kutatóként több kitüntetéssel is jutalmazták munkáját (Kovács Tibor Díj, Magyar Élettudományi Társaság Ifjúsági Díj, Magyar Anatómus Társaság Lenhossék Emlékérem, Bolyai Emlékplakett, PACAP kutatók Arimura Díja, Magyary Ösztöndíj). Jelenleg 5 PhD-hallgató társtémavezetője és számos tudományos diákkörös hallgató munkáját irányítja, akik országos és nemzetközi konferenciákon is sikeresen szerepelnek. Aktív szakreferensi munkát végez, konferenciák szervezésében is aktívan vesz részt. Jelenleg az Anatómia 2. tantárgy felelőse, emellett több PhD- és kreditpontos kurzus szervezését végzi. Két alkalommal részesült Kiváló Gyakorlatvezető elismerésben.

Nemzetközi folyóiratban angol nyelven megjelent publikációinak száma 126, összesített impakt faktora 302,79, idegen citációinak száma 881. Férje, dr. Szántó Zalán mellkassebész, gyermekeik, Donát 8 és Dóra 6 évesek.



Dr. Veres Balázs egyetemi docens

1975-ben született Egerben, ahol általános- és középiskolai tanulmányait végezte majd az akkori Janus Pannonius Tudományegyetem biológia szakán kezdte meg egyetemi tanulmányait. 1999-ben szerzett diplomát és csatlakozott az Orvostudományi Egyetem Sümegei Balázs által vezetett Biokémiai Intézetéhez. 2004-ben szerzett PhD-fokozatot a PARP enzim gyulladáshoz kapcsolódó folyamatokban betöltött szerepének vizsgálatával, és még ugyanebben az évben elnyerte a Marie Curie-ösztöndíjat, amellyel két és fél évet töltött Montpellier-ben (IGMM, CNRS), Franciaországban. Egy újabb Marie Curie-ösztöndíjjal hazatérve lehetősége nyílt egy fiatal és lelkes kutatókból álló munkacsoport megszervezésére (Septic Shock Team), mely csoport munkájának koordinálását mai napig végzi. 2006-tól adjunktus, 2013-tól egyetemi docens. 2013-ban biokémia tudományágban habilitált. Tudományos érdeklődésének középpontjában a gyulladáshoz kapcsolódó folyamatok molekuláris hátterének vizsgálata áll, különös tekintettel az LPS indukálta folyamatok sejten belüli jelátviteli mechanizmusaira. TDK- és PhD-témavezető, hallgatói közül ketten kari, ketten pedig országos első helyezést értek el TDK-konferenciákon, öt PhD-hallgatója közül eddig egy szerzett fokozatot. Részt vesz a magyar és angol nyelvű orvosképzésben gyakorlatok, szemináriumok és előadások tartásával. Előadóként a gyógyszerész- és a biotechnológus-képzésben is részt vállal, utóbbiban tantárgyfelelősként. Erasmus Ösztöndíjas oktatóként előadásokat tartott Paviában, Prágában és Thesszalonikiben. Angolból felső, németből középfokú nyelvvizsgával rendelkezik. Meghívott tagja a Nemzeti Kiválóság Program Orvostudományi szekció bíráló bizottságának. 2007-ben Magyary Zoltán Posztdoktori, 2012-ben MTA Bolyai János ösztöndíjat nyert el. Nős, két gyermek édesapja.



Egyetemünk Honoris Causa doktora a British Medical Association új elnöke

A British Medical Association ez évi júniusi ülésén a következő három évre Sir Al Aynsley-Green gyermekgyógyász professzort választotta elnökének.

A gyermekendokrinológus Aynsley-Green professzor, aki elsősorban az újszülöttkori hypoglycaemiával kapcsolatos megfigyeléseivel vált világhíróvá. Évtizedek óta szoros kapcsolatban áll egyetemünk Gyermekklinikájával. 1991 és 1993 között a POTE első TEMPUS programjának koordinátora volt, amelynek keretében számos orvostanhallgató és fiatal gyermekgyógyász kapott lehetőséget angliai tanulmányútra. 1998-ban egyetemünk Honoris Causa Doktorrá avatta. A Londoni Egyetem Great Ormond Street Gyermekklinikájának emeritus professzoraként 2001-2005 között a Brit Egészségügyi Minisztériumban a gyermekegészségügy igazgatója volt, majd 2005-től 5 évig elsőként töltötte be Anglia gyermekombudsmanjának (Children's Commissioner) tisztségét. Szolgálataiért 2006-ban II. Erzsébet királynőtől lovagi címet kapott. Kapcsolata egyetemünkkel továbbra is aktív. Legutóbb 2012-ben ő tartotta a klinikánk által rendezett országos gyermekendokrinológiai kongresszus megnyitó referátumát.

Dr. Soltész Gyula, emeritus professzor, Gyermekklinika



Az angol nyelvű oktatás első 30 éve – Alumni találkozó, kiállítás, évkönyv

Karunk augusztus 22-én ünnepelte az angol nyelvű orvosképzés indulásának 30. évfordulóját. A rendezvénysorozat az Angol Program történetét bemutató fotókiállítással vette kezdetét, melyet *dr. Miseta Attila* dékán nyitott meg. Ezt követően *dr. Bódis József* rektor köszöntötte a bankettre összegyűlt vendégeket, végzett orvosainkat és fogorvosainkat, karunk vezetését, professzorainkat és az angol hallgatókkal a mindennapokban foglalkozó kollégákat. Rektor úr ünnepélyes keretek között felolvasta *dr. Ronald von Jako* ezen alkalomra írt levelét. Rektor és dékán urak mellett *Tóth Gyula* és *Szeberényi József* professzorok mondtak beszédet az Angol Program múltjáról és jelenéről. A fogadás alatt a norvég tradíciót követve egyetemünk díszdoktora, a Bjørknes College vezetője, *Sveining Lunde* jól sikerült pohárköszöntője meghozta végzettjeink kedvét ahhoz, hogy mikrofont ragadva felelevenítsék egykori élményeiket és vicces történeteik mesélésébe kezdjenek. Az est folyamán hallgatóink zenés, táncos bemutatóját is megtekinthette a közönség, ezt követően pedig a táncosabb lábúak hajnalig táncolhattak. A szombati nap folyamán a végzeteknek lehetőségünk nyílt megtekinteni az újdonságokat mind a karon, mind a városban.

Az évforduló alkalmából elkészült egy, az Angol Program harmincéves történetét bemutató, angol nyelvű kiadvány, mely többek között négy interjú is tartalmaz.

Horváth Bálint: Az előző interjúalanyaimtól – Szekeres Júlia, Szeberényi József, Tóth Gyula – is megkérdeztem, hogyan emlékeznek vissza a kezdetekre? Ők rendre azt felelték, hogy ennek a kérdésnek a különösen jó megválaszolója csakis Ön lehet, hiszen mindegyikük csak később csatlakozott az Angol Programhoz.

Tima Lajos: Ez így igaz, én tényleg az elejétől benne voltam. Akkoriban Flerkó professzor volt a rektor, aki engem, hogy úgy mondjam, szeretett és megbízott bennem. Ő mindenben segített, amiben tudott, amiért én örök hálával tartozom neki.

A lényeg az, hogy őt megkeresték anno, nem máshonnan, mint a Pártközpontból. Aczél György az agitprop vezetője küldött le egy embert hozzánk tárgyalni. [...] Ő megkereste Flerkó professzort, aki azért óvatos ember volt. '84-et írunk, recsegték már a szocializmus falai, de még állt a rendszer. Nem lehetett tudni, hogy fordítják ezt a visszajára, hogy „bezzeg a kapitalisták szekerét toljuk”. De ilyen – szerencsére – nem történt.

Flerkó professzor végül is megkeresett azzal, hogy úgy néz ki, ezt a programot el kell indítanunk és nagyon örülne, ha én vezetném. Megbízt bennem, mert tudta, ha bármi történik, én azt megfelelően referálok neki, és ő, mint rektor, erre időben tud majd lépni. [...]

Horváth Bálint: Sok időt vett igénybe a szervezés?

Tima Lajos: 1984 legelején indultunk, nem vacakoltunk sokat. Gyorsan összeállítottunk egy programfüzetet, amit felvittünk Budapestre a Kulturális Kapcsolatok Intézetébe, akik továbbküldték ezeket a követségekre.

Végeztünk egy számítást, hogy mikor lesz a dolog rentábilis. Ha jól emlékszem, akkor 4000\$ volt a tandíj, ami 20 jelentkezőtől az oktatók díját már ki tudta termelni. Ehhez képest 38 ember jelentkezett, nagy részük iráni volt. Ők a '79-es iráni forradalom óta Európában és a Közel-Keleten szétszórva várták, hogy valahol tanulni lehessen. Az első ember például, akit felvételiztettem, Angliából jött. Az apjának volt ott valami érdekeltsége, aki egyébként szőnyegszakértő volt előtte az Iráni Múzeumban.

Horváth Bálint: Milyen mintát követtek a szervezésben?



Tóth Gyula: Nézze, az első évben, de talán még a másodikban is az alapvető szempont az volt, hogy ne hogy belebukjunk. Én biztos voltam benne, ha az első két évet végig visszük, akkor megszilárdul a dolog. Tudniillik más jelent angolul beszélni és más oktatni. Az, hogy az elején mitől volt más talán a tapasztalataink hiánya határozta meg. Nem sokan oktattak előtte angol nyelven. Én egy kicsit tanítottam a londoni Queen Mary College-ban, de az majdnem 10 évvel korábban volt.

Aztán később, amikor a vezetésbe kerültem, akkor ott is és itt a Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetben is azt erőltettem, hogy csináljuk egyformán a magyar oktatással. Első évben ezt még nem lehetett megvalósítani, de aztán a későbbiekben már igen. Nekem ez volt mindvégig a vezéregyenesem.

Horváth Bálint: A folyamatos egymáshoz közelítése a magyar és angol nyelvű képzésnek hogyan érintette a kémiaoktatást?

Tóth Gyula: A kémiaoktatásban eléggé számottevő változások történtek. Tudja én alapvetően orvos végzettségű vagyok és nem kémikus, mégis a Kémia Intézetnél – akkoriban ez volt a neve – kezdtem el dolgozni. Mindig szerettem a kémiát és Cholnoky professzor úr felajánlott itt nekem egy helyet. [...] A tanszéki elődöm Szabolcs József professzor úr volt. Ő vette kézbe az angol nyelvű kémiaoktatást is. Olyan célt tűztünk ki, amiben az orvostanhallgatók érdeklődési körét kielégíthetjük, így például nem oktattunk részletes szervetlen kémiát. A '90-es években alakult ki az előadások olyan struktúrája, ami nagyon hasonlít a mostanihoz is.

Régebben a vizsgák szóban történtek. Ott az elején előfordult, hogy kicsit alákérdeztünk a hallgatóknak. Azért 20-ból 10-et nem ilik megbuktatni. Természetesen a teljesen tájékozatlanokat semmi sem mentette meg. Ekkoriban A és B vizsga volt. A C vizsga úgynevezett rektori vizsga volt, ami bizottság előtt zajlott. Most körülbelül ez lehet a dékáni.

De mint mondtam, ezek az első évek történései voltak. Később bővült a választék. Volt egy görög periódus, ami lecsengett, és akkor jöttek a skandinávok. Jobban tudunk válogatni.

Amit le kellett küzdenünk, és ami egy nagy probléma volt, illetve néha most is az, hogy teljesen más alapképzést kapnak a külföldi hallgatók.

Horváth Bálint: Hogyan került az ide érkező diákok térképére Pécs?



Szeberényi József: Az amerikai magyarok között voltak olyanok, akiknek a szülei itt végeztek vagy valamilyen más kapcsolattal volt a várossal és így szereztek tudomást. Illetve azoknak, akiknek kapcsolataik voltak, sok barátjuk volt kint, és ez így terjedt, tulajdonképpen szájha-gyomány útján. Persze ez nem magyarázza meg az irániakat, ők nem tudom honnan tájékozódtak, de kezdettől fogva jelen voltak. Ezen kívül az indulás körül a görög miniszterelnök Magyarországra látogatott, aki leutazott ide Pécsre. Neki megmutatták

akkor az egyetemet és a várost, ami azért érdekes, mert az első néhány év után egyfajta görög invázió alakult ki. Ez körülbelül a '90-es évekre tehető, amikor volt olyan évfolyam, ahol a hallgatók 70-80%-a görög volt. Ők kvázi hivatalos úton értesültek. Azután a '90-es évek végén változott valami Görögországban, talán megelégték, hogy Magyarországról túl sok orvos érkezik, és hoztak egy olyan törvényt, aminek az volt a lényege, hogy csak azokat az orvosi diplomákat honosítják, amelyeket az illető ország nyelvén oktatva szereztek. Ha az ember ebbe belegondol, akkor felmerülhet, hogy ez nagy marhaság, de annyira mégsem, mert csak az az ember kaphat megfelelő képzést, aki az adott anyanyelvű beteggel képes beszélni. És ha az oktatás nem az érintett ország nyelvén folyt, akkor ez bizony nem lehetséges. A magyar betegek angolul sem beszélnek, görögül meg végképp nem. Tehát, ha az orvosképzés során a hallgató nem tud kontaktust teremteni a beteggel, akkor az nem elfogadható. A görög döntésnek aztán majdnem katasztrofális következménye volt erre a programra, mert az ezredfordulón a görögök egyszer csak eltűntek, és volt olyan évfolyam, ahol mindössze 20-25-re csökkent a diákok száma. Ugye a kezdetén is ennyien voltak, de közben – a '80-as, '90-es években – 60-80 fős évfolyamok mentek. Ekkor azt hittük, hogy vége van az egésznek.

Horváth Bálint: És mi történt ezután, jellemző volt valamiféle hullámmás a nemzetek között? Volt olyan tendencia, hogy mindig valamilyen náció kimagasló arányban jelent meg?

Szeberényi József: Igen-igen, pontosan erről van szó. Ezt a krízist úgy éltük túl, hogy elindultak felénk a norvég hallgatók. Aminek az volt a háttérben, hogy Oslóban van egy magánfőiskola (a Bjørknes College), amely Magyarországra gyűjtött hallgatókat. Ezzel az iskolával az akkori dékáni vezetés igen jó kapcsolatba került, ami azóta is fennáll, és ennek a magániskolának, illetőleg egy magyarországi toborzócégnak – úgy hívják, hogy College International – köszönhetően feltöltődött az Angol Program. A kétezres évek elején így kezdődött a norvég dominancia. [...]

Horváth Bálint: Voltak kezdeti nehézségek?

Szekeres Júlia: A nehézségek leginkább abból adódtak, hogy kevés gyakorlatunk volt az oktatásban, és nem volt elég olyan kollega, aki angol nyelven oktatni tudott. Ez nem csak a mikrobiológiára vonatkozott, hanem általában az egyetemre. Természetesen sokan beszélték a nyelvet, de az angol oktatásban keveseknek volt jártassága. Szerencsére az elméleti intézetek hamar felnőttek a feladathoz. A kö-



vetkező probléma akkor jelentkezett, amikor a képzésben részt vevő hallgatók eljutottak a klinikumig, ahol az oktatói nyelvi kompetencia mellett a hallgatók magyar nyelvtudására is szükség lett volna a betegekkel való kommunikációhoz. Utóbbi máig nem oldódott meg megnyugtatóan.

[...] Az Európai Unióba való belépésünk óta az Unió országai-ban elfogadottá vált a magyar orvosi diploma, ennek következtében ugrásszerűen megnőtt a jelentkezők száma. [...]

Horváth Bálint: Változott a felvételi kritériuma az elmúlt években?

Szekeres Júlia: Az időközben növekvő kereslet jót tett a program színvonalának. Ma már nem kell minden jelentkezőt felvenni, hanem kiválaszthatjuk a legjobbakat. A felvételi módszere nem igazán változott, továbbra is interjúkon találkozunk a jelentkezőkkel. Ezeket nem elsősorban a tárgyi tudást nézzük, bár nyilván bizonyos alapismeretek szükségesek ahhoz, hogy egyáltalán el tudja kezdeni az orvosi tanulmányait. Fontos, hogy a jelentkező jól beszéljen angolul, amit azért emelek ki, mert sok országból érkeznek jelentkezők. A másik szempont, hogy tudjon gondolkodni és motivált, tehát tanítható legyen. Ami mára megváltozott, az a régebben itt-ott tett kis engedmények elhagyása. Most nem teszünk ilyet, mert nincs rá szükség.

Horváth Bálint: Van arról visszajelzése, hogy az itt végzeteknek mit jelentett a város?

Szekeres Júlia: Sok régi hallgatóval még most is tartom a kapcsolatot, főleg a kisszámú évfolyamokból. Jól érezték itt magukat. Jó társaságuk volt, szerették a várost és a személyes kontaktust, ami az oktatókkal kialakult.

Horváth Bálint: Milyen változtatást tartana célszerűnek?

Szekeres Júlia: Amin változtatni kéne, az a klinikai készségek oktatása. Volt egy diákom, aki Angliában keresett állást. Az interjú alkalmával mutattak neki öt különböző kóros szemfenék képet, amelyeket fel kellett volna ismernie. Szerencsétlen csak állt és nézett, hiszen ép szemfenéket is legfeljebb egyszer látott tanulmányai során.

Ezért is örülök annak, hogy az ilyen esetekre is felkészítő klinikai készségeket fejlesztő Skills Lab az idén végre létrejött. Nagy szükség van erre a növekvő hallgatói létszám mellett, mert egy beteg szívzörejét hány hallgató fogja meghallgatni? Amire a csoport minden tagja meghallgatja, és végre meghallja a zörejt, a beteg idegösszeomlást kap. Több beteg, több gyakorlati lehetőség kellene, a Skills Lab ezt részben pótolni tudja. Nagyon jót fog tenni mind a magyar, mind az idegen nyelvű képzésnek.

Somodi Klára

Angol Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda

Karunk munkatársai a Magyar Diabétesz Társaság (MDT) 2014. évi díjazottai között.

A Pro Aegrotis Díj a diabetesgondozás terén végzett kiemelkedő munka elismerését szolgálja. A két idei díjazott egyike dr. Kozári Adrienne, a Gyermekklinika főorvosa.

A Magyar Imre Emlékéremet a társaság vezetősége azoknak az MDT-tagoknak ítéli oda, akik tevékenységükkel, életműjükkel kiemelkedő mértékben járultak hozzá a társaság szakmai, szervezeti életének fejlődéséhez. Az idei két díj egyikét Wittmann István professzor, a II. sz. Belgyógyászati Klinika igazgatója kapta.

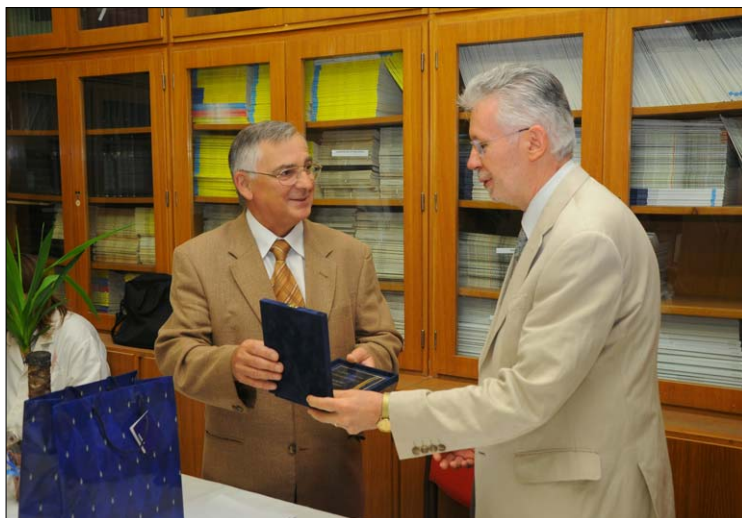
Dr. Soltész Gyula emeritus professzor
az MDT vezetőségi tagja



Karádi Zoltán professzor úr hatvan éves!

Ünnepi összejevetelt tartottunk 2014. május 5-én az Élettani Intézet könyvtárában dr. Karádi Zoltán professzor úr 60. születésnapja alkalmából. Az ünnepségen dr. Lénárd László, az Élettani Intézet korábbi igazgatója köszöntötte az egybegyűlteket és emléklakettet adott át az ünnepeltnek. Az este folyamán intézetünk munkatársai bensőséges vacsora keretében az intézet életéből vett képekből készült fotóalbummal lepték meg a professzor urat.

Karádi professzor úr 1975-ben kezdte meg kutató és oktató pályáját tudományos diákkörösként az Élettani Intézetben, Lénárd László közvetlen irányítása alatt. Orvosdoktori diplomát 1979-ben szerzett summa cum laude minősítéssel. Az orvosegyetem elvégzése után másfél évig a pécsi Ideg- és Elmeklinikán volt klinikai gyakornok, majd 1981-ben a POTE Élettani Intézetének gyakornoka lett. A kezdetektől számítva immáron negyven éve intézetünk tagja. A fukuokai Kyushu Egyetemen szerzett PhD-fokozatot 1989-ben. Karádi professzor úr tudományos munkájának nemzetközi és országos elismertségét tükrözi, hogy egy alkalommal az USA-ban, míg hat alkalommal Japánban járt hosszabb tanulmányúton mint „visiting scientist” vagy „visiting professor”, továbbá olyan világhírű kutatókkal alakított ki együttműködést mint a japán Shui Aou vagy Yutaka Oomura. Ezenfelül 1996-ban elnyerte a Grastyán Kutatói Ösztöndíjat, 1998-ban a Széchenyi Professzori Ösztöndíjat, míg 2000-ben az International Behavioral Neuroscience Society „Fellow Award” diplomával tüntette ki. Karádi professzor úr a kutatás mellett az oktatásnak is elkötelezett híve. Eddig több, mint 30 tudományos diákkörös munkáját



irányította, akik közül többen díjat nyertek rektori ill. dékáni pályamunkájukkal valamint az országos diákköri konferenciákon. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács elismerő oklevelét három ízben kapta meg, az évek során öt tanítványa szerzett PhD-fokozatot. Karádi Zoltán professzor úr 2009 júliusától kezdve intézetünk igazgatója, ez év júliusával immár második intézetigazgatói ciklusát kezdte meg.

Professzor úr, Isten éltesen sokáig!

Dr. Péczely László
PTE, ÁOK, Élettani Intézet

Tisztelt Olvasók!

1849 és 1956 októberének szomorú-magasztos eseményeire emlékezve ezúton szeretnék gratulálni az idén szeptemberben példamutató életútjának és hazaszeretetének elismeréseként Pro Civitate Emlékérem díjban részesült *dr. Debreczeni Lászlónak* és fejet hajtani az egy éve elhunyt *dr. Péter Károly* emléke előtt, ugyanazt kérve:

„Végül egy kérés – a szerző kérése –, aki e könyvet kézbe veszi, kinyitása előtt szenteljen egy néma percet a szabadságért elesetteknek! Netán mondjon értük csendben egy imát – még hitetlenül is.”

(*Péter Károly: 1956 Baranyában*)

Kiss Tamás
könyvtáros

Rozsnyai Kálmán

„Öreg diák élő emlékei.”

*Lajos Ferenc Szépművészeti Műhely Kiadása, Budapest
Könyvnapi kiadás, 1943*

Egy szép október hatodika

Arad, 1890.

Kedves öcsémnek, Réthy Haszlinger Ferenc huszárezredesnek, Arad örök szerelmesének.

1849. október hatodikán csúnya, szürke, ködös és esős hajnalra virradt Arad városa. Az álmosan ébredő lakosság nyomott kedéllyel, egykedvűen fogott napi robotjához. Valami halálos csönd iltet meg a régi várost...

A Maros túlsó oldalán, a vár kazamatáinak öles falai között mindenfelé csak a felkelés piszogó nesze hallatszott. Éber éjszaka után ébredtek. Mert hiszen alig hunyta ott valaki álomra a szemét. Szívettépő híreket suttogtak egymásnak a rabok. A pribékek kivégzésekre készülődnek... Kik mennek el, kik hagyják itt örökre ezt a siralomvölgyet? Találgatták. Azért reménykedtek is. Hátha az utolsó percben megszállja őket a Szentlélek és kegyelem jön. Fehér kendő, talán épp a végső pillanatban... Nem, az nem lehet, hogy meg ne esnék a szíve a még majdnem gyermek császárnak és egy nagylelkű tollvonással biztosan áthúzza gonosz tanácsadóinak aljas szándokát. Ha már így megalázták ezt a porbasújtott nemzetet, ne gyalázzák meg hóhér kötelével, osztrák karabély golyóival...

Consummatum est!...

1890. október hatodikán az őszi nap arany glóriába fonta a várost. Ünnepi harsonák zaja hullámozott az utcákon. A főtér palotáitól, Pernyáva kunyhójáig minden házon lobogott a nemzetiszín zászló. Csak a kaszárnyák és a vár álltak csupaszon. Lezárt vaskapuk mögött fegyveres készenlétben az egész k. u. k. armádia, sőt a honvédség is. A tiszteknek szintén bent kellett tölteni az éjszakát. Már a kora reggeli órákban ünnepi ruhába öltözött tömeg hömpölygött minden irányból a főtér felé. Zúgtak a harangok... Gyönyörű nap volt, méltó a készülő országos ünnephez, az aradi tizenhárom vértanú emlékszobrának leleplezéséhez...

Az aradi Golgota már évtizedek óta zarándokhelye volt a magyarságnak. Elhordta oda könnyét, virágát, babérját...

A zsigmondházi réten, ahol az akasztófák sora állott, soká nem volt semmi jel. A helyet, hol a nagy tragédia lejátszódott, emlékezetében őrizte meg Dengl uram, az újaradi derék sváb molnármester, aki

vízimalmáról egyetlen szemtanúja volt a gyászos aktusnak. Később Barabás Béla édesapja, Péter mester, a magyar fertályi köztisztelt asztalos egy 13 ágú eperfára akadt és azt ültette ott el. Bokrosodott, cseperedett a csemete, ami feltűnt a mindennap arra masírozó Leopoldus-bakák ezredesének; hát egy szép napon, a császári ház iránti loyálisának prezentálására kipusztította... Helyére egy nagyobb, faragatlan kőtömb került, mely cseppet sem volt feltűnő a szántóföldön. Ezt később, egész kicsi halmon, szerény homokkő váltotta fel. A kiegyezés után már jelentékeny domb épült, vagy egy tucat lépcsővel és a tetején gránit obeliszk, melyet erős vasrács vett körül. Gondozása az ujaradi talajból rajongón lelkes magyarrá volt Ternajgó Cézár patikus gondja és érdeme volt. Az öreg Dengl memóriája csalt egy kicsit. Mikor pár esztendeje feltárták a kivégzés színhelyét, keresvén a néhány ott meredt szent tetemet, azokra az emlék előtt félszáz lépésnyire akadtak rá...

Agyonlövésük aktusa a vár bástyafalainak tövén, közvetlenül a Mikala felé néző nagy kapu mellett történt, ott a kegyelet nem állíthatott soha semmi féle emléket, mert az a kincstár tulajdonát képezte.

Az aradiaknak minden vágya volt, hogy méltó emlékekkel áldozzanak a dicső vértanúknak. Erről jó ideig még csak álmodni sem lehetett... Végre, 1867-ben, Réthy Lipót, az „Alföld” lapkiadó tulajdonosa és Környei János, annak szerkesztője, megindították egy hatalmas és méltó emlékműnek az akcióját, országos adakozásra híván fel a nemzetet. A propaganda hatására csakhamar 135 ezer forint gyűlt össze, elég nagy pénz ahhoz, hogy megtegyék az első lépéseket és megalakult a szoborbizottmány. A legendás gavallér Aczél Péter, aki elől járt minden nemes eszme kivitelénél, lett az elnök, tagjai aradi első polgárok: Bottelheim Vilmos, dr. Aradi István, Meyer Imre, Nagy Sándor és Szvatek Béla. Kiírták a pályázatot:

Huszár Adolf nyerte el; kapott a tervért 250 körmöci aranyat és megbízatást annak keresztülvitelére. Mielőtt a szobrász befejezhette volna művét, meghalt...

Akkor Zala Györgyre ruházták át az alkotás befejezését. A fiatal Zala már modernebb szellemű művész lévén, az eredeti, kissé már ósdi formában készült emléken élettelteli változtatásokat csinált, — ami előnyére vált a műnek. Pesti bírálói, Gáspár 48-as tábornok, Pulszky Ferenc, Ráth György, Keleti Gusztáv, Than Mór, Steindl Imre és Pasteiner Gyula Zala remekét a legnagyobb elragadtatás és megbecsülés hangjaival ajánlották kivitelre. Az építészeti részre Schikadenz Albert kapott megbízást.

Évek hosszú sora telt el, míg a nagy mű befejezést nyert. Zala, talentuma mellett, csupa lelkiösmeretesség. Nagy gonddal válogatta meg modelljeit és mintázta a főalakot, a négy mellékcsoportot és a tizenhárom arckép medálionjait. Munkájának minden fázisában felkeresték őt Arad vezető urai és dicsőhimmuszokat zengve tértek haza. Aztán jött Újpesten az öntés nehéz és precíz munkája, majd a piactéren a talpazat hatalmas márványtömbjeinek összeépítése és a bronz kolosszusok helyére állítása. Zala az egész nyarat Aradon töltötte.

Akkor ért engem, a süldő legénykét, a szerencse, hogy megösmérekedhettem vele és együtt lehettem egészen a leleplezés felejthetetlen napjáig ...

Már az ünnep előtt megjött Turinból Kossuth levele, melyet a város törvényhatóságához címzett, válaszul az őt megtisztelő meghívásra és mellékelten a Gazetta Piemontese azon száma, melyben a riporter megírta Kossuthnál tett látogatását és a nagy kormányzó nyilatkozatát Arad ünnepével kapcsolatosan.

Minden aradi házban meghatottan és könnyezve olvasták ünnepejük legmértőbb, legfelségesebb preludeumát, a turini remete írását...

Érdekes a kormányzó levelének ez a passzusa:

„Hogy Ausztria megengedte a magyaroknak hazafias érzelmeik kifejezését, az oly történelmi tény, melynek a jövőre nézve meglesznek a maga következményei!” — “Szent emlékek intenek felém, én aki Isten és világ előtt zászlótartója valék ez ügynek, melyért ők, a megdicsőült bajnokok, mártír halált haltak, október 6-án, remete lakom ablakából feléjük terjesztem áldó kezemet és el fogom mondani áldásomat. Aztán hallgatók és imádkozom ...”

A levél vége pláne izgalmat okozott:

„Ha testben nem is leszek jelen, de szavaimat hallani fogják fonográfon!”

Kossuth varázslatos hangját! A soha hozzá el nem jutó kortársak és a következő generáció álmainak netovábbja vált valóvá...

A kezdetleges, gyöngye instrumentumot hallgatván, mindenki zokogott...

A szobor Arad főterén. Zala György alkotása. 1890. október 6-án, a kivégzés 41. évfordulóján leplezték le az egész országot megmozgató ünnepségen. A szoborállítás költsége közadakozásból gyűlt össze.

Fotó: Rodler Miklós



Dr. Péter Károly ünnepi beszéde a 40. évfordulón

1956

Ladies and gentlemen! Damen und Herren! Hölgyeim és Uraim!
Kedves lányok és fiúk!

40 évvel ezelőtt, 1956. október 22-én, itt e helyen ugyanebben az időpontban gyűlt össze Pécs mindhárom felsőfokú intézményének, a Pécsi Orvostudományi Egyetem, az Állam- és Jogtudományi Egyetem és a Pedagógiai Főiskola szinte minden hallgatója, tanárai, oktatói, professzorai, vezetői, a megye és a város párt- és állami vezetői, a megyei első titkár és siserehaddal felérő másodtitkárai, a városi első titkár és helyettesei, a megyei tanácselnök és helyettesei, a városi tanácselnök és helyettesei, a Pécsi Rádió teljes stábjá, a Dunántúli Napló újságírói.

Végül, de nem utolsósorban az Egyetemi és Főiskolai Pártbizottság és az Egyetemi és Főiskolai DISZ-bizottság teljes vezérkara.

A felsorolás nem öncélú – bizonyítja, hogy nem mindennapi eseményre került sor!

Hic et nunc! Itt és most köszöntöm az ünneplők közt a

- résztvevőket.
- a mártírokat.
- a meghurcoltakat,
- a kítaszítottakat,
- a külföldre szaladtakat, akiknek első meglepetésükre – nevékről lehull az ékezet!
- és mindenkit, aki eljött és szívügyének érzi a haza sorsát!

A Diákszemélyzet 15 órakor kezdődött.

A Diákszemélyzet, amelyet napokon át szervezett az MDP és a DISZ vezérkara, pontosan elkészítve – az akkori idők szokásos – forgatókönyvét.

A Diákszemélyzet vezető elnökének, az akkor számomra még ismeretlen ötödéves orvostanhallgatót, Debreczeni Lászlót jelölte ki a szervező grémium, aki azóta elv-, sors-, rab-, hálótársam majd jó barátom lett. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy a szervezők nem mulasztották el az ÁVH meghívását sem, akik tisztes létszámmal képviselték az államvédelmet. Én, 21 évesen, III. éves orvostanhallgatóként, tarsolyomban „Rákosi ösztöndíjjal“, orvoskari DISZ-titkárként, hátam mögött a II. évfolyam legjobb hallgatója címmel, a Biológiai Intézet majd az Anatómiai Intézet externistájaként – délelőtt néhány évfolyamtársammal megfogalmaztam a „memorandumot“, amelyet az évfolyammal is csak futtában tudtam ismertetni.

A memorandum az akkori felfokozott politikai, gazdasági, kulturális és szociális kérdéseket, de a nemzetközi helyzet problémáit is – főként a szovjet megszállást és annak minden következményét – exponálta.

A Diákszemélyzet tehát elkezdődött a gondosan komponált forgatókönyv szerint. A Jogi Egyetem DISZ-szervezete mérsékelt követeléseinek ismertetése után – elnézést a szerénytelenségért – én olvastam fel a POTE akkori III. évfolyama hallgatóinak manifestumát „A III. évfolyam memorandumja“ címmel.

E felszólalással kivettem a kezdeményezést a szervezők kezéből – mi több – az egyetem egy jelenlévő, majd későbbi pártkorifeusa nyilatkozata szerint – „ekkor szakadt át a gát”!

Kedves Barátaim!

Máig nem tudom, honnan vett bátorsággal hánytuk a megyei és városi pártvezetők szemére az elkövetett törvénytelenégeket, a politikai és társadalmi élet ellentmondásait. A kapott dodonai válaszok miatt az egyik – most jelenlévő – pedagógiai főiskolás nemes egyszerűséggel lemitfáreztette a megye első titkárát.

A mi memorandumunk képezte a magvát a Diákparlament határozata 21 pontjának! (Míndez itt van megsárgulva).

Tisztelt Ünneplők!

Az ekkor alakult MEFESZ kilenc tagú vezetősége irányította napokig az eseményeket. A 12 napos szabadság után következett november 4-e: Láncfalpakon jött a hajnal...!

A szovjet hadsereg árnyékában megerősödő kormány megkezdte a bosszúállást. Haynaut megcsúfoló kegyetlenséggel több mint 400 forradalmárt végeztetett ki (köztük kiskorúakat!), több tízezer évre ítélték sok ezer szabadságharcost és több tízezer „ellenforradalmárt” vettek „közbiztonsági őrizetbe” (azaz internáltak minden bírói ítélet nélkül).

Sokan külföldre szaladtak, ahol, mint már említettem – első meglepetésükben „nevükről lehullt az ékezet!”

A Nyugat és a világszervezetek a „hosszú jegyzékcsereken” kívül egyebet nem tettek Magyarországért. Azóta világpolitikai konstellációk következtében megbukott az egyik világbirodalom. Örökösének első embere – Boris Jelcin – vette a fáradtságot, és eljött Budapestre, és „megkövette a magyar népet”. Így teljesedett be Tamási Áron váteszi jóslata, amelyet 1956. december 28-án a „Gond és hitvallás”-ban írt: „...a szovjet kormányzat történelmi tévedést követett el, amikor vérrel festette meg forrásunk vizét. Dicső költőink élő szelleme és az emberi igazság segít nekünk abban, hogy jóslatot tegyünk: eljön az idő, amikor a megtévedt hatalom bűnbánatot mond, mint ahogy az általa megdöntött hatalomnak is meg kellett bánnia azt a tiprást, amelyben Petőfi elveszett...” A bocsánatkérés az itthoni „örökösök” a mai napig elmulasztották!

A Nobel-díjas Camus 1957-ben az első évfordulón ezt mondta: „...A legázolt, bilincsbé vert Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármelyik nép a világon az elmúlt húsz esztendőben. Ahhoz, hogy ezt a történelmi leckét megértse a fülét betömő, szemét eltakaró nyugati társadalom, sok magyar vérnek kellett elhullnia... Nyomorúságuk, láncaik és száműzöttségük ellenére királyi örökséget hagytak ránk, melyet ki kell érdemelnünk: a szabadságot, amelyet ők nem nyertek el, de egyetlen nap alatt visszaadtak nekünk!”

Hölgyeim és Uraim!

Ahogy elnézem a „tömeget”, nem kell zavarba jönnöm a megjelentek száma miatt. Tisztelet a néhány jelenlévőnek, de hol van az ifjúság?

Nem kell kísértésbe esnem, hogy elmondjam a marsalai partraszállás 10. évfordulóján tartott ünnepségen Garibaldi szájából elhangzottakat. Garibaldi 1860. V. 11-én 1162 önkéntessel – „marsalai ezer” – szállt partra. A tíz éves évfordulón több tízezer



Az 1956-os forradalom emlékműve. Melocco Miklós szobra.

A mű azt ábrázolja, hogy a szabadság lepkéjét, a kérészéletű forradalom jelképét 19 ember hordozza a vállán. 1956-os fiatalok, drága halottak, megtért disszidensek, túlélő barátok. Valóságos emberekről mintázta az alakokat, köztük van az ifjú Latinovits Zoltán, Mansfeld Péter, akit 18. születésnapja után 11 nappal végeztek ki, a szegedi forradalom mártírját, Danner Jánost is megörökíti, köztük van a szobrász is, aki 1956-ban volt fiatal, s még sok más ismerős arc. A lepke szárnyain Illyés Gyula Egy mondat a zsarnokságról c. költeményének sorait olvashatjuk.

Forrás: www.kozterkep.hu

„partraszálló” gyűlt össze, Garibaldi végignézett rajtuk, és azt mondta: „kevesen voltunk, de sokan maradtunk!” – Mi inkább a fordítottjával számolhatunk!

Amikor 1991. október 22-én felavattuk ezt az emléktáblát és megalakítottuk az „56-os Diákparlament Társaságot” – azt mondtam: „...a történelem meghozta az oly áhított változást. Szülőföldjén bukott meg az az ideológia, mely a leghaladóbb tanítás segítségével történő hetvenéves kormányzással a föld egyik leggazdagabb országának csődjéhez vezetett...” s Gorbacsov összetörte a kőtáblákat!

Megszűnt az az állapot, amelyet Raymond Áron így jellemezett: „Két szellem kísérti Európát: a szabadság és a Vörös Hadsereg!” A kommunizmus kísértete kiszállt Európából!

Akik ma is hiú ábrándokat kergetnek, visszarendeződést várnak, azoknak innen üzenem Goethe szavaival, melyet Valmynál mondott reszkető minisztertanácsainak, amikor a francia hadsereg legyőzte németet: „E helynél s e pillanattal a világtörténelem egy új korszaka kezdődik, s ti elmondhatjátok, hogy ott voltatok!” – Itt voltatok 1956. október 22-én! Ez az emléktábla hirdesse a kései utódnak ezt a tényét!” El kell ismernem, nem bizonyultam a legjobb látnoknak! Ma hazánkban elég bizarr dolgokat tapasztalhatunk. Mi, magyarok, 1956 októberében a gyalázattól megfosztott, lyukas magyar trikolorot oly magasra emeltük, hogy észrevette a világ! Igen észrevette – itt vannak a világ különböző egyetemének akkor küldött távirata! Megsárgultak, de megvannak! Igaz, észrevette a világ – de tenni semmit nem tett értünk! És most a negyvenéves év-

fordulón – mi, magyarok, a világ nyolcadik csodáját produkáljuk – hivatalosan azok ünneplik 1956 októberét, akik ellen irányult!

Mit tesz ma a Nyugat? – Sajnos a történelem ismétli magát! 1956. október 26-án Eisenhower elnök előző napi üzenetét sugározta a világ minden rádiója: „Amerika szíve a magyar népért dobog.” Október 29-én Dulles külügyminiszterrel elküldte Bowlen nagykövetnek Moszkvába azt a táviratot, amire Mark Palmer volt amerikai nagykövet szavai szerint azóta sem büszkék: „Amerika nem érdekelt Lengyelország és Magyarország sorsában.”

Ma pedig a Nyugat nyomására „alapszerződést” köt Romániával az a kormány, mely örököse annak a pártnak, amely ellen elemi erővel robbant ki a forradalom 1956. október 23-án. És ez a kormány még egy „új csodafegyvert” is kitalált, amely a diplomáciában szinte példa nélküli – lábjegyzetes alapszerződést kötött. A negyvenedik évforduló eseményei – ismét csak a történelem fintora – kísértetiesen emlékeztetnek a kiegyezés után már ünnepelhető 1848-as forradalom és szabadságharc emlékére állított emlékművek avatására. Akkor a korabeli kormánypárti politikusok díszmagyarban feszelegve tartották ünnepi beszédeiket, a szabadságharc rokkantjai pedig a hátsó sorokban húzták meg magukat csendben – róluk nem esett szó.

Ha már 1848 szóba került: 1848 legfőbb vívmánya a felelős magyar minisztériumok létrehozása volt; 142 évvel később, az első igazán szabad, demokratikus választások után a kormánya

került párt „küldetéstudattal kérkedő” miniszterelnöke elfogadtatta a parlamenttel „a felelőtlen magyar minisztériumok” megalkotását és a miniszterelnök egyszemélyi felelősségét – s ezt az állapotot a jelenlegi miniszterelnök „bebetonozva” megörökölte. Antall József „érdemei” közül ezt se felejtjük ki!

Én nem hiszem, hogy 1956 után azért ültünk több tízezer évet, hogy negyven év után ide jusson az ország!

Végül, hogy mégse csalódottság és reményvesztettség érzésével távozzunk. Arany János szavaival fejezem be a megemlékezést: „...az nem lehet, hogy milliók fohásza örökké visszamálljon rólad, Ég!”

„És vissza nem foly az időnek árja,
Előre duzzad, feltarthatatlanul:
Csak szélein marad vesztég hínárja,
S partján a holt-víz hátra kanyarul.
Bízzást!... mi benn vagyunk a fősodorban:
Veszhet közülünk még talán nem egy:
De szállva, im, elsők között a sorban.
Vásznunk dagad, hajónk előre megy!”
„Légy hű, s bízzál jövődbe, nemzetem!”

*In: Péter Károly: 1956 Baranyában
Alexandra Kiadó, Pécs, 1997.*

Új kültéri bútorok – Külföldi hallgatók adománya

A világ valamennyi campusának kertje kedves hely hallgatónak, oktatónak egyaránt. Üde zölden, vagy akár téli napsütésben is hívogató. Szívesen elücsörgünk napos vagy éppen árnyékos vagy széltől védett helyein.

Az egyetemi forgatagban és a város forgalma mellett is pihentető, szép hely a miénk is.

Az utóbbi években látványos műalkotásokkal, térszobrokkal szépült, igazi nagyvilági parkká vált. Az idei szeptemberben is gazdagodott, fejlődött az **Angol-Német Hallgatói Önkormányzat** (EGSC) adományával, melyet a Nemzetközi Esten gyűjtöttek hallgatóink. Az asztalok régi hiányt pótolnak, s reméljük, hogy a melléjük állított padokkal jól fogják szolgálni a hallgatói létszámmal együtt növekvő igényeket. Összesen tizenöt kerti bútorral bővült a kínálat, s természetesen az érkezésüket követően azonnal birtokba vették valamennyit a hallgatók.

Külön öröm, hogy a padok újrahasznosított műanyagból készültek és rendkívül tartósak, sőt kényelmesek is, ahogy azt a sok évvel korábban beszerzett azonos típusú társaik már bizonyították.

Az év minden szakában állnak rendelkezésünkre, parancsoljanak, foglaljanak helyet Önök is!

Földényi Gabriella
EGSC irodavezető



90 éve született Flerkó Béla

Flerkó Béla, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Anatómiai Intézetének korábbi igazgató egyetemi tanára majd professzor emeritusa, az egyetemnek korábbi rektora, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, Pécs város díszpolgára, 1924. június 14-én született Pécsen.

Flerkó Béla szorgalmas munkával jellemezhető, szigorú erkölcsi elvek szerint élő, vallásos, a közelet iránt is elkötelezett polgári családban született, és ennek megfelelő nevelésben is részesült. Gyermekkorát – saját bevallása szerint – jólétben élte meg, 9 éves korában azonban elvesztette édesapját és ettől kezdve családja nehéz anyagi körülmények közé került. Tanulmányainak anyagi feltételeit édesanyja áldozatos munkával, nehezen előteremtett anyagi eszközökkel igyekezett biztosítani, de azokat csak saját magánoktatói munkavállalással szerzett mellékjövedelmével kiegészítve tudta folytatni. Mind a pécsi Makár utcai elemi iskolai, mind a pécsi Pius-Főgimnáziumban folytatott középiskolai tanulmányait kitűnő eredménnyel végezte el. Így kezdhette meg 1942-ben orvosi tanulmányait a pécsi Erzsébet Tudományegyetem Orvosi Karán.

Az Anatómiai Intézet akkori professzora, *Tóth Zsigmond*, kitűnő első anatómia kollokviumát követően externistának hívta meg intézetébe. Miután Tóth professzor 1944-ben nyugdíjba vonult, az új intézetvezető Vereby Károly lett. Az ő rövid időn belül bekövetkezett váratlan elhalálózását követően közel egy éven át Entz Béla felügyelete alatt folyt az anatómia oktatása. Ebben az évben Flerkó Béla már díjtalan gyakornokként oktatott. 1946-ban *Szentágothai János* egyetemi magántanár vette át az intézet vezetését, akit 1947-ben neveztek ki az intézet igazgatójának. Szentágothai professzor javaslatára Flerkó Béla még ebben az évben, medikusként, díjas egyetemi demonstrátori kinevezést nyert el. Medikus éve alatt elsősorban az oktatásban vett részt, de Szentágothai professzor - miután megtudta, hogy Flerkó Béla szülész-nőgyógyász szeretne lenni - tudományos feladatot is adott neki. A méh és petevezeték csillóapparátusának és mirigysejtjeinek fejlődését, majd ezt követő leépülését tanulmányozta. Időközben befejezte mindvégig kitűnő eredménnyel folytatott orvosi tanulmányait is, és ezért „Sub auspiciis Rei Publicae” doktorráavatás illette volna meg. Ez az eljárás azonban időigényes volt, és az időközben megváltozó rendelkezések miatt veszélybe került Flerkó Béla számára a „dr.” cím elnyerése. (Az ötvenes években volt egy időszak, amikor a végzett orvosok nem kapták meg ezt a címet.) A doktori cím megszerzésének érdekében Flerkó Béla lemondott a fenti kitüntetéses doktorrá avatás dicsőségéről, és megelégedett a szerényebb külsőségekkel járó, ám gyorsabban megkapható „Sub laurea Almae Matris” doktorrá avatással. Ez 1950. június 14-én megtörtént és együtt járt 1948 szeptembertől visszamenőleg érvényesített adjunktusi kinevezésével. Az orvosi diploma megszerzését követő kötelező katonai szolgálat alatt érlelődött meg benne a végleges elhatározás, hogy a gyógyító orvosi pálya helyett az oktató-kutató orvosi hivatást választja. Ebben meghatározó szerepe volt Szentágothai János ellenállhatatlan, magával ragadó egyéniségének.

1951-ben házasságot kötött Bárdos Verával, aki szintén az Anatómiai Intézet munkatársa lett. 1966-ig közös tudományos munkát végeztek. 1962-ben ugyan Bárdos doktornő feladta Anatómiai Intézeti állását (mert ekkor már nyilvánvaló volt, hogy férje lesz Szentágothai professzor utóda, és nem tartották etikusként, hogy főnök-beosztott relációban azonos intézetben dolgozzanak), de munkaideje lejártá után még 1971-ig naponta folytatta a kísérletes munkát férje mellett. Flerkó Bélát addigi munkássága alapján 1961-ben egyetemi docenssé nevezték ki.

Szentágothai Jánost 1963-ban az egészségügyi miniszter a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem I. sz. Anatómiai Intézetének igazgatójává nevezte ki. Utódlására mind oktatói, mind tudományos kutatói eredményei, továbbá egyetemi és azon kívüli közéleti tevékenysége alapján egyértelműen Flerkó Béla volt az egyetlen alkalmas személy. Az egészségügyi miniszter 1964. július elsejétől nevezte ki az Anatómiai Intézet tanszékvezető professzorává.

Bár Szentágothai János elsősorban idegrendszeri kutatásai révén nyert nemzetközi elismerést, felismerte az akkoriban még csak kialakulóban lévő neuroendokrinológiában rejlő lehetőségeket, és támogatta fiatal munkatársainak, köztük Flerkó Bélának e témakörben körvonalozódó érdeklődését. Korai neuroendokrin kutatásai során Flerkó Béla kimutatta patkányokban végzett tanulmányaiban, hogy a hypothalamus medialis preoptikus területének kétoldali elektrolitikus roncsolását követően konstans hüvelyi elszarusodás, sárgatestek nélküli policisztás ovárium és a méhszerv mirigyének cisztás hiperpláziája alakul ki, melynek hormonális hátterében progeszteronnal nem kompenzált állandó ösztrogénhatás állapítható meg. Az 1950-es években több kísérlete alapján feltételezte, a világon elsőként, hogy a női nemi ciklust szabályozó gonadotrop hormonok ciklikus elválasztásáért – korábban is ismert mechanizmusok mellett – tüszőhormonra érzékeny idegsejtek is felelősek lehetnek. A tüszőhormonra érzékeny idegsejtek elhelyezkedését a már korábbi vizsgálataiban szereplő medialis preoptikus területben sejtette. Ezt a feltételezését igen eredeti kísérlettel támasztotta alá. A világon elsőként, állandó ösztrogén forrásként, kis darab petefészkek szövetet implantált a medialis preoptikus területbe, illetve egyéb köztiagyi területekbe, sőt magába a gonadotrop hormonokat elválasztó agyalapi mirigybe is, ám csakis a medialis preoptikus területbe implantált petefészkek darabka gátolta a gonadotrop hormonok elválasztását. Ezekre a kutatásaira alapozta „Az idegrendszer szerepe a női nemzőkészülék szöveti és működési állapotának szabályozásában” – című kandidátusi disszertációját, melyet 1956-ban védett meg. Ezen vizsgálataival alapozta meg élete végéig kitartó nemzetközi tudományos hírnevét, melynek egyenes következménye lett kivételesen széles körű hazai és nemzetközi tudományos kapcsolatrendszere, tudománypolitikai és közéleti szerepe. Kutatási eredményeit az évtizedek során valamennyi lakott földrészén ismertette tudományos konferenciákon, különböző intézetekben meghívott előadóként. E munkái alapján tartja a hazai és nemzetközi tudományos világ Flerkó Bélát a neuroendokrinológia tudományág egyik magyar „pionírjának”.

Az 1960-as évek elején kezdte el a nemi differenciálódás kérdéskörében végzett eredeti felismerésekre vezető kísérleteit. Hasonlóan jelentős felismerésekre jutott az androgén sterilizáció mechanizmusának és hormonális hátterének tisztázása terén. 1967-ben nyerte el „A tudományok doktora” címet „A gonadotroph hormonok köztiagyi szabályozása” című disszertációja alapján. 1970-ben választották a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává, ami automatikusan Pécsi Akadémiai Bizottsági tagságot is jelentett számára, mely testületnek elnöki tisztségét 11 éven keresztül látta el. 1982-ben nyerte el az MTA rendes tagja címet. Az 1970-es éektől az agyalapi mirigy trophormonokat termelő sejtjeinek köztiagyi szabályozásáért felelős neuronrendszerek, ezek fejlődése és kísérletes vizsgálata került érdeklődése homlokterébe. Jelentős szerepet vállalt a szintetikus hypothalamikus hormonanalógok hatáskutatásában is. Ezeket a vizsgálatokat az MTA által támogatott kutatócsoportjával végezte.

Flerkó professzor az oktatási feladatokat minden egyéb feladat elé helyezte. Előadásai magas színvonalúak, didaktikusak, a hallgatóság által közkedveltek voltak. Szigorú, az ismeretanyag értelmes visszaadását megkövetelő és értékelő, igazságos vizsgáztatóként ismerte el az egyetemi hallgatóság. Ezt a hallgatói minősítést tükrözte az általa 1963-ban első ízben elnyert „Az ifjúság köszönete” plakett. Számos kitüntetésé között ezt tartotta a legkedvesebbnek, mert ezt nem adminisztratív testületek, hanem az egyetemi hallgatóság ítélte neki.

Az Anatómiai Intézetet 28 évig vezette, és mindvégig biztosította az intézet hivatalos szinteken is elismerten magas színvonalú oktató, nemzetközi mércével is kiemelkedő színvonalú tudományos kutató munkáját. A neuroendokrinológiai kutatások módszertani repertoárja az ő igazgatósága alatt gazdagodott például a radioimmun-assay módszerek számos hormoncsalád vizsgálatára való kiterjesztésével, az immunszöveti módszerek bevezetésével, a hormontermelő szervek működésének szuperfúziós rendszerekben való tanulmányozása feltételeinek megteremtésével. Mindezen módszertani fejlesztésekhez és az ezekkel folytatott tudományos kutató munkához biztosította az anyagi feltételeket hazai és külföldi tudományos kutatásokat támogató források megszerzésével. Kiterjedt, elsősorban külföldi tudományos kapcsolatai révén fiatal munkatársainak mindvégig biztosította a szükséges, nem egyszer több évre szóló, és ismételt külföldi tanulmányutakat, melyekkel mindig a legmodernebb módszertani lehetőségeket alkalmazhatták a felvetődő tudományos kérdések megoldására. A neuroendokrinológiai kutatások támogatása mellett biztosította az intézetében folyó neurohisztológiai, neurofiziológiai kutatások feltételeit is. Flerkó Béla oktató és tudományos munkásságával iskolateremtő hatást ért el. Tanítványai közül kandidátusok, illetve PhD-fokozatot szerző fiatal oktatók, kutatók tucatjai kerültek ki, nyolc munkatársa szerzett akadémiai doktori címet, közülük heten nyertek el egyetemi tanári pozíciót és ezek közül négyen kaptak tanszékvezető egyetemi tanári kinevezést. Flerkó Bélát intézetigazgatói állásának feladására az 1990-ben bevezetett miniszteri rendelet kényszerítette, amely szerint 65 éves életkor után senki sem tölthet be tanszékvezető egyetemi tanári pozíciót.

1979-ben választotta az egyetemi tanács rektorrá, és ezt a tisztséget két egymást követő hároméves ciklusban töltötte be. Rektor-sága második ciklusában, 1984-ben vezették be a POTE-n az angol nyelvű orvosképzést, abból a nyilvánvaló okból kifolyólag, hogy az ország gazdasági lehetőségeivel nem volt képes a felsőoktatási intézmények működéséhez szükséges anyagi eszközök biztosítására, beleértve az egyetemi oktatók bérezésének megoldatlan problémáit is. Ennek a feladatnak a vállalásával jelentős mértékben javult a POTE anyagi helyzete, javult az oktatók munkájának finansziális elismerése, de nem elhanyagolható az a szempont sem, hogy az oktatók szakmai felkészültsége is jelentősen fejlődött.

Flerkó Béla munkásságának értékét számos neki ítélte elismerés minősíti. Elnyerte a POTE „Pro Universitate” arany fokozatát, a „Grastyán Endre-díjat”, a „Szent-Györgyi Albert-díjat”, a „Baranya Megyei Közgyűlés Tudományos és Felsőoktatási Díját”, a „Markusovszky Emlékérmét”. Neki ítéltek az MTA elnöke által adományozott „Arany János Közalapítvány a Tudományért Nagydíjat”, a „Magyar Endokrinológiáért” érmet, a Hemingway Alapítvány Szabó György Nagydíját, és az „Akadémiai Aranyérmét”. Ugyancsak kitüntették a „Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjének”, a „Szocialista Magyarországért Érdemrendnek”, a „Munka Érdemrend” arany fokozatának, és kiérdemelte az „Állami Díjat” is. 2001-ben választották Pécs város díszpolgárává.

A Kuopioi Egyetem tiszteletbeli doktorai közé fogadta. 1972-75 között a Magyar Parlament képviselője volt. 1992-2002. között a PTE Általános Orvosi Kara Anatómiai Intézetének igazgatóhelyettese tisztségét is betöltötte.

Flerkó Béla tudományos munkássága és tudományszervezésben végzett munkássága elismerését jelzik hazai és külföldi tudományos társasági tagságai, alelnöki, elnöki megbízatásai. Tagja volt az Academia Europeának, a Cseh-Szlovák, a Lengyel és az NDK Endokrinológiai Társaságoknak, a Magyar Élettani Társaságnak, melynek egy ideig elnöke is volt. Felvette tagjai sorába az IBRO panelje, melynek Végrehajtó Bizottságában is tag volt. A Nemzetközi Endokrinológiai Társaságban egy ideig alelnöki, majd elnöki pozíciót töltött be, és a Nemzetközi Szaporodáskutatási Társaság is felvette tagjai sorába. Volt a Nemzetközi Endokrinológiai Társaság Központi Tanácsának tagja, a Nemzetközi Anatómus Társaság Központi Tanácsának tagja, a Magyar Endokrinológiai és Anyagcsere Társaság tagja, és a Nemzetközi Szaporodásbiológiai Társaság tagja. Ugyancsak tagja volt a TMB Orvosi Szakbizottságának, a TMB Kísérleti Orvostudományi Albizottságának, az MTA Etikai Bizottságának és az OTKA Élettani Szakbizottságának. Egy ideig betöltötte a Nemzetközi Neuroendokrinológiai Társaság elnöki tisztségét is. Tagja volt a Neuroendocrinology, az Acta Biol. Acad. Sci. Hung., az Experimental Brain Research, a Journal of Neuroendocrinology tudományos folyóiratok szerkesztőbizottságainak és a Brain Research Editorial Boardjának. Elnöke volt a Magyar Anatómus Társaságnak, a POTE Regionális Kutatás-etikai Bizottságának.

Flerkó Béla kiváló házigazda volt. Szinte szenvedélye volt a vendéglátás. Kifinomult ízléssel és nagy hozzáértéssel válogatott, értékes műkincsekkel teli otthonában, mely magas szintű kulturális felkészültségét tükrözte, megszámlálhatatlan rokon, barát, munkatárs, tanártárs élvezhette vendégszeretétét. Vendégei között fontos helyet foglaltak el a hazai és nemzetközi tudományos világ hírességei, köztük Nobel-díjasok is, művészek, a helyi és országos társadalmi szervezetek vezetői, köztük miniszterek vagy miniszteri rangú személyiségek is, továbbá történelmi egyházak vezetői. Flerkó Béla munkatársai nem kis mértékben köszönhették saját nemzetközi kapcsolataik kialakítását ezeknek az alkalmaknak.

Flerkó Béla 2003-ban, több évig tartó gyengélkedést követően, mégis váratlanul hunyt el. Temetésére rokonainak, barátainak, ismerőseinek, az MTA és a hazai tudományos élet számos kiemelkedő személyiségének, Pécs város vezetésének, munkatársainak és az egyetemi hallgatóság nagy tömegének részvételével és részvételével került sor a Pécsi Köztemető díszsírok helyet adó parcellájában.

Flerkó Béláné 2004. február 20-án keltezett végrendeletében a kizárólagos tulajdonát képező lakóház ingatlana örökösöként 1/2-1/2 arányban dr. Tima Lajost, az Anatómiai Intézet docensét és nejét, dr. Tima Lajosnét (született Muha Cecilia) nevezte meg. Meghagyta, hogy halála esetén fent nevezett két örököse a megnevezett lakóház ingatlant értékesítse, és a vételárból „Dr. Flerkó Béla és dr. Bárdos Vera emlékére” elnevezéssel alapítványt hozzon létre. Az alapítvány céljaként 40 év alatti endokrinológusok, neuroendokrinológusok, anatómusok támogatását, tanulmányaik, kutatásaik elősegítését jelölte meg. Az alapítvány 2014-ben életbe lépett. Az alapítvány a megjelölt nemes célokkal Flerkó professzor ember- és tudományszeretétét, önzetlenségét bizonyítja, emellett maradandó emléket állít dr. Flerkó Bélának és dr. Bárdos Verának.

Sétáló György
Anatómiai Intézet

A többszörös világbajnok pécsi orvos

35th WORLD MEDICAL & HEALTH GAMES

Az idei évben egy festői ausztriai kisvárosban, Welsben rendezték meg az orvos világbajnokságot. (Medigames).

Az orvos világbajnokság (World Medical and Health Games) egy 1978 óta minden évben megrendezik ezt a sporteseményt, amit a franciák hívtak életre az olimpia játékok szellemében. A nyolc nap alatt 24 sportágban, 5 korcsoportban mérik össze tudásukat nemcsak az orvosok, hanem a különböző egészségügyi dolgozók (például gyógyszerészek, gyógytornászok, dietetikusok). Megközelítőleg kétezer sportoló verseng egymással a világ szinte minden tájáról. A rendezvény az olimpiához hasonlóan az országok felvonulásával kezdődik, és a játékokat követően egy igen impozáns záróünnepséggel fejeződik be. Az aznapi érmeseket minden este egy külön ünnepség keretében köszöntik. Magyarország egy alkalommal, 2002-ben adott otthont a Medigamesnek.

Többszörös világbajnok

A PTE KK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika szakorvosjelöltje, *dr. Stefanovits Ágnes* a tavalyi sikeres szereplést követően idén második alkalommal vett részt a világtjátékokon. Az idén a doktornő legnagyobb öröme egy új szám is bekerült a programba, a női kalapácsvetés, melynek rögtön első világbajnoka is lett. Emellett a tavaly súlylökésben és diszkoszvetésben szerzett világbajnoki címét is sikeresen megvédte, gerelyhajításban pedig második helyezést ért el. *„A női kalapácsvetésről tudni kell, hogy a férfival ellentétben igen fiatal szakág, a 2000-es sydneyi olimpia idején került be a világesemények programjába, a Medigames versenyszámai közé idén. Nagy izgalommal készültem rá, és végül sikerült megnyernem.”* – nyilatkozta *dr. Stefanovits Ágnes*.

Mindemellett a 4x100 méteres magyar váltó tagjaként ezüstérmet szerzett.

Mátrai Gábor dr.



11. Birkózó Egyetemi Világbajnokság

Pécs, 2014. július 7-12.

Nyolc egyetemi világbajnokságon sikerrel végzett csapatvezetői feladatom közben fogalmazódott meg bennem, hogy a Pécsi Tudományegyetem is alkalmas lenne a világ minden részéről érkező egyetemisták sporttalálkozójának megszervezésére. Az ötletem megvalósításához megerősítést kaptam közvetlen kollégáimtól, akik támogatták az elképzelésemet.

2010-ben elkezdtem a rendezésben érdekelt szervezetekkel a megbeszélést. Először a Magyar Egyetemi Főiskolai Sportszövetséggel (MEFS) vettem fel a kapcsolatot, ahol támogatták a kezdeményezést. Nyitott ajtókra találtam dr. Bódis József rektor úrnál, aki abban az időben kezdte meg az egyetem vezetői teendőinek ellátását. Jó ötletnek tartotta a kezdeményezést Csizi Péter alpolgármester úr is. Értesülve a terveinkről, a Magyar Birkózó Szövetség felajánlotta segítségét a rendezvény szakmai háttérének a biztosításához. A döntés hamar megszületett, és 2011. márciusban a MEFS-sel közösen benyújtottuk a Nemzetközi Egyetemi Sportszövetséghez (FISU) a rendezésére a pályázatot.

2011. május 27-én Lausanne-ban elfogadták a magyar pályamunkát mellyel eldőlt, hogy 2014-ben Pécsen lesz a 11. Birkózó Egyetemi Világbajnokság. Még ugyanabban az évben november 17-én dr. Zeller Gyula rektorhelyettes úr elnökletével megalakult a Szervező Bizottság. A titkári feladatok ellátásával rektor úr Teczely Tamást az ÁOK, Testnevelés- és Mozgásközpont vezetőjét bízta meg.

Először elkészült a legapróbb részletekre lebontott munkaterv és a költségvetési terv. A Szervező Bizottság felkérte a sokrétű részfeladatok elvégzésére a felelősöket. Külön csoportok dolgoztak a verseny szakmai előkészítésén, a szállás, étkezés megszervezésén, a transzfer és helyi szállítások programozásán, az akkreditáció folyamatának kidolgozásán, a marketing- és médiafeladatok egyeztetésén, a protokoll összeállításán, a forgatókönyvek elkészítésén, az orvosi ellátás és a doppingellenőrzés biztosításán, a biztonsági szolgálat kiválasztásán, az információs pontok kiépítésén, a szabadidős programok kialakításán, a gazdálkodás megtervezésén. Az orvosi feladatok előkészítéséért és

kivitelezéséért dr. Mészáros Kálmán megyei sportfőorvos felelt. Segítői dr. Schlégl Ádám, dr. Ernyey Balázs, dr. Kalmár Gergely, dr. Tótsimon Kinga a PTE, ÁOK, Doktori Iskola hallgatói voltak. Feladatukat szakszerűen látták el.

A Szervező Bizottság 2012-ben, 2013-ban és 2014-ben is vállalta a Birkózó Magyar Egyetemi Főiskolai Bajnokság megrendezését, mely kiválóan illett a felkészülési folyamatba. 2013-ban és 2014-ben megfigyelőként részt vettünk a szombathelyi Magyar Nagydíjon. 2013. május 16-17-én Brüsszelben részt vettem egy FISU szemináriumon, ahol tájékoztatták a résztvevőket a FISU világbajnokságok rendezésének menetéről, az elvárásokról. A Szervező Bizottság tagjai közül 4 fő utazott el Budapestre megtekinteni a 2013. szeptember 16-22. között zajlott Birkózó Világbajnokságot, ahol további tapasztalatgyűjtés volt a cél. 2014. január 20-23-án Pécsen tették látogatást a FISU képviselői, ahol tájékoztódtak a helyszínekről és az előkészületekről. A Szervező Bizottság összesen hét alkalommal ült össze, melyeken egyeztettük a feladatok készülségi állapotát.

A verseny előtt fél évvel kellett jelezni az országoknak a részvételt, három hónappal előtte a létszámot, egy hónappal előtte pedig le kellett adniuk a név szerinti nevezést. Összesen 35 ország regisztrált a FISU online nevezési rendszerébe. A Magyar Egyetemi Birkózó Válogatott a lehetséges 24 súlycsoportból 21-ben indított versenyzőt. Mihálovics Ivett és Németh Zsolt (mindkettő TTK) a Pécsi Tudományegyetemet képviselték a versenyen.

Először a FISU és a FILA részéről a VIP vendégek érkeztek, akik a Nemzetközi Végrehajtó Bizottság, a Versenybizottság, az Ellenőrző Bizottság, a Technikai Bizottság, az Orvosi Bizottság és a versenybírók képviselőit látták el és felügyelték a területüket. Őket követték a versenybírók 25 fővel, akik a világ minden részéről érkeztek. Végül megérkeztek a versenyzők az edzőikkel, és a csapatkísérőkkel együtt. A regisztrált 35 országból 27 érkezett meg, melyek a következők voltak: Ausztria, Fehéroroszország, Brazília, Bulgária, Kanada, Csehország, Észtország, Finnország, Németország, Magyarország, Izrael, Japán, Kazahsztán, Kirgizisztán, Mexikó, Moldova, Mongólia, Lengyelország, Románia, Oroszország, Szerbia, Szlovákia, Spanyolország, Svájc Törökország, Ukrajna és Amerikai Egyesült Államok. Regisztrált a FISU online rendszerébe, de különböző okok (vízum-, pénzühiány) miatt lemondták a részvételt: Horvátország, Egyiptom, Franciaország, Grúzia, Görögország, Irán, Hollandia, Sierra Leone

A versenyen 336 versenyző, edző, csapatkísérő, orvos vett részt. A VIP személyekkel, a versenybírókkal és a megfigyelőkkel összesen 375 fő akkreditált a rendezvényre. A megnyitó ünnepség július 8-án, 18 órakor kezdődött a verseny helyszínén, a Lauber Dezső Sportcsarnokban. Az ország táblák, a zászlók bevonulása és elhelyezése után a magyar himnusz következett.

Beszédet mondott:

Dr. Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora,
Cheng Fave, a SEETOW Végrehajtó Bizottság elnöke,
Nagy Csaba, polgármester-helyettes,
Dr. Simicskó István, az Emberi Erőforrás Minisztérium Ifjúságért és Sportért felelős államtitkára

A sportolók és a versenybírók nevében egy-egy képviselő mondta el az eskü szövegét. Az ünnepély színvonalas táncműsorokkal zárult.

A sportolók mérlegelése a versenynapot megelőző délutánonként zajlott. A két versenyszőnyegen izgalmas, sportszerű küzdelmeket láttunk mindhárom kategóriában. A férfi szabadfogásúak kezdtek, őket követték a női versenyzők, végül a férfi kötöttfogás következett a programban. A résztvevőknek két alkalommal szer-



veztünk városnézést, ugyancsak két lehetőséget biztosítottunk a Zsolnay Negyed kiállításainak megtekintésére. A csapatvezetőknek, versenybíróknak polgármesteri fogadás adta meg a kellő tiszteletet. Ezen kívül egy villányi kiránduláson, illetve egy belvárosi halászlévacsorán élvezhették a résztvevők a magyaros vendéglátást.

A magyar csapat kitűnően szerepelt. Hat súlycsoportban húzták fel a győzteseknek a magyar zászlót és játszották el tiszteletükre a diákhimnuszt. Emellett még hat bronzérem gyarapította a magyar csapat éremgyűjteményét. Kötöttfogásban a csapatversenyt is megnyerte Magyarország, melynek jutalma egy díszes serleg volt.

Aranyérmesek:

Barka Emese (Semmelweis Egyetem)
Jäger Krisztián (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem)
Lőrincz Tamás (Semmelweis Egyetem)
Szabó László (Budapesti Kommunikációs Főiskola)
Németh Iván (Általános Vállalkozási Főiskola)
Lám Bálint (Óbudai Egyetem)

Bronzérmesek:

Gulyás Zsombor (Semmelweis Egyetem)
Madarasi Gábor (Eszterházy Károly Főiskola)
Szabó Mihály (Edutus Főiskola)
Csercsics Richárd (Semmelweis Egyetem)

11. hely: *Mihálovics Ivett* (Pécsi Tudományegyetem)

11. hely: *Németh Zsolt* (Pécsi Tudományegyetem)

Július 12-én este a Zsolnay Negyedben volt a záróünnepély és a bankett, ahol a szervezőkkel együtt 210 fő vett részt. Dr. Zeller Gyula rektorhelyettes köszöntötte a jelenlévőket és összefoglalta a rendezvény jelentőségét. Azután Cheng Fave, a SEETOW, FISU, Vég-



rehajtó Bizottság elnöke, köszönte meg a magas színvonalú verseny megszervezését és emléktárgyakat adott át a rendezésben érintett szervezetek képviselőinek. Zárásként a törökországi HITIT egyetem képviselői vették át a FISU-zászlót, mely feljogosítja őket a 2016. évi 12. Birkózó Egyetemi Világbajnokság megrendezésére. Végül izletes vacsora és hangulatos zene szolgálta a résztvevők szórakozását.

Ezúton köszönöm az egyetem vezetésének, hogy erkölcsi és pénzügyi támogatásával lehetővé tette a világbajnokság megrendezését. Sok segítséget kapott a Szervező Bizottság az ÁOK dékáni vezetésétől is. Ki kell emelnem az önkéntesek csapatát (közel 100 fő), akik munkájukkal fantasztikus teljesítményt nyújtottak és meghatározói voltak a sikeres rendezésnek. Sok szakmai segítséget kaptam a PTE, OIG, Sportiroda munkatársaitól is. Köszönöm a PTE hallgatók, kiemelten a sportszervező hallgatók sok segítségét, mely nélkül hiányt szenvedett volna a verseny. Számomra mégis a legnagyobb öröm, hogy közvetlen munkatársaim a PTE, ÁOK, Testnevelés- és Mozgásközpont dolgozói igazi csapatot alkotva, álltak mellettem és segítettek át a nehézségeken. Ezen kívül még sok egyetemi szervezeti egység, Pécs város Önkormányzata, a Magyar Egyetemi Főiskolai Sportszövetség és a Magyar Birkózó Szövetség is nagyon sokat tett a sikerért.

Ilyen szintű egyetemi sportverseny most zajlott először Pécsen. Remélem, hogy néhány év múlva más sportágban is találkozhatnak városunkban a világ minden részéről érkező egyetemi sportolók.

Téczy Tamás

PTE ÁOK Testnevelés- és Mozgásközpont vezető

Fotó: Rodler Miklós

Könyvajánló

A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Könyvtár új szerzeményeiből

Urológia

ISBN 9789632264721

Szerzők: Farkas L.; Flaskó T.; Pajor L.; Papp Gy.; Tóth Cs. Kiadja a Medicina Könyvkiadó Zrt., 475. p.

Idén jelent meg a Tóth Csaba szerkesztette tankönyv második, átdolgozott kiadása. Tizenöt fejezetből áll és csaknem 230 – többnyire színes – ábrát tartalmaz. A benne való tájékozódást a részletes tartalomjegyzéken kívül hét oldalas tárgyszójegyzék segíti.

A valaha a sebészetből kivált urológia valamennyi szakterületét felöleli. A korszerű urológiai diagnosztika fizikális és kifinomult eszközös vizsgálatainak bemutatása mellett helyet kaptak a terápiában alkalmazott konzervatív gyógymódok, műtéti beavatkozások, feltárasos operációk, endoszkópos műtétek leírásai is.

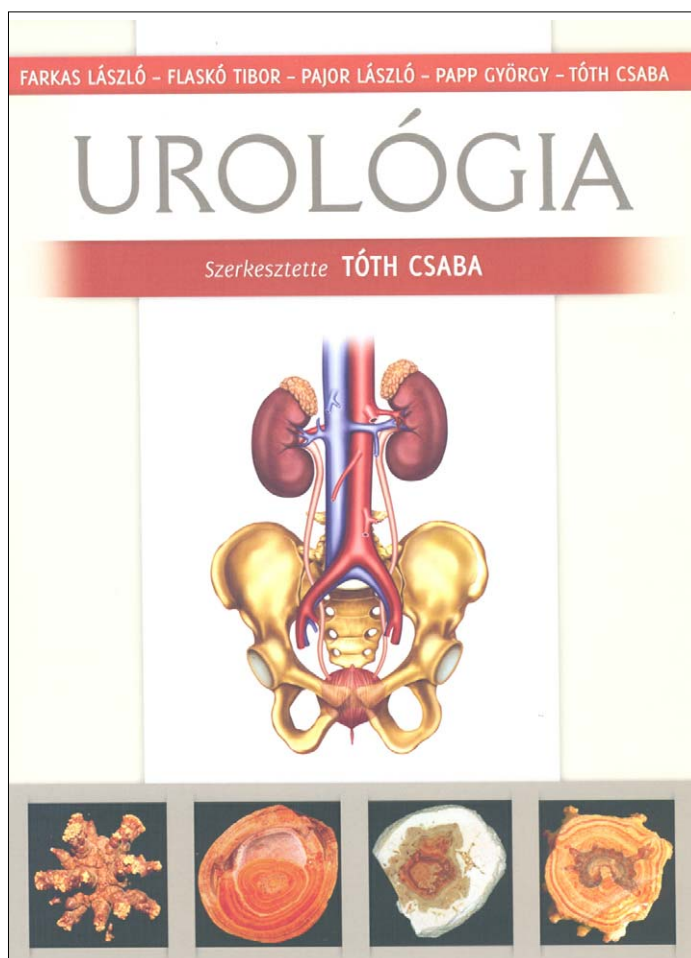
A tankönyv nem csak a magyar urológia rövid történetét eleveníti fel, de képet fest az 1888-tól fejlődésnek indult hazai urológiai klinikákról és kórházi osztályokról is.

A Szent Rókus Kórházban Antal Géza professzor által szervezett és vezetett első hazai urológiai osztály létrehozása óta hazánkban évről évre egyre több intézet nyitotta meg kapuit.

Pécsen 1952-ben Huth Tivadar vezetésével indult meg a gyógyítás az Urológiai Klinikán. 1963-1974 között Balogh Ferenc, 1975-1986 között Frang Dezső, 1987-1999-ig Götz Frigyes irányította a klinikát. 1999-től Farkas László került a klinika élére.

A tankönyv szerzői között a PTE ÁOK Klinikai Központ Urológiai Klinikájának több kutatója is helyet kapott. Farkas László a *Here, mellékhere, ondóvezeték, ondóhólyag és herezacskó*, Pytel Ákos a *Penis* és a *Vizelettárolási zavarok, inkontinencia, neurogén hólyagműködési zavarok*, Szántó Árpád pedig *A hazai urológiai klinikák és osztályok kialakulása* című fejezeteket írták.

Dr. Gracza Tünde



Újabb fülsebészeti eljárás Pécsen – BAHA Attract műtét

Újabb jelentős állomásához érkezett a Pécsi Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika hallásrehabilitációs programja. 2014. augusztus 29-én beültették az első 3 BAHA (bone anchored hearing aid) Attract implantátumot olyan betegbe, aki régóta kétoldali vezetéssel halláscsökkenésben szenved, és akiknél további, hagyományos középfülsebészeti beavatkozások már nem jöhettek szóba ún. roncs középfülek miatt.

A műtéteknél jelen volt az implantátumokat gyártó ausztráliai (Cochlear, Sydney) cég magyarországi kereskedelmi igazgatója, Terman Tibor úr, akinek komoly érdemei vannak a módszer Pécsre kerülésében. Meghívott konzultáns vendégként ugyancsak megtekintette a műtéteket dr. Janez Rebol professzor, a Maribori Egyetem tapasztalt fülsebésze is. A műtéteket Gerlinger Imre professzor végezte, szerencsére mindhárom műtét komplikációmentesen zajlott le.

A BAHA Attract készülék az ún. csontvezetéssel implantátumok csoportjába tartozik, amelyre már sikerült kiharcolni az

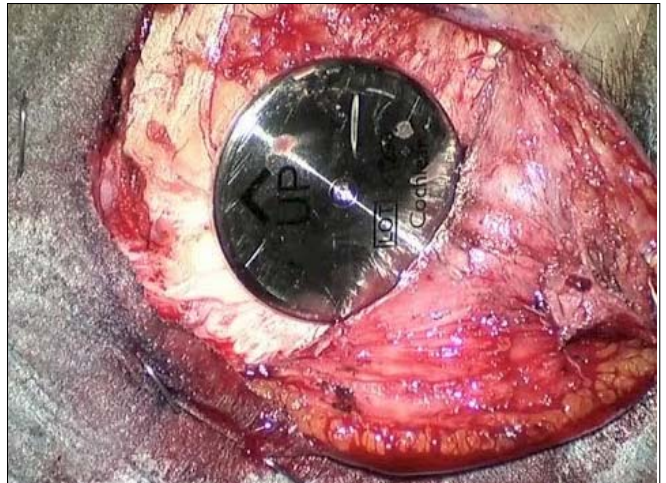
OEP finanszírozást is. A Pécsi Klinikán évente 6-8 beültetésre lesz majd mód az elkövetkező években, az implantátum ára kb. 3 millió forint.

A műtét egyrészt a többször operált, de kellő mértékű hallásjavulást nem tapasztaló betegek esetében jelent majd megoldást a halláspanaszukra, másrészt igen eredményes rehabilitációs módszer az egyoldali süketek számára is.

A korábbi hagyományos BAHA implantátumok esetében komoly problémát okozott az a tény, hogy az implantátum beszédprocesszorát tartó, a koponyacsontba rögzített csavart a bőrön keresztül kellett behelyezni, következményes gyakori granuláció-

val, bőrgyulladásal. Az új implantátum elve egyszerű: a bőr alatt titáncsavar rögzít egy erős mágnes (1. ábra). Az implantátum beszédprocesszorát ez a mágnes rögzíti a fejbőrhöz, a bőrön áthatoló csavarok nélkül (2-3. ábrák). A pécsi klinikán jelenleg elérhető, 6 különböző implantációs műtéti technika jelenleg a legszélesebb palettát jelenti hazánkban az olyan betegek számára, akiknél a hallókészülékek vagy további műtétek már nem jöhetnek szóba.

Dr. Gerlinger Imre
egyetemi tanár



Neurowupdate kurzus Mainzban

Horváth Judit, Lubics Andrea, Fábian Eszter és Farkas Boglárka az Anatómiai Intézetből szeptember elején Mainzban jártak, ahol részt vettek a Neurowupdate – Funkcionális és Klinikai Anatómia elnevezésű, német nyelvű továbbképző kurzuson, melyet a Johannes Gutenberg-Universität für Mikroskopische Anatomie und Neurobiologie rendezett dr. Sebestény Tamás vezetésével.

A továbbképzésen főként fiatal neuroló-

gus, neuroradiológus, idegsebész, pszichiáter, pszichológus kollégák valamint anatómusok vettek részt.

A háromnapos rendezvény során a továbbképzés előadások és gyakorlatok formájában zajlott. Az intézet bonctermeiben napi 2x2 órában megtartott gyakorlatokat német kollégák mellett Horváth Judit és Lubics Andrea vezették, melyeken az agy makroszkópos anatómiájának bemutatása történt formalinnal fixált agyak boncolásá-

val. Ezek során lehetőség nyílt a klinikus kollégák számára a különböző agyi struktúrák morfológiájának ismétlésére, valamint anatómusok és klinikusok közötti tapasztalatcserére.

Jóleső érzés volt látnunk, hogy a magyarországi hasonló jellegű kurzusok színvonalát általában nem marad el attól, amit ott tapasztaltunk. Arra pedig külön büszkék lehetünk, hogy a mi campusunk szebb és "komolyabb" épületekkel rendelkezik,

mint az ottani, és a mi oktatóink anatómiai tudása – a legfiatalabbaké is – stabilan megállná a helyét a mainzi egyetemen is.

Pécs, 2014. szeptember 18.

Horváth Judit, Lubics Andrea
PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet



Epilogue: Thoughts on the Use, Misuse and Abuse of History

The following chapters of this book deal with the contemporary status of chest surgery, presenting where we now stand. The development of contemporary techniques and the formation of present policies must be seen in the context of our present being the past future. If we let the past fade away now, we expose ourselves and our patients to the risk of committing the same mistakes our predecessors made, without having their excuses.

The history of thoracic surgery is not only a rich fountain of knowledge applicable in daily practice, but it is also a valuable training tool. Arts and the individual-based POEM concept (Patient-oriented Empathic Medicine or Patient-oriented Evidence that Matters) in thoracic surgical education provide a sound counterweight to evidence-based medicine. The eponyms in thoracic surgery bridge past and present. Those names are among us not for the sake of rumination about useless old dinosaurs, nor for some funny mnemotechnic trick, but to remind us of the fights, successes and failures of our predecessors.

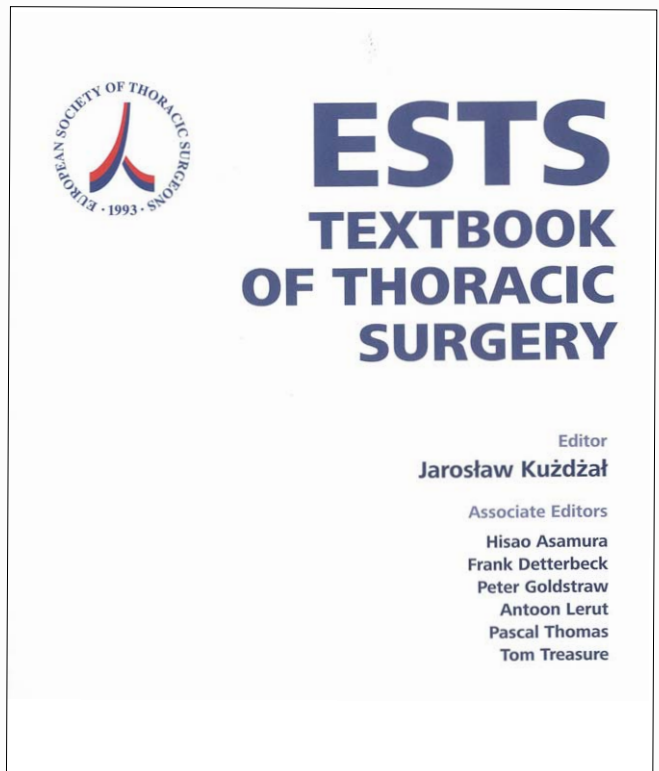
What happened to cardiac surgery with the advent of interventional radiology in the 2000s must be a warning sign. Thoracic empyema, chest trauma, congenital defects, destroyed lung and biotechnological application will provide ample opportunities. Surgery for lung cancer is going through a paradigm shift. To be prepared and to contribute to better outcomes for chest patients remains our main goal.

The author deeply hopes that this chapter will generate corrections, updates and extensions. The task of collecting all relevant information is beyond the capacity of a single person. The purpose of this endeavour is the presentation of a coherent picture with many pixels still missing. This chapter invites correspondence and criticism from all corners of the Old Continent and beyond, in the hope that, with additional data for the next edition, an even more current, balanced, and realistic picture will be painted. The present is under reconstruction.

Special thanks should go to: *Ms. Veronika Martos*, librarian, International Loan Service, Library of the Medical Faculty, University of Pécs, Hungary; *dr. László Lukács*, surgeon, Medical Faculty of Pécs, Hungary; and Tom Treasure, FRCS, thoracic surgeon of excellence, London, United Kingdom.

Prof. Tamas F. Molnar MD, PhD, DsC, FETS

Jaroslaw Kuzdzal (edit.) 2014): ESTS Textbook of Thoracic Surgery, Medycyna Praktyczna, Cracow



CECE-2014

Augusztus 25. és 29. között tartotta az European Society for Comparative Endocrinologists 27. kongresszusát (CECE2014, 27th Conference of European Comparative Endocrinologists) Rennes-ben. A tudományos tár-

világ hasonló gondolkodású kutatóit összefogja, kétévenként szervezi világkongresszusait. A 25. jubileumi kongresszust Pécsen rendezték az Anatómiai Intézet munkatársai 2010-ben.

A Rennes-i konferenciának mintegy 350 aktív résztvevője volt öt kontinensről. A programban öt plenáris előadás, 18 szimpózium, 36 State-of-the-Art előadás, 72 szimpózium-előadás és 144 poszterprezentáció szerepelt. A konferencia szervezői mint-



saság fő témája az endokrin szabályozási rendszerek filogenetikai szemléletű kutatása; összehasonlítja szinte valamennyi speciális endokrin szabályozási rendszerét a baktériumoktól a rovarokon és gerincteleneken keresztül az emberig. A munka eredményei megvilágítják, hol történt genetikai eltérés vagy gén-duplikáció a törzsfajlódás folyamán. Az adatok egyrészt fontos információt szolgáltatnak az endokrin rendszerek működésének, a biológiai aktív molekulák és receptoraik heterogenitásának megértéséhez, másrészt precíz genetikai adatokat szolgáltatnak a filogenézis menetéről alkotott elképzeléseinkhez, az élőlények „törzsfájának” pontosításához. Ilyen módon a társaság hézagpótló szerepet tölt be a biológiai tudományokban. A társaság, ami a

egy száz PhD-hallgatónak adományoztak anyagi támogatást a kongresszusi részvételhez. Kiemelt témák a reprodukzív endokrinológia számos aspektusa valamint az Insulin/IGF jelátvitel voltak, de értékes, újszerű adatokat hallhattunk az endokrin kutatások szinte valamennyi területéről. Karunkat a kongresszuson dr. Csernus Valér, dr. Nagy András valamint Sabine Arnold az Anatómiai Intézet TDK-sa képviselték három prezentációval.

Dr. Csernus Valér
Anatómiai Intézet

17th International Symposium on Carotenoids, Park City, Utah

2014. június 29. és július 4. között az amerikai Utah állambeli Park City-ben került megrendezésre a 17th International Symposium on Carotenoids konferencia. Az 1960 óta háromévente megrendezésre kerülő kongresszus a karotinoid kutatók legrangosabb fóruma.

A rendezvényen a pécsi karotinoidkémiai kutatócsoportot Agócs Attila egyetemi docenssel ketten képviseltük. Kutatócsoportunk nemzetközi elismertségét jelzi, hogy a 2011-es krakkói konferencia meghívott szekció-előadása után idén a rendezőbizottság plenáris előadás tartására kért fel.

A találkozóra a világ 33 országából 217 résztvevő érkezett. Nyolc szekcióban 77 előadás hangzott el, és 87 poszter bemutatására került sor. Az előző szimpóziumhoz képest ez egy kis csökkenést jelent, ami feltehetőleg annak köszönhető, hogy Európán kívülre került idén a konferencia.

A tudományos program szakmailag sokszínű és igen tartalmas

volt. A karotinoidkutatás mára több kutatási irányt foglal magába, a karotinoidok izolálásától és szerkezetazonosításától a fotoszintézis folyamatának vizsgálatán át a humánbiológia különböző területeiig. A szimpózium főbb témakörei és a plenáris előadások a következők voltak:

Carotenoids in the Eye and Brain (Emily Chew, USA): *Cognitive function and ophthalmic results of the AREDS2 trial*

Chemical Synthesis, Analysis and Industrial Production (József Deli, Hungary): *Isolation and analysis of carotenoids from Zechmeister till today*

Carotenoid Metabolism and Function (Earl Harrison, USA): *Carotenoid metabolism in animals, including man: formation, occurrence, and function of apocarotenoids*

Food and Biotechnology (Antonio Meléndez Martínez, Spain): *The „Invisible carotenoids” phytoene and phytofluene*



Epidemiology, Genetics, and Nutrition (Loredana Quadro, USA): *Maternal-fetal transfer and metabolism of beta-carotene*

Photochemistry, Photophysics, and Photosynthesis (Richard Cogdell, UK): *„Excited Times” with carotenoids*

Chronic Disease Prevention and Treatment (Xiang-Dong Wang, USA): *Carotenoids and chronic disease prevention via the interaction with SIRT1*

Biosynthesis and Metabolism (Eleanore Wurtzel, USA): *Engineering carotenoids: a multidimensional puzzle yet to be solved*

Agócs Attila a *Chemical Synthesis, Analysis and Industrial Production* szekcióban tartott előadást *New Methods in the Synthesis of Carotenoid Glycosides* címmel (társszerzők Miki Hanaura, Deli József és Nagy Veronika. Ezenkívül, amerikai kutatókkal közös posztert is bemutattunk (*L. D. Kispert, A. Magyar, L. Focsan, P. Molnár, J. Deli: Carotenoid neutral radicals in photo*

protection). A konferencia válogatott anyaga az *Archives of Biochemistry and Biophysics* folyóirat különszámában fog megjelenni.

A kávészünetek, a poszterdiszkuessziók ideje alatt lehetőség volt kooperáló partnereinkkel megbeszélni az eddigi eredményeinket, a további kutatási irányokat. Egyeztetünk a következő évek lehetséges közös kutatási pályázatiról is.

A szimpózium kiránduláson a közeli Salt Lake Cityt illetve az ott lévő Natural History Museum of Utah-ot tekintettük meg. A kirándulás után kellemes hangulatú gálavacsorán vehettünk részt az Olimpiai Sport Parkban, melyet a The Flying Ace Freestyle Ski Team bemutatója koronázott meg.

A következőt – 18th International Symposium on Carotenoids – 2017-ben, a svájci Luzernben rendezik.

Dr. Deli József
egyetemi tanár

Forrás: www.pte.hu

Tájékoztató a munkaszüneti napok körüli munkarendről – 2014/2015

A rendelet hatálya nem terjed ki a megszakítás nélkül üzemelő és a rendeltetése folytán a munkaszüneti napokon is működő munkáltatónál, illetve az ilyen jellegű munkakörben foglalkoztatott munkavállalók munkarendjére.

2014. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

2014. október 18., szombat, munkanap
2014. október 24., péntek, pihenőnap
2014. december 13., szombat, munkanap
2014. december 24., péntek, pihenőnap

2015. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

2015. január 10., szombat, munkanap
2015. január 2., péntek, pihenőnap
2015. augusztus 8., szombat, munkanap
2015. augusztus 21., péntek, pihenőnap
2015. december 12., szombat, munkanap
2015. december 24., csütörtök, pihenőnap

A Rákóczi úti telephelyi intézeti gyógyszerertári épületének használatba vételéről

Gyakran elhangzó kérdés, hogy a PTE, KK miért nem veszi használatba a Baranya Megyei Kórházzal együtt a 2010. január elsejével integrált, felújított intézeti gyógyszerertári épületet? Miért áll ott üresen, az idő enyészetének kitéve egy ilyen szép műemléképület? Fontosnak tartjuk, hogy erről rövid tájékoztatást adjunk.

A helyzet összetettségét már az is előrevetítette, hogy kezdetben kérdésessé vált az épület jogállása. Az 1987-ig az Egyetemi Gyógyszertárnak otthont adó épület az ezredfordulóra nem egyetemi tulajdont képező, gondozatlan, omladozó állapotba került. Újbóli használatbavétele érdekében a volt Baranya Megyei Kórház vezetése 2008-ra egy 500-600 ágyas városi kórház gyógyszerellátását biztosító, intézeti gyógyszerertárra újította fel. A használatba vételig és a berendezésig azonban nem jutott el a gyógyszerertár, mert az integrációval kialakult új helyzetben sem a külső működtetésre vonatkozó megállapodás nem maradhatott fenn, sem a kialakított kapacitás nem felelt meg az integráció után létrejött fekvőbeteg-intézeti ágyszámoknak.

A PTE, Klinikai Központ Gyógyszertára 2011 tavaszára kapta meg – a jogállás tisztázása után – hasznosításra az épületet. Az ehhez kapcsolódó szakmai javaslatok megfogalmazására, építészeti tervezésre és költségkalkulációra kerültek, de kidolgozottságuk ellenére – forráshiányra hivatkozással – megvalósulni nem tudott.

A Klinikai Központi Gyógyszertár és a döntéshozók közti folyamatos, és az idők során terjedelmessé vált levelezés teljes bemutatása meghaladja jelen közlemény kereteit. Fontosabb mérföldköveit figyelembe véve, kiemelve, címszavakban, időrendi sorrendben a következőket emeljük ki:

- 2011. 01. 03: levél a KK főigazgatónak; tárgya az **épületre vonatkozó hasznosítási javaslat**
- 2011. 06. 24: levél a KK főigazgatónak; tárgya épületre vonatkozó hasznosítási javaslat (szatellit-gyógyszertár, vényforgalmi egység, citosztatikus egység); mellékletek: **kidolgozott vonatkozó tervek**

Közvetett megjegyzés: A citosztatikus egység egy, az ország több, mint egytucatnyi onkológiai kezelőhelyén már évek óta működő számítógép-vezérelt onkológiai gyógyszerkészítő rendszer (CATO). Ahol működik, ott évente a betegek és a dolgozók biztonságának megeremtésén felül 30-50 millió Ft (!) nyereséget eredményez – „melléktermékként.” Ez már évek óta működhetne. Sajnálatos módon e klinikai ellátást támogató szolgáltató egység megvalósítási iránya a TIOP onkológiai pályázat keretében került, amely már most 2-3 évvel eltolta és más telephelyre tette át a CATO-labor kialakítását. Ez az eltolódás jelentős költségnövelést jelent a PTE, KK számára, melynek napjainkig 100 millió a nagyságrendje. Az időben megkezdett beruházás a ráfordítást már részben behozhatta volna. 2016-ig, a labor várható üzembe állításáig ennek nagyságrendje 160-180 millió Ft-ra kalkulálható.

- 2011. 08. 05: levél az Egészségügyi Üzemeltetési és Fej-

lesztési Osztály vezetőjének; tárgya kérelem a **kivitelezés kalkulációjának elkészítésére**, melléklet: 2011-es terv és ÁNTSZ-jegyzőkönyv

- 2011. 10. 13: levél az Egészségügyi Üzemeltetési és Fejlesztési Osztály vezetőjének; tárgya 2 felújítási verzió (optimális, ill. gyors) ismertetése; melléklet: **időközbeni termódosítás**
- 2011. 11. 03: Egészségügyi Üzemeltetési és Fejlesztési Osztály vezetője közli az **átalakítás várható költségeit**
- 2011. 12. 12: levél a KK főigazgatónak; tárgya részletes beruházási terv 2012-re, mellékletek: a kérdéses tárgyban addigi levelezés és tervek. **Határozott kérés az épület javasolt funkcióinak megvalósítására.**
- 2013. 12. 16: KK főigazgató levele a Műszaki Igazgatóságnak; tárgya felkérés **szakmai egyeztetésre a kivitelezést illetően.**
- 2014. 04. 02: levél a Műszaki Igazgatóságnak; tárgya az épület használatbavétele; melléklet: e tárgyban írt korábbi levél + korábbi tervrajz + műszaki leírás. **Dokumentáció ismételt átadása a folyamat elindításának szándékával.**
- 2014. 06. 10: felsővezetői egyeztető megbeszélés a kivitelezésről, amelyen a gazdasági főigazgató egyértelműen támogatja a megvalósítást; utasítása: a kalkuláció 06. 20-ig készüljön el
- 2014. 06. 18: újabb **helyszíni bejárás** alapján feljegyzés a szükséges munkálatokról
- 2014. 07. 03: Az Egészségügyi Üzemeltetési és Fejlesztési Osztály vezetője megadja, hogy a **kalkulált költség megközelítően 13 millió Ft.**
- 2014. 09. 08: levél a gazdasági főigazgatónak, a KK főigazgatónak, valamint az ÁOK dékánjának; tárgya a Rákóczi úti gyógyszerertári épület hasznosíthatóságáról folytatott addigi összes levelezés, mellékletekkel; **kérés a mielőbbi megvalósításra**
- 2014. 09. 15: a **gazdasági főigazgató támogatásáról** biztosítja a projektet.

A legutóbbi, 2014. 07. 03-án kiadott műszaki árajánlat összege: 12,67 MFt. Ennek szakmai tartalma: az épület alagsorában tisztasági festés, földszinten és emeleten telephelyi elosztó központ, betegre szóló gyógyszerosztó automata befogadására alkalmas helyiségcsoport, oktatási célú termék kialakítása.

Az épület állapota az átmeneti tárolások, rakodások károkozása, az elmaradt műszaki felügyelet miatt folyamatosan romlik. A négy év eredménye tehát annyi, hogy az épület változatlanul üresen áll...

Apró fényt jelenthet az alagút végén, hogy 2014. szeptember végén a KK főigazgatótól érkezett írásos megerősítés szerint a beruházást a Klinikai Központon belül, soron kívül kezelik, melynek eredményeképpen remélhetőleg az épület használatba vétele – a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. hozzájárulásától függően – még az idei év végére megvalósul.

Pécs, 2014. 09. 24.

Szabóné dr. Schirm Szilvia, dr. Molnár Béla

Kórházi-klinikai gyógyszerészek szakmai hétvégéje

Pécs, 2014. szeptember 12-13.

Egy szakmai rendezvény szervezése során mindig nagy öröm, ha évről-évre egyre több kolléga érdeklődését tudjuk felkelteni. Így tehát lelkesen számolhatunk be arról, hogy idén több mint hatvan kórházi és klinikai gyógyszerész vett részt „A kórházi gyógyszergazdálkodás és finanszírozás aktuális kérdései: Mennyi az annyi?” témájú továbbképzésen Pécsen. A PTE, ÁOK Gyógyszerészeti Intézete és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Kórházi Gyógyszerészeti Szervezetének Ifjúsági Állandó Bizottsága szakmai rendezvénye idén új formában várta a szakmai kérdésekre nyitott kollégákat. A rendezvény elsősorban a fiatal intézeti gyógyszerészeket, tudományos diákköri és PhD-hallgatókat szólította meg hasznos szakmai előadásokkal és az azokat követő interaktív vitalehetőségekkel. A kétnapos előadásorozat résztvevői, számos hazai betegellátó intézmény munkatársai megismerhették a pécsi valamint hazai szakmai és tudományos eredményeket és a napi gyakorlat tapasztalatait. Az előadások az intézeti gyógyszergazdálkodás és onkológia aktuális kérdéseit járták körül. Ez természetesen nem véletlen, hiszen a gyógyszerköltségek kézbe tartása és az igen költséges terápiák minden nap újabb feladatok elé állítják az intézeti gyógyszerészek munkatársait.

Az onkológiai ellátásban, az intézeti gyógyszergazdálkodás és gyógyszerbeszerzés terén a kórházi-klinikai gyógyszerészek szerepéről beszélt bevezető előadásában dr. Higvisán Ilona, címzetes egyetemi docens. Elsősorban a citosztatikus keverékinfúzió-készítés példáján mutatta be a felmerülő költségeket, az onkológiai ellátások finanszírozását és aktuális problémáit. Az előadás kapcsán elhangzott, hogy a gyógyszerészeknek a költségmegtakarítások mellett fontos szem előtt tartaniuk a generikus készítmények esetleges eltérő terápiás indikációit, eltérő alkalmazási előírásait, a folyamatos beszerezhetőséget és az elkészítés járulékos költségeit is.

A következő előadás az onkológus gyógyszerész szemszögéből vizsgálta az egészségmegőrzés lehetőségeit, valamint az ehhez köthető gyógyszerészeti-technológiai költségeket (pl. az anyagköltség és munkabér mellett megjelenő számítástechnikai és technológiai költségeket). A dolgozók védelme kulcsfontosságú az onkológiában, mivel a citosztatikumok olyan veszélyes anyagok, amelyek esetében elméletileg már egyetlen molekula is okozhat mutációt. A szakmai gyakorlat tapasztalatai alapján a Bajcsy-Zsilinszky Kórház Intézeti Gyógyszertárában zajló citosztatikus keverékinfúzió-készítés egészségvédelmi vonatkozásait és ellenőrzésének eredményeit mutatta be Higvisán Ilona. Az előadó kiemelte, hogy nem elegendő csak dekontaminálni, sokkal inkább a szennyezés okát kell megszüntetni. Így például zárt rendszerek alkalmazásával elérni, hogy a citosztatikum ne juthasson a környezetbe.

A központi gyógyszerészeti onkológiai/citosztatikus ellátás bevezetésének tapasztalatairól a Kaposi Mór Oktató Kórházban dr.



Merczel Sára, szakgyógyszerész, pécsi PhD-hallgató számolt be. Az ábrákkal bőségesen illusztrált előadása rámutatott a kórházi gyógyszerészeti szemlélet fontosságára és előnyeire a citosztatikus laborban végzett munkafolyamatok során. Problémaorientált előadásában bemutatta az elmúlt időszak szakmai kihívásait és azok megoldását, így szó esett a régebb óta berögződött helytelen osztályos gyakorlat megváltoztatásáról, a tételes finanszírozású gyógyszerek felhasználásának dokumentálásáról és a generikus készítményváltásokról is.

A pénteki szakmai program zárásaként *dr. Somogyi-Végh Anna*, PhD-hallgató beszélt a „kiegészítő termékek” jelenlétéről és lehetséges kedvezőtlen hatásairól az onkológiai betegeknél. Kétféleképpen tudott, hogy a betegek túlnyomó többsége alkalmaz komplementer vagy alternatív terápiákat, kiváltképpen igaz ez az onkológiában. Annak ellenére, hogy számtalan netes fórum, blogger és termékforgalmazó „csodatévő” tulajdonságokkal kecsegteti a súlyosan beteg embereket, sajnos a legtöbb esetben minimális klinikai bizonyítékkal rendelkezünk az ilyen termékek hatékonyságáról. Fontos a gyógyszerésznek is ismerni ezen termékeket és információt gyűjteni a betegek ez irányú „öngyógyoszereléséről”, hiszen számtalan veszélyt (pl. interakciók) rejtjenek magukban.

A szombat reggeli előadásorozatot *dr. Szrnka Kriszta* előadása indította, amely során tematikusan bemutatta, hogy mennyiben és hogyan járulnak hozzá a klinikai vizsgálatok az onkológiai betegek ellátásához. Több nézőpontból – így a betegek, az intézmény, a vizsgálok, az OEP és a társadalom szemszögéből is – át-

szeres kórházi adatgyűjtésre épülő, évenkénti árazásra volna szükség a HBCs súlyszámok tényleges költségeken alapuló meghatározáshoz.

A kórházi és klinikai gyógyszergazdálkodás aktuális kérdéseit – számos szemléletes példa és a korábban elhangzott előadásokkal talált kapcsolódási pont felelevenítését követően – záró előadásában *dr. Botz Lajos* főgyógyszerész foglalta össze. Hangsúlyozta, hogy a kórházi-klinikai gyógyszerészek szakmai érvényesüléséhez elengedhetetlen, hogy alapvető ismeretekkel rendelkezzenek a gyógyszergazdálkodás és -finanszírozás területén. Sokrétű előadásában ismertette és példaként állította a hallgatóság elé a Gyógyszerterápiás Bizottság működését a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központjában, valamint kitért a kórházi gyógyszeralaplisták és formuláriák gyakorlati fontosságára is.

A rendezvény elsősorban az onkológia és a finanszírozás területére koncentrált, mely két téma mindig aktuálisnak tekinthető a fekvőbeteg-ellátásban. A mindennapi gyakorlati megfontolásokon túl a gyógyszerészet tudományos oldaláról is megvitatásra kerültek az érintett kérdések, melyek minden hallgató kedvét meghozhatták a klinikai és kórházi gyógyszerészet tudományterülete iránt.

A szakmai előadásokat követően kikapcsolódásként meglepetés várt a résztvevőkre, ugyanis egy-egy rejtélyes feladvány megfejtésével, a főbb pécsi nevezetességek megtekintését követően juthattak csak el a közös vacsora helyszínére.

Bízunk benne, hogy a résztvevők számára számos meghatározó fogalom (HBCs-súlyszám, tételes elszámolás, teljesítményvolumen-keret, gyógyszeralaplista, szakmai és finanszírozási protokoll stb.) és azok összefüggései a „helyükre kerültek”, és ezek ismeretében még eredményesebben tudják majd végezni mindennapi kórházi és klinikai gyógyszerészi munkájukat.

A szervezők nevében: Fittler András



gondolhattuk a különböző finansiális és nem finansiális vonatkozásokat. A klinikai szakgyógyszerész szerint a klinikai vizsgálatok következtében a pénzügyi hozzájárulás mellett meghatározó előnyként említendő a terápiahatékonyság és a magasabb színvonalú ellátáshoz való hozzáférés lehetősége.

A kórházi betegellátás valódi költségeinek megjelenítésében Zemplényi Antal, gazdasági szakértő előadása irányítúként szolgálhat. Rávilágított, hogy egységes, esetszintű költségszámítási rendszerre lenne szükség ahhoz, hogy Magyarországon reálisan lássuk a kórházi ellátás költségeit. Ezzel szemben jelenleg hazánkban a fenntartó jellemzően nem néz a költségadatok mélyére, inkább csak az adósságállományt méri. Az előadó felhívta a figyelmet arra, hogy a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően rend-

Beszámoló

az I. Tutorképző Oktatástechnikai Készségfejlesztő kurzusról

2014. szeptember 26-27-én a Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar szervezeti keretei között került megrendezésre az I. Tutorképző Oktatástechnikai Készségfejlesztő kurzus, melynek helyszíne Magyarhertelend volt.

Az oktatástechnikai tréning célja a szakképzés minőségének növelése a tutorok oktatói felkészültségének javításával, valamint oktatástechnikailag felkészült tutorok hálózatának kiépülésével. Ezt a törekvést támogatja az Egészségügyi Államtitkárság és a Magyar Kórházszövetség idén tavasszal indult hasonló irányú kezdeményezése is. A PTE, ÁOK részéről a Szak- és Továbbképző Központ és a Családorvostani Intézet vettek részt a szervezésben *dr. Ertl Tibor* és *dr. Balogh Sándor* vezetésével. A Családorvostani Intézet belső szervezésében 1996 óta zajlik a rendszerbe újonnan belépő oktató családorvosok oktatástechnikai, készség-



fejlesztő tréningje. Erre a majd két évtizedes tapasztalatra alapozva kérte fel a Szak- és Továbbképző Központ a Családorvostani Intézet oktatói csapatát a jelenlegi kurzus programjának kidolgozására immár nemcsak családorvosok, hanem más szakterületek tutorai-mentorai részére is.

Az oktatástechnikai tréningen 19 oktató vett részt a Dunántúl egész területéről, a következő megosztásban: nyolc háziorvos, két kardiológus, sürgősségi szakorvos, gyermekgyógyász, gyógyszerész, egy nefrológus, neurológus és bőrgyógyász. Az oktatói gárdát a pécsi egyetem kommunikációoktatásban és mentortréning-szervezésben jártas oktatói alkották (dr. Forrai-Werling Márta – Szak és Továbbképző Központ, dr. Heim Szilvia, dr. Oberling János, dr. Rinfel József, dr. Csikós Ágnes – Családorvostani Intézet, dr. Czopf László – I. sz. Belgyógyászati Klinika, dr. Füzési Zsuzsanna – Magatartástudományi Intézet, dr. Tóth Ildikó – Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet). A kurzus résztvevőit dr. Forrai-Werling Márta, a Szak- és Továbbképző Központ igazgatóhelyettese és dr. Balogh Sándor a Családorvostani Intézet igazgatója köszöntötte. A kétnapos programon, hét szekcióban, 14 órában került átadásra a tananyag, amely a következő fontos témaköröket ölelte fel: 1. Ki a jó tutor? Ki vagyok én?, 2. A szakképzéssel kapcsolatos jogi és egyéb ismeretek, 3. Oktatás elmélet, 4. A rezidens, mint tanítvány és kolléga. Tanulási stílusok, 5. Oktatási módszerek – oktatási modellek, 6. Egyéni képzési terv, 7. Ellenőrzés és értékelés a szakképzésben.

Az előadások és prezentációk mellett alkalmazott újszerű oktatási módszerek (kiscsoportos foglalkozások, szituációs és csoportépítő játékok, SWOT analízis, brainstorming) bevonása a tréningbe igazán jó hangulatú, konstruktív csapatmunka kialakulá-



sát tették lehetővé. Az orvosi kommunikációt és empátiát fejlesztette „A doktor” című film levetítése, amely valamennyi résztvevőnél rendkívül pozitív fogadtatásban részesült. A bentlakásos tréning lehetővé tette, hogy a régi ismerősök vagy éppen újonnan megismert kollégák kellemes baráti beszélgetéseken vegyenek részt vagy akár szakmai eszmecserét folytassanak. A kurzus végén egyértelműen pozitív visszajelzésekkel, sok jó élménnyel és további oktatói munkánkat segítő sok új ötlettel és hasznos tapasztalattal zártuk a programot.

Bízunk benne, hogy ez az oktatástechnikai tréning hagyományteremtő lesz, és a jövőben a szakorvosképzésben részt vevő oktatók széles körben részt tudnak venni ezen a készségfejlesztő kurzuson.

Dr. Heim Szilvia
PTE, ÁOK, Családorvostani Intézet

Rend és rendezetlenség a fehérjék világában: új színfoltok a palettán

A fehérjék a sejtek vitális komponensei; tulajdonképpen nincs olyan folyamat, amelyben ne játszanának meghatározó szerepet. Így, a sejtek és a fehérjék működését összekapcsoló molekuláris események feltérképezése számos tudományterület (pl. orvosi, biológiai, kémiai és fizikai) központi irányvonalát jelenti.

Régóta ismert, hogy a fehérjék működésében meghatározó a térszerkezetük különböző szintű szerveződése. A strukturális és a funkcionális sajátosságok kapcsolatát leíró első modellek egyike volt a „zár-kulcs” elmélet. Ezt az 1890-es évek végén Emil Fischer javasolta, és több mint 100 éven keresztül uralkodó elképzelés volt a fehérjetudományokban. A modell lényege abban áll, hogy amint egy zárat csak a hozzá illő kulccsal lehet kinyitni, egy adott fehérje térszerkezetéhez egy jól meghatározott funkció tartozik; röviden nevezhetjük ezt az „egy szerkezet – egy funkció” modellnek. Az elképzelést a fehérjék atomi felbontású szerkezetének meghatározásában elért első röntgenkristallográfiás sikerek támasztották alá. 1958-ban John C. Kendrew kutatócsoportjának sikerült meghatároznia a hemoproteinek közé tartozó myoglobin szerkezetét 2 Å-ös felbontásban. Ez az első RTG-kristallográfiás fehérjeszerkezet. Nem sokkal később Max. F. Perutz egy másik hemoprotein, a hemoglobin szerkezetét közöl-

te a Nature-ben. Igazi áttörést jelentettek ezek az eredmények a szerkezetbiológiában. Ezt mi sem tükrözi jobban, mint hogy Kendrew és Perutz megosztott kémiai Nobel díjban részesültek 1962-ben. A RTG-kristallográfia fejlődésének és térhódításának köszönhetően napjainkban a Protein Data Bank-ban fellelhető fehérjeszerkezetek száma közelít a 100 000-hez. Mindez erősítette azt az elképzelést, hogy a funkcionális fehérjék szükségszerűen különböző szerkezeti elemekből szabályszerűen felépülő, jól meghatározott térszerkezettel rendelkeznek. Az „egy szerkezet – egy funkció” modell paradigmává lépett elő.

Azonban voltak kivételek. Az 1900-as évek elejétől napvilágot láttak olyan megfigyelések, melyek szerint léteznek olyan fehérjék és fehérjerégiók, amelyek ugyan biológiailag aktívak, mégsem rendelkeznek jól meghatározott térszerkezettel. A kutatók többsége sokáig szkeptikusan tekintett ezekre a szokatlan fehérjékre, s csupán ritka és jelentéktelen kivételeknek gondolta. A századfordulói váratott magára az a felismerés, mely szerint a szerkezeti rendezetlenséggel bíró fehérjék nem furcsa kivételek, hanem a fehérjéknek biológiailag fontos, egyedülálló és gazdag tárházát alkotják. Ekkor nyert létjogosultságot a jelenleg használt angol nomenklatúra szerint az IDP-nek (intrinsically disordered protein, illetve IDR-nek (intrinsically disordered protein region)

nevezett rendezetlen fehérjék vagy fehérjerégiók családja. Azóta az ezzel kapcsolatos kutatások a modern fehérjetudományok egyik legdinamikusabban fejlődő ágát jelentik.

A rendezetlen fehérjék érdekes tulajdonsága, hogy fiziológiás körülmények között sincs jól meghatározott térszerkezetük, mégis funkcionálisak. A rendezetlenség azonban nem egyszerűen azt jelenti, hogy térszerkezet nélküli. Inkább szerkezeti sokszínűséget takar. A rendezetlen fehérjék a másodlagos vagy a harmadlagos elemek szintjén dinamikusan változó szerkezetű konformációs sokasságként írhatóak le. A teljesen rendezett és teljesen rendezetlen szerkezet, mint két véglet által meghatározott szerkezeti kontinuum minden konformációs állapotát felvehetik. A rendezetlen fehérjék szerkezeti sokszínűségét jellemzi a partner indukálta feltekeredés. Azaz, míg kötőpartner nélkül rendezetlen állapotban vannak, a kötődés teljes, vagy részleges feltekeredést idézhet elő. Így a rendezetlen fehérjék számos, egymáshoz nem rokon partnerhez képesek kötődni, annak megfelelő szerkezeti állapothoz adaptálódva. Az egyik, eddig legismertebb és legextrémebb példa a p53 transzkripció faktor, amely az N-terminális transzaktivációs rendezetlen doménje révén partnerek százaihoz képes kötődni. Egy másik példa a rendezetlen WH2 (Wiskott-Aldrich syndrome homology 2) régióval/régiókkal rendelkező aktin-kötő fehérjék családja, amelyet a kutatócsoportom is vizsgál. Ezek a fehérjék, a WH2 domén adaptálódásán keresztül az aktin sejtváza dinamikájának számos aspektusát képesek befolyásolni.

Talán ez a szerkezeti sokoldalúság áll annak háttérében, hogy a rendezetlen fehérjék nem csak a sejtek egészséges működésében, de betegségek kialakulásában is fontos szerepet játszanak. A már említett p53 fehérje tumorszuppresszorként funkcionál, hibás

működése daganatos megbetegedésekhez vezet. Az alfa-synuclein fibrilláris aggregációja neurodegeneratív betegségeket okoz (pl. Parkinson-kór, multisztémás atrofia). De az Alzheimer-kór kialakulásáért felelős amiloid-béta és tau fehérjék is rendelkeznek rendezetlen szakaszokkal. Az elképzelések szerint a rendezetlen régiók konformációs variabilitása fontos szerepet játszik a betegségekhez kapcsolható fehérjeaggregátumok kialakulásában.

A rendezetlen fehérjék vizsgálata egy új és izgalmas irányvonalat jelent a fehérjetudományok palettáján. Azonosításuk, illetve a speciális szerkezeti és funkcionális sajátágaik feltérképezése forradalmasíthatja a kísérleti és a számítógépes modellező/elemező módszerek tárházát. Így a rendezetlenséggel bíró fehérjék szerkezet-funkció kapcsolatának leírása számos tudományterület gondolkodásmódját újíthatja meg. Mindezek mellett a rendezetlen fehérjék potenciális és ígéretes célpontjai lehetnek a fehérje-fehérje kölcsönhatásokat célzó gyógyszerek kifejlesztésének, ami új terápiás stratégiák alapjait jelentheti.

Köszönetnyilvánítás

„A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú *Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program* című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.”

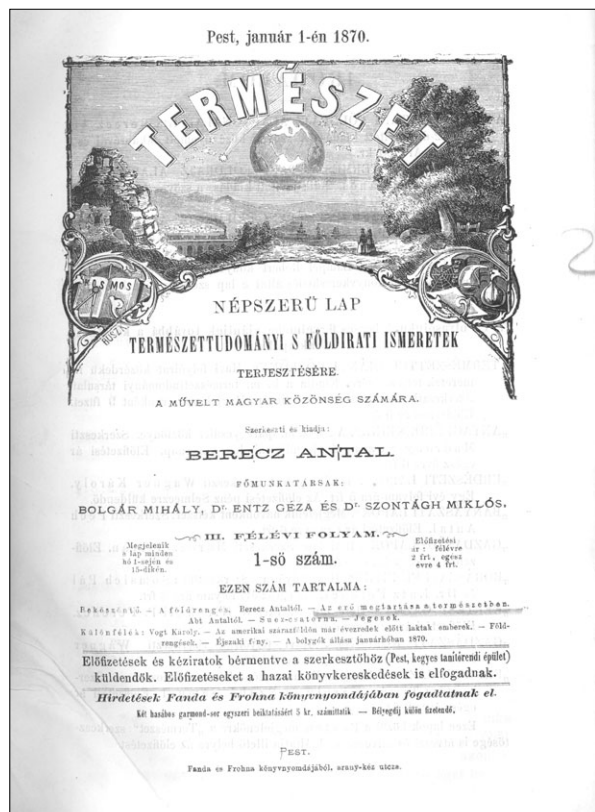
Dr. Bugyi Beáta
PTE, ÁOK, Biofizikai Intézet

A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Könyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk *Természet (1868-1879)*

1868-ban indult a *Természet: Népszerű lap természettudományi és földtani ismeretek terjesztésére*. Féléves évfolyamokban adták közre, így megszűnésekor – 1879-ben – már a tizenegyedik évfolyam látott napvilágot. 1875-ben a Párizsban megrendezett „földrajzi kiállításon a nemzetközi jury által diszoklevéllel és 2-od osztályú éremmel” tüntették ki. Sajnálatos, hogy könyvtárunk állományában a *Természet* nem teljes, egyelőre csupán az 1870-ben megjelent harmadik „félévi folyamtól” a „tizedik azaz 1878-diki évfolyam” kötetei találhatóak meg. Ezek alapján mutatjuk be a továbbiakban a lapot (1. ábra).

Képmellékleteket és a „szöveg közé nyomott képeket” tartalmazó füzetek (2. ábra) Berecz Antal (1836-1908) – földrajz- és természettudós, a Magyar Földrajzi Társulat alapítója – szerkesztésében és kiadásában, a pesti Fanda és Frohna Könyvnyomdájából kerültek ki. Főmunkatársai Bolgár Mihály (1835-1879) piarista rendi pap és tanár, Entz Géza (1842-1919) biológus, Szontágh Miklós (1843-1899) orvosdoktor, kir. tanácsos voltak. 1878-ban a *Természet* munkatársai között már két orvos is volt. Szontághon kívül a járványokkal kapcsolatosan nagy érdemeket szerzett vármegyei tisztí főorvos, Bécsi János „gyakorló orvos” Szolnokról.

A megjelent közlemények „szakmaszerinti” csoportosításban, vagyis az alábbi rovatok alatt jelentek meg: Állattani közlemények ■ Ásvány- és földtani közlemények ■ Csillagközi közlemények ■ Földirati közlemények ■ Gazdászati közlemények ■ Növényzeti közlemények ■ Vegy- s természettani és meteorológiai közlemények ■ Vegyesek.



1. ábra: A *Természet* szépen illusztrált címlapja

A *Természet* Könyvtárunkban található példányai – ezt az 1878-dik évi kötetben található bélyegző tanúsítja – Latinovits Illés (1820-1886) könyvtárából származnak. Az ajándékozó pedig lánya, Horthy Istvánné Latinovits Margit (1866-1926) volt.

Érdekesképpen szeretnénk közreadni a *Természet* könyvtárunkban fellelhető 1870. évi kötetiben található orvosi vonatkozású cikkek és híradások listáját: (1. táblázat)

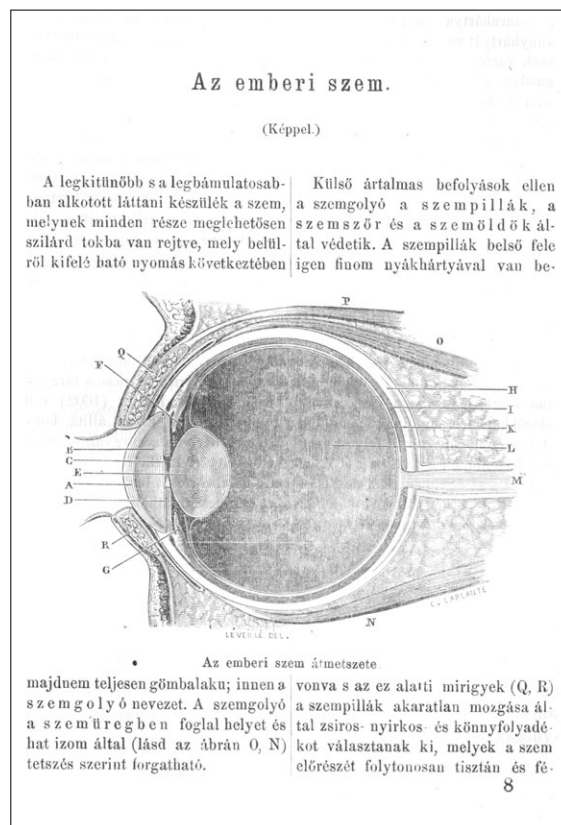
szerző	cím	folyam	oldalszám
Thompson	Halál-esetek méhszurás folytán	3.	24-25.
	Meddig tart az emésztés		26.
	Cholera		26.
	Cholera		40.
	Himlő		63.
	A sibirai pestis		64.
	Éjszak-Grönland gyógynövényei		77.
Polák Ede	Az emberi szem	3.	93-94.
	A tiszta látás föltételeiről		95-101.
	Élettani és egészségügyi intézet nők számára		106.
	A legifjabb orvosnő		106.
A.B.	A New England Hospital és Dispensary nők és gyermekek számára Bostonban	4.	118.
	A véletlenség és a találmányok		130-132.
	Liebigféle folyadék, mely a húst eltarthatóvá teszi.		134-135.
Cs.	A chinin mérgező hatása	4.	149.
	Szénsav az iskolatermek légében		13-14.
Szontagh Miklós	Az ősnemzés	4.	17-19.,29-31.
	Himlő oltás Chinában		56.
Sommerbrodt	A siami ikrekhez hasonló csudaszülöttek	4.	72-75
Blasberg	A légzési szervek megbetegedésének egy új oka		84.
K. G.	Perubalzsam égéseknél	4.	84.
	A varrógépek hatása az egészségre		111-112.
	Revalescière du Barry. Titkos szer		140.
	A műhelyek levegője		152.
K. G.	A méz gyógyhatásáról	4.	154.
	Por a levegőben		163-164.
	Fogszivarkák		164.

1. táblázat: Orvosi vonatkozású cikkek a *Természet* 1870. évi folyamaiban

Meg kell említeni, hogy Kossuth Lajos írásait is közli a *Természet*. Az alábbi felsorolásban feltüntettük, hogy hol és mikor íródtak ezek a „levelek” (2. táblázat).

Szontagh Miklós több botanikai témájú levelet váltott Kossuth Lajossal. Szontaghot „egy felette becses herbáriummal is meglepte, mely alakilag tökéletes fac-simileje volt túrini gyűjteményének, s kizárólag a piemonti Flora képviselőit tartalmazta”. Kossuth maga a természettudományok közül legszívesebben a botanikával foglalkozott. „...Az első ösztön, mely engem a természettudományok temploma felé nógatott, mi túrés tagadás benne, csakis önzés volt. Nagyon sok szenvedés ért az Életben. Vigasztalásra vala szükségem... de örömet, pozitív s örökön megújult örömet a természettudomány egyik ága sem nyújtott annyit, mint a Botanica...”

Végül idézni szeretnénk Entz Géza: *A törökök befolyása Európa kultúrnövényeire* című cikkéből, mivel abban Pécs is említésre kerül: „A törökök nem voltak egyedül pusztító nép, miként a mongolok, hanem eredeti hazájoknak különös sajátosságai ezekkel kapcsolatban álló természetök sok újat, eddig hallatlatlan kölcsönzött Európának... Így barátai voltak a fáknak, különösen a virágoknak... Ezen török virágok között leghíresebb s későbbi viszontagságai miatt legfigyelemreméltóbb a tulipán... a jelenleg már általánosan elterjedt orgonafát, vagy török borostyánt (*Syringa vulgaris*)... a rózsákkal hasonló virágokkal pompázó török hibiket (*Hybiscus syriacus*), az ilatos keleti jácintot (*Hyacinthus orientalis*)...császárkoronát (*Fritillaria imperialis*)... kerti szirontákot (*Ranunculus asiaticus*)... fákat is elterjesztettek, ezt bizonyítja a gyönyörű vadgesztenyefa (*Ausculus hippocastanum*)... borostyánmeggy (*Prunus lauro-cerasus*)... egy fontos gazdasági növényt, a pohánkát vagy tatárkát (*Polygonum fagopyrum*)... Hogy az oszmánoktól közvetlenül számos dísz és kultúrnövényt nyertünk, ezt a népies elnevezések, mint török borostyán, török szeder, török hibik, török búza, török szegfű, basa rózsa eléggé bizonyítják... A Pécs körül elvadult fűgék valószínűleg szintén török eredetűek.”



2. ábra: Illusztráció a *Természet* 1870-dik évi harmadik „félévi folyamából”

közlemény címe	hol	mikor	kinek
	íródott		
A csillagok színváltozásáról	Turin	1871. febr. 21.	Mednyánszky Sándor
Kossuth Lajos levele Dr. Szontagh Miklós munkatársunkhoz	Turin Via Bertholet 28.	1872. szept. 23.	Szontagh Miklós
A testünket, élő, gondolkodó, öntudatos lénynek hatályosító cosmicus imporderabile együttmaradhatása, s az őszanyag felbomolhatatlanságáról.	(Collegno al Baraccone)	1876. ápr. 16.	Zafiri László
Zafiri László tanár úrnak Mára-maros-Szigeten	Collegno (al Baraccone)	1877. nov. 15.	Zafiri László

2. táblázat: Kossuth Lajos Természet különböző folyamaiban megjelent levelei

Dr. Gracza Tünde

Akik a névsorból eddig kimaradtak

Hogy a mai hallgatóságnak, főleg pedig a fiatal és középkorú oktatógárdának – akik a nagyhírű „Aranykart” csak hallomásból, hírből ismerik – legalább hozzávetőlegesen pontos képet adhassak arról a nem mindennapi, híres professzori karról, akik még engem tanítottak, szükségesnek érzem megemlékezésemnek ezt a harmadik részét is közreadni. Ez a harmadik csoportba sorolás semmiképpen nem értékítéletet jelent! Ők is valamennyien kiváló oktatók, kutatók és gyógyítók voltak, tehát méltó tagjai a híres „Aranykarnak”. Csakhogy velük nem, vagy csak ritkán alakult ki valamilyen közvetlen személyes kapcsolat. Egyéniségük sem vált különösen vonzóvá számomra. Diákélményt is csak kevesekről (Cholnoky professzorról) őrök emlékeimben.

Most az ő portréjukat szeretném röviden megrajzolni olyan sorrendben, amilyenben tanulmányaim során velük találkoztam.

Cholnoky László, a kémia professzora volt az első, akitől (főleg a tárgyától) nagyon féltem tanulmányaim kezdetén. Előadásain a táblát pillanatok alatt teleírta képletekkel, kémiai egyenletekkel. Ez meglehetősen ijesztően hatott. Olyannyira, hogy az úgynevezett mindenszentekkor szünetben otthon azon gondolkodtam, hogy abba hagyom orvosi tanulmányaimat, mert ezt nem lehet megtanulni. Az akkori, háború utáni (1945) általános szegénységben tankönyvem nem volt, így kivétel nélkül minden előadást végig jegyzeteltem, és ebből igyekeztem a félévi (nem kötelező, de nagyon is ajánlott) kollokviumra felkészülni. Ez volt életem egyetlen egyetemi írásbeli vizsgája, ami aztán olyan jól sikerült, hogy eredményhirdetéskor Cholnoky professzor felállított és megdicsért, mint a legjobban vizsgázót. Ez aztán fordulatot hozott diákéletemben! Lám, nagy hálával tartozom Cholnoky professzornak, aki ezzel visszaadta az önbizalmamat. Ő maga nem is sejtette, hogy ezzel egy életpályát indított útjára. Bár a szigorlaton kívül (a szigorlat szóbeli volt) talán egyszer sem beszéltem Cholnoky professzorral, az elmondottak alapján őt az első kategóriába illett volna sorolnom!

Egyébként szenvedélyes természetjáró volt kémia professzorom. Vasárnaponként gyakran lehetett vele találkozni a Mecsek valamelyik turistaútványán rövidnadrágban, fokossal a kezében és hátizsákkal a hátán. Máskülönben ő volt a Vitézi Rend baranyai székkapitánya, de abban az időben jobb volt erről nem beszélni. Egyébként sem volt megjelenésében vagy viselkedésében semmi katonás.

Előadásai érthetőek voltak, nála tankönyv nélkül is, csupán az előadások alapján is meg lehetett élni, ezért a tanterem mindig

tele volt. Egy-egy levezetését rendszerint a következő mondatlal vezette be jó dunántúli hanghordozással: “No már most, gondolkodjunk a következőképpen.” Ilyenkor már tudtuk, hogy most valami lényeges következik. A hallgatóság “Csolos”-nak becézte és tisztelte, a maga módján szerette is.

Másodéven **Lissák Kálmánnal**, az élettan professzorával ismerkedtünk meg. Talán nem hat kegyeletstörtőnek, ha őszintén megmondom, előadásai nagyon unalmasak voltak. Egyszerűen az általa írt jegyzetből olvasott fel monoton hangon, majd amikor az óra véget ért, meghajolt és a következő órán ott folytatta a felolvasást, ahol előző alkalommal abbahagyta. Hogy egyéniségében mégis volt valami vonzó (amit én talán kevésbé tudtam felfedezni), mi sem igazolja világosabban, mint hogy évfolyamom talán két leghetségesebb tagja, *Grastyán Endre* és *Endrőczy Elemér* (akik később mindketten professzorok lettek) rögtön szigorlat után belépett az intézetébe. Egyébként is, nagyhírű tudományos iskolát alapított. Amennyire nem volt jó előadó, annyira kiváló kutató és tudományszervező volt!

A magánéletében egyetlen hobbjáról tudok, szenvedélyes óragyűjtő volt. Állítólag lakása több száz, különböző stílusú fali-, asztali-, zseb- és karórákkal volt tele. Többek állították, hogy valamennyi járt is, vagy legalábbis működőképes volt.

A következő év egyik jelentős tárgya volt a „bakteriológia és immunitástan” (ma „mikrobiológiának” nevezik). Ennek tanára **Rauss Károly** professzor volt. Róla talán a legkevesebbet tudok mondani. Magas, korpulens megjelenése ellenére feltűnően magas, mondhatnám „nőies” volt a hangja, ami a hallgatóságnak némi élcelődésre adott okot. Előadásairól nem sok emlékem maradt. Kedvenc témája a Salmonellák csoportja volt, erről beszélt legszívesebben. Ha valaki szigorlaton nagy számárságot vagy képtelenséget mondott, azon nem bosszankodott, inkább jóízűen kacagott. Hát róla bizony csak ennyi emlékem maradt, illetve egy csak engem érintő tény, kitüntetéses doktorrá avatásomon Rauss professzor, mint „kari jegyző” ott állt az avatóbizottságban, és diplomám egyik aláírója „Carolus Rauss”.

A klinikusok közül első helyen **Ángyán Jánosról**, a belgyógyászat professzoráról kell szólnom, aki három éven át volt a tanárom. A belgyógyászat ugyanis akkor egységes tárgyként szerepelt a tananyagban, nem volt részdiszciplínákra tagolva, mint ma. Sovány, magas, kissé hajlott hátú, idősebb ember volt Ángyán professzor, akivel a legnagyobb baj az volt, hogy olyan hal-kan adott elő, hogy csak az első 1-2 sorban lehetett őt meghallani. (A tanteremben akkoriban hangosítás még nem volt!) De aki

meghallotta, megértette, az sokat tanulhatott belőle, főleg a belgyógyászat lényeges apró fogásaiból. Tantermi betegbemutatásai is tanulságosak voltak, melyeket rendszerint ezekkel a szavakkal vezetett be: „Itt van a mi szegény kis betegünk...”, néha még hozzátette: „az ő szörnyű nagy bajával”. Aztán kihívott valakit a hallgatóságból, hogy vizsgálja meg a beteget. Végül a professzor és a diák közti dialógus zárta a betegbemutatást. Két vicces emlékem maradt ezekből a betegbemutatásokból. Egy szívbeteget fiatal nőnél a diák azt mondta, hogy „valamilyen furcsa ritmust” hall a szív felett, mire a professzor így folytatta: „Olyan, mintha egy század huszár lovagolna a mellkasban. Para-pamm, para-pamm, para-pamm” (Ezt egyre hangosabban mondta a lovaglást imitáló mozdulatokkal kísérve) „Ezt úgy is hívják ezért, hogy galopp ritmus.” Vicces volt a hajlott hátú öreg professzort elképzelni lovagolni, viszont a galopp ritmus fogalmát soha nem fogom elfelejteni.

Ha már a lovaglásnál tartunk, Ángyán professzor büszke volt első világháborús harctéri szolgálatára. Így valamilyen eszméletvesztéssel járó akut kórképet a következőkben vezetett be: “A harctéren egyszer csak látom, hogy messze tőlem, Krausz százados (még a nevére is emlékszem!) leesik a lováról. „Ide a lovat! – kiáltottam és vágattam százados barátom felé”. Bizony kicsin múltott, hogy nem tört ki a hangos nevetés! Szegény Ángyán professzornak nagy problémája volt a nagyon rossz, beszűkült látása (csórlátás). Ezért néha, sajnos, egyes hallgatók illetlen vicceket is megengedtek maguknak az öreg professzorral szemben. Egyszer pl. egy papírpépült dobta le az utolsó sorból, mely csaknem fejbe találta az öregurat.

A belklinikával egy épületben volt a szemklinika, melynek professzora **Boros Béla** volt. Előadásaiiban gyakorlati példákkal illusztrált érdekes dolgokat mondott, így kissé monoton előadásmódja ellenére látogatók voltak előadásai. Egy volt csak a hiba! Semmi időérzéke nem volt a professzornak. Rendszeresen hosszan túlbeszélte az előadásidőt. Ha aztán 10-15 perc múlva csoszogni kezdett a hallgatóság, felkapta a fejét: „lejár az idő?” – kérdezte, majd meghajolt és bocsánatot kérve azonnal befejezte az órát.

Boros professzorhoz két személyes élményem fűződik. Szemészet szigorlaton valamelyik kérdésére nem tudtam (volna) válaszolni, így szemtelenül elkezdtem mellébeszélni, valamilyen áltudományos magyarázatot rögtönöztem. Ezen nemhogy felháborodott a professzor, de még tetszett is neki és „dicséretes” jelest kaptam tőle. Sok évvel később, professzori kinevezésem idején, éppen ő volt az egyetem rektora. Külföldi utam miatt kinevezésem az adott időpontban nem tudtam átvenni a minisztériumban, így azt leküldték az egyetemre. Hazaérkezésem után Boros professzor, mint rektor adta át négyszemközt a rektori hivatalban. Egyébként Boros professzor jelentős közéleti szerepet játszott hosszú időn át az egyetem életében. Több ízben volt rektor is. Általában köztisztviselőként álló tagja volt az egyetemnek. Egyébként igen magas kort ért meg.

Emlékezetem szerint egyik legidősebb professzorunk volt **Melcer Miklós**, a bőrgyógyászat tanára. A hallgatóság általában „Melcer apó”-nak emlegette. Szinte utánozhatatlanul különös beszédmódja nagy kihívást jelentett az „utánzóművész” hallgatóknak. Sokan próbálkoztak vele. Előadásain nagy súlyt fektetett a betegbemutatásra meg a venerológiára. Éppen ezért gyakran mutatott be a gonorrhoea és az akkor még gyakori lues különböző stádiumával jelentkező katonákat, akiket következetesen „vitéz úr”-nak titulált. Kedvenc szigorlati mentőkérdése volt a

„mycosis fungoides” nevű bőrbetegség. Biztos bukás volt, ha valaki azzal kezdte, hogy ez egy gombás bőrbetegség. „Látszik, hogy fogalma sincs a bőrgyógyászatról – fakadt ki ilyenkor a professzor –, mert ez nevében ugyan kétszer is gomba, mégsem gombás betegség”.

Megszállottan lelkes víruskutató volt Melcer professzor. A rosszindulatú daganatok vírusos eredetét igyekezett – elsők közt – bizonyítani. Ilyen irányú vizsgálatait messze nyugdíjba vonulásán túl is folytatta. Túl a 90. évén is rendszeresen járt még a központi laboratórium elektronmikroszkópos részlegébe kutató munkáját folytatni. Híresen jó bőrgyógyász diagnosztika volt Melcer professzor. Szólás-mondás volt akkoriban a medikusok közt, hogy kétféle bőrbetegség létezik, „Melcer tudja” és „Melcer sem tudja”, de az utóbbiak a ritka kórképek. Egyébként zárkózott ember volt Melcer professzor. A hallgatósággal a hivatalos oktatási tevékenységen túl nemigen tartott kapcsolatot.

Az én medikuséveim utolsó szakaszában létesült urológiai klinika első professzora a Pestről érkezett **Huth Tivadar** volt. A mi évfolyamunk volt az első, aki urológiát, mint egyféléves kötelező önálló tantárgyat hallgatott. Így mi voltunk Huth profesor első tanítványai. Lévén Huth professzor már Pécsre érkezésekor, tehát viszonylag fiatalon, galambbósz, ezért a hallgatóság az ő nevének és a vizelet ősi magyar nevének hasonló hangzása miatt „H... apónak” becézte. A klinika első évében gyakorlatok még nem voltak urológiából, így az alatt az egy féléves, heti 1 vagy 2 előadás alatt nem nagyon alakultak ki róla benyomásaim.

Később rektora is lett Huth professzor az egyetemnek. Nem soká volt a klinika élén, mert viszonylag fiatalon, még aktív éveiben elhunyt.

Joggal hiányolhatja a mai fiatal oktató vagy hallgató, hogy egy sor tantárgyról és azok professzorairól nem történt említés. Ennek a nagyon egyszerű oka az, hogy azok a tárgyak 60-70 évvel ezelőtt még nem léteztek, illetve nem szerepeltek önálló diszciplínaként az egyetemi oktatásban.

Biológiát I. éven **Kanizsai Laci** bácsi, városi tisztiorvos magántanári előadásban tanított néhány órában és tartott belőle szorgalmi kollokviumot. Biokémiát „Az anyagcsere élettana” címen az élettani intézet docense, **Martin János** bácsi oktatott ugyancsak magántanári előadásban. Immunológia egyszerűen még nem létezett önálló diszciplínaként. Erről III. éven beszélt Rauss professzor a bakteriológia keretében. A klinikai tárgyak közül a traumatológia, az ortopédia és a fül-orr-gégészet a sebészethez tartozott. Ezekről a sebész professzor beszélt (ha beszélt...) esetenként néhány szót. Ezek közül egyedül a fül-orr-gégegyógyászatnak volt megbízott előadója az öreg **Szekér Jenő** bácsi személyében. A radiológiának, ami akkoriban kizárólag a röntgendiagnosztikára szorítkozott, ugyancsak volt állandó megbízott előadója, a Sebészeti Klinika röntgen részlegének docense, **Somogyi Gyula** bácsi személyében. Feltűnhetett, hogy mindnégyüket “bácsiként” tiszteltem. Ennek koruk mellett az is volt az oka, hogy nem lévén professzorok, nem professzor urazhattuk őket, másrészt tárgyaik nem voltak szigorlati tárgyak, így nem is féltünk tőlük. Hogy úgy mondjam, kissé „lazább” volt velük a kapcsolatunk. Szívesen írnék róluk is egy-egy rövid megemlékezést, de az egyrészt nagyon megnyújtaná a már addig is túl hosszú nyúló írásomat, másrészt ragaszkodni szeretnék ahhoz, hogy szigorúan véve a „Aranykarról”, annak professzorairól szóljon ez a megemlékezéssorozat.

Végezetül meg kell említenem, hogy az “Aranykar” utolsó éveiben még hozzá tartozott két nagyszerű professzor, **Hámori**

Artur, a II. sz. Belklinika és **Kudász József**, a II. sz. Sebészeti Klinika vezetője. E két klinika a múlt század 50-es éveinek elején létesült, professzorait is ekkor nevezték ki. Ezeket az éveket még magába foglalja az Aranykar működésének ideje. Ez azonban már az én doktorrá avatásom (1951) utáni időre esik, így ők engem már nem tanítottak, ezért velük kapcsolatban nekem már nincsenek diákkori emlékeim. Tudom, hogy ők mindketten kivá-

ló oktatók, nagynevű professzorok és színes egyéniségek voltak (az utóbbi főleg Hámori professzora vonatkozik). Ismerek is néhány róluk szóló anekdotát, de ez nem pótolhatja a közvetlen személyes benyomásokat.

Dr. Mess Béla
emeritus professor

Zrínyi emlékbeszéd 2014

PTE, ÁOK, Elméleti Tömb udvara, 2014. szeptember 6.

Tisztelt Miniszterelnök Úr, Dékán Úr, Kedves Emlékezők!

Három éve már állhattam itt és tiszteleggettem szóban is a pécsi, Zrínyi hadapród és katonai főreáliskola múltja előtt. Igyekvő utódként adtam számot róla, miként sáfárkodunk a hely szellemének ránk bízott örökségével, mely e falakból árad, s áthatja a lelket is. Akkor az iskola múltjáról, a nemzet védelmében betöltött egykori szerepéről szoltam, az önfeláldozás példáit próbáltam a nemzet testi egészségén örködni hivatott orvos, gyógyszerész és egészségtudományi kari egyetemi hallgatóság elé tájni. Félek, akikhez szólni akartam volna, nemigen figyeltek – nem tolongtak a szigetvári hős szobra körül akkor sem...

Figyelt viszont és cselekedett az orvoskar vezetése, és örömmel jelenthetem, hogy a hazai polgári egyetemek közül először nálunk, itt Pécsen alakult meg a katona és rendvédelmi orvoslást is felvállaló oktatási egység: anyaintézetem, a Műveleti Medicina Tanszék. A szélsőséges helyzetben, akár háborúban vagy katasztrófa idején szükséges speciális orvosi tudás kutatása, oktatása súlyának, fontosságának megfelelő helyet kapott a Mecsek alján, a volt hadapródiskola falai között. Helye van, oktatói vannak, programjai vannak: helyben, az országban és örömmel mondhatom, nemzetközi érdeklődés kíséri, rangot vívott ki. Pedig három évvel ezelőtt nem lehetett előre látni, hogy közel kúszik hozzánk a háború. Árpádházi királyaink halicsi hadjáratokat vívtak, Sienkiewiczről tudunk Hmelnickijről és a lengyel-ukrán nagyhetmanátusról, dédapáink 100 éve Galíciában harcoltak – most Ukrajna a neve. Valóságos sebesültekkel, betegekkel, kényszerű migránsokkal: az UNHCR adata szerint 260 000-rel.

Eddig a migránsokat zömmel a TV-ből ismertük, színes exotikus alakok – Európában legfeljebb Szicíliában vagy a spanyol partoknál, hánykolódó csónakokban. Most Tiszaújlakról, Salánkról jöhetnek. Magyar fiúk indulnak Mariupolba Beregszászról, Tiszabecsről. Ha akkor kislány édesanyámat 1945 nyarán a malenkij robotról szóló hírek miatti félelemből át nem teszik egy éjjel a Tiszán, én is ott rettegnék most a fiamért... Megint vért hullathatunk, megint idegen célokért. Lennénk perze csak skótok vagy katalánok – feltétlen jogunk lenne a nemzeti önrendelkezés.

Igyekezünk elfelejteni, kiűzni a gondolatunkból az iménti, a múlt század utolsó évtizedét beárnyékoló délszláv háborút, Vukovárt, Eszéket. Elhessegetjük még az emléket is – ne zavarja meg a lelki békénket itthon, vagy éppen Srebrenica hős holland védőit...

Az orvoslás születése óta beágyazódott kora tudományába, gazdaságába, politikájába és, – mint Önök jobban tudják nálam – hadtörténetébe is. Járványok döntöttek el hadjáratokat, ugyanakkor a gyógyítás fejlődésének nagy lépcsői is a háborúhoz kötődnek. Olyan összefüggések ezek, melyeket nem lehet eltagad-

ni, de nem is megismerhetetlenek. Részei az orvosi tapasztalatnak, tudásnak, tárgya kell, hogy legyen a kutatásnak, oktatásnak is. Ezt a közös feladatot, erős kapcsolatot szimbolizálja az orvoskar épülete, a Marosvásárhelyi hasonló küllemű és sorú szép építmény és a mostani közös emlékezésünk is ennek jegyében fogant. Miseta



Dékán úr a Műveleti Medicina Tanszék koncepciójával, tényleges létrehozásával, és azzal, hogy ezt személyemre és Rendeki Szilárdra bízta, ennek a gondolatnak adott méltó keretet, súlyt.

Szomorú bizonyítékát szolgáltatja a műveleti medicina koncepció helyességének a jelen: az ukrán konfliktusban a 2 600 halott mellett – akik között riasztóan sok a civil áldozat – csupán kétszer annyi a sebesült. Az ellátó rendszer hatékonyságáról, jobban mondva hatástalanságáról nem kell ennél jobb indikátor. Aszimmetrikus hadviselés, hibrid háború, mondhatjuk: de a cizellált definíciók mögül elővillan az értetlenség a 33%-os halálozás felett. Naponta 36-an halnak meg, a belső migráció óriási: az elmenekültek száma meghaladja a 200 000-et.

A média pedig kegyetlen tükröt tart elénk. A felvonultatott hadifoglyokat bántalmazó utcai csőcseléket még a római diadalmenetek idején is megfékeztek. És mielőtt a XXI. századi kelet-európai helyzeten tovább borzongnánk, gondoljunk meg: Donyeckben, Luhanszkban legalább vannak hadifoglyok. A Szíriában – Észak-Irakban alakuló Iszlám Kalifátusban nem is ejtnek foglyot: keresztre feszítést, lefejezést látunk, tömegkivégzéseket élő adásban. A nőket leölik vagy ágyas-rabszolgaságba vetik, adják-veszik: 2014-ben vagyunk, két és fél órai repülőútra innen. A Vörös kereszt vagy a Vörös Félhold már régen csak célzást megkönnyítő optikai jel. 2010-ben Nicholas Boyle cambridge-i professzor, éppen a múlt századra gondolva jósolta, hogy 2014 fogja megmutatni, hogy milyen lesz ez a mostani évszázad.

Most lépett 42. hónapjába a szíriai polgárháború, melyben a lakosság fele menekült el: zömük a hazáját is elhagyta. A gázai övezet elleni gyors augusztusi hadjárat 1900 palesztin és majd 100 izraeli áldozatot szedett.

Micsoda paradoxon, hogy az első világháborúra, századik évfordulóján már szinte, mint a lovagiasság példatárára tekinthetünk. Arra a háborúra, melyet az öreg kontinens ösbűnének hívnak, melyről XV. Benedek pápa azt írta, hogy ez Európa, az európai kultúra polgárháborúja önmaga ellen. Az 1915-ben Przemyslben hadifogságba esett magyar fül-orr-gégszt, Bárány Róbertet az orosz cár becsületszóra engedti el Stockholmba, hogy átvehesse a Nobel-díjat. Az angol pilóták koszorút dobnak le ellenfelük, von Richthofen sírjára Flandriában. Már 1914 karácsonyán spontán tüzszüneteket kötnek a Szentestén... Nem akarok történeti giccsekkel házalni – csupán emlékeztetni szeretnék: az ember tud jobb is lenni. Most augusztus 16-án az Isonzó mellett, a Mrzl Vrhn tartott centenáriumi megemlékezésen úgy tűnt, Európa szerencsésebb: középső és nyugati fele tanult a múltból. De a „si vis pacem, para bellum” is a tanítás része. Úgy tűnik, hogy most az egyén szinte korlátlan szabadságára épülő, a bölcs belátásra számító európai állam épp azokat nem tudja megvédeni, akikre épül: Conchita Wurst addig énekelhet, amíg van, aki hajlandó a puskát tartani, míg ő dalol. Amíg elég sokan hajlandók akár az életüket is feláldozni egy magasabb értékért: legyen az a közösség, a szabadság, vagy Isten. Az európai orvoslás egyik morális főszabálya pedig az, hogy mindkettejüket meg kell próbálni meggyógyítani. Nagyon jól tudjuk azonban, hogy a beteg gyógyulásához saját immunitás kell: legyen az a beteg az egyén vagy a társadalom...

Az Ebola halottjainak száma 1 900 – az ukrán polgárháborúé 2 600. Az Ebola biztonságos távolságban van – sokkal szívesebben tudósítanak róla a hírcsinálók is. A halálozás ott, Nyugat-Afrikában 75%-os, most 3 500 a betegek száma – miközben az itt, Európában és az USA-ban kezelt szerencsés kevesek jó része felépül... Ahogy felépül a Boko Haram mozgalom Nigériában, a radikális iszlám Szomáliában, Jemenben, és ne legyenek kétségeink Afganisztánt illetően sem. Legalább két iszlám kalifátus ébred – az ellenséget pedig kereszténységnek hívják és elpuhult európaiságnak, vagy USA a neve. A vírus és az ember verseng a gyilkolásban ma is – ahogy az I. világháború után a spanyolnátha tette. Olykor úgy tűnik, az orvosnak könnyebb a dolga, hiszen csak kórokozókval kell küzdenie...

Növekszik azok száma, akik a XX. században egy háborút tartanak számon: 1914 és 1945 között, egy hosszabb és nyugtalan fegyvernyugvással közte. Még ez is kétséges: oly könnyen feledjük Lengyelország orosz invázióját 1920-ban vagy a spanyol polgárháborút vagy épp a finn háborút. A pécsi hadapródiskola utolsó évfolyama 70 éve, 1944-ben végzett: rájuk is emlékezünk most mély tisztelettel.

Szeretném, ha a PTE Orvoskarán 70 év múlva, az akkori Zrínyi ünnepségen majd megemlékeznének a Művelti Medicina Tanszékről is: ahogy az egyetem többi intézetéről, klinikájáról –



mondván tiszteleggel készítetük fel az orvostanhallgatókat a gyógyításra. Békében és békétlenségben egyaránt: édes hazánk, Európa üdvére. Isten adja, hogy sose kelljen a tőlünk tanultakat alkalmazniuk.

Már most is azt igyekszünk hallgatóinknak átadni, amit számomra egy első világháborús brit táborig kórház felirata fogalmazott meg legpontosabban: Tedd, amit lehet, ott ahol vagy, azzal, amid van... Azzal a reménnyel búcsúzom és köszönöm meg megtisztelő figyelmüket, hogy megfogadják a tanácsot.

Prof. Molnár F. Tamás

Pécs, 2014. szeptember 6.

Csak nem ment az ember hiába a Holdra?

(Gondolatok a 2014. szeptember 4-5-i walesi NATO csúcstalálkozó után)

Jó negyven évvel ezelőtt, 1972 szeptembere és 1973 októberé között az Egyesült Államokban, Houstonban a híres orvosi egyetemen, a Baylor College of Medicine rákkutató központjában dolgoztam, mint vendégkutató. A sejtmagokban a magvacskákra vonatkozó kisebb – eredetinek tekinthető – felismerésünk miatt Harris Busch, az intézet nagyhírű igazgatója, akivel Balatonszéplakon, 1971. szeptember végén egy kis tudományos konferencián („nucleolar workshop”-on) találkoztam, meghívott, hogy dolgozzak nála. Egy teljes éven át húzódó, többszöri kérvényezés után, azzal a feltétellel, hogy a feleségemet és három gyermekünket „zálogban” itthon hagyom, engedélyezték az egy éves tanulmányutamat. Ekkor 33 éves voltam.

A Baylor College of Medicine Houstonban, a Texas Medical Centerben van. Az a hír járja, hogy az a világ legnagyobb orvosi központja. (A texasiak számára kötelező a „legnagyobb” jelző hangoztatása és kötelező a hit, hogy az valóban úgy van!). Ebben az esetben az állításuk nagy valószínűséggel fedi a valóságot, mert a híres magán orvosi egyetem, a Baylor College of Medicine mellett egy állami orvosi egyetem is található ott, számos, más tulajdonoshoz tartozó hatalmas kórházzal, amelyeket – természetesen – bekapcsoltak a graduális és a postgraduális (szakorvos) képzésbe. További bizonyíték az orvosi központtal kapcsolatban állításuk elfogadhatóságára, hogy a világ legnagyobb rákkutató kórháza, az M.D. Anderson Hospital is ott van.

Akkoriban a világ minden részéből kerültek oda vendégkutatók, még a Szovjetunióból, a kommunista Kínából és természetesen az európai szocialista országokból is. Unatkozó(?) ottani gazdag amerikaiak afféle baráti társaságot hoztak létre a külföldről odasereglett vendégkutatók “szórakoztatására”. A hétféteken érdekes, sőt mondhatni értékes rendezvényeket szerveztek, ahová saját autóikon vittek-hoztak bennünket és általában vendégül láttak. Ha csak tehetjük, örömmel vettünk részt ezeken az eseményeken. Már nem emlékszem pontosan a hónapra és a napra, mert nem vezeték naplót, mint a „híres” emberek, akikről, miután híressé váltak, mindig kiderül, hogy rögzítettek mindent, ami az életükben velük történt. Abban bizonyos vagyok, hogy tél volt, amikor - nagy örömünkre – dr. Abraham „Abe” Silverstein (1908-2001) tartott számunkra előadást a NASA űrközpontról, különös figyelemmel a Holdra-szállás programjára. Nálánál hitesebb embert aligha hívhattak volna meg erre a feladatra. Ő akkor már nem volt a NASA-nál, mert 62 évesen nyugdíjba vonult. Ő volt viszont 1961 és 1969 között - a Holdra-szállás előtti legizgalmasabb időkben – az űrközpont főigazgatója. Sőt: ő nevezte el a holdutazási programot Apolló programnak, s közvetlen munkatársaival együtt az ő technológiai kreativitása volt a döntő láncszem ahhoz, hogy a misszió sikerrel érhesen véget. Világosan emlékszem mindenre, amit mondott. Előadásának (magyar fordításban) a „**Mi az emberiség haszna abból, hogy ember ment a Holdra?**” címet adta. Előadását azzal kezdte, hogy a hatalmas anyagból két dolgot emel ki, csak ezekről beszél majd. A misszió egyik óriási eredménye, hogy általa jobban megismertük a Földet, az otthonunkat - mondta. A másik „hasznunk” pedig, hogy megtanultunk a hidrogénnel bánni. Ugyanis éppen “Abe” Silverstein és közvetlen munkatársai kutató-fej-

lesztő munkája eredményezte, hogy az Apolló űrhajók üzemanyaga a „második fokozatban” folyékony hidrogén volt. Ez a megoldás járult hozzá leginkább az expedíció sikeréhez. Az előadó itt nyomban hozzátette, hogy a kimunkált új technológia, amely biztonságossá tette a folyékony hidrogén égetését, messze túlmutat a holdutazás programján. Ez hozta az emberiség számára a legnagyobb hasznot, mert nem kétséges, hogy a jövő repülőgépeinek, autóinak, mezőgazdasági és egyéb gépeinek hajtóanyaga hidrogén lesz. A hidrogént természetesen vízből állítják majd elő az óceánok partjain megépítendő biztonságos, főként magfűzésű atomreaktorokban, vizionálta, majd nagy lelkesedéssel beszélt a jövőről, amikor kipufogókból nem mérgező gáz szennyezi a környezetet, hanem tiszta vízpára áramlik majd ki. Elképzelni is gyönyörű a mai sivárság helyén az autópályák vagy más utak mentén a viruló növényzetet. Aztán elhallgatott, majd kijelentette: máris késésben vagyunk! Mostanra rendkívül súlyosan, már-már visszafordíthatatlanul megsebeztek az élő környezetet, s benne – közvetve vagy közvetlenül – önmagunkat! S ami a legnagyobb baj: minden figyelmeztető jel ellenére folytatódni fog az ártás! Tovább folyik majd a fosszilis szén elégetése! Túl sok könnyen kinyerhető gáz és kőolaj van még ugyanis a föld mélyén, s e kincs birtoklása hatalom, a hatalom pedig meg tudja és meg is fogja akadályozni a biztonságos atomreaktorok építésének tervét, s a hidrogén üzemű motorok széleskörű bevezetését – mondta határozottan. Pontos kutatásokra hivatkozva azt állította, hogy 40-50 esztendőre való, könnyen kinyerhető kőolaj és földgáz rejtőzhet még a föld mélyén. (Csak emlékeztetőül: a NASA vezérigazgatójának jóslata 1973 telén hangzott el!) Ma már tudjuk, hogy e készletek kimerítésének idejét a vezérigazgató kissé pontatlanul határozta meg, mert az óceánok partja menti kőolaj és földgáz „bányák” telepítése akkoriban éppen csak elkezdődött, így nehéz volt megbecsülni a készleteket. A pontos becslés ma sem könnyű, de ma már nincs egyetlen olyan szakember sem, aki a könnyen kinyerhető kőolaj és földgáz tartalékot még 30-50 évre valónál többre becsülné. Abban viszont tökéletesen igaza volt dr. Silversteinnek, hogy az élővilág már nem bírja el az egyre fokozódó szennyezést, s azt a terhelést, melyet az erdőségek rohamosan fokozódó irtása a sokszorosára fokoz. A holdutazás másik hasznát, a Föld jobb megismerését azzal illusztrálta, hogy a misszió során alkalmazni lehetett az infravörös fényképezési technikát és a számítógépes képanalízist. Udvariasságból nem a Szovjetunió területe fölött készített felvételen, hanem az USA egy kis településén, pontosabban egy farnján bizonyította, hogy egy „tehen nagyságú objektumot” nem lehet elrejteni. Jól tudjuk, hogy ma még sokkal pontosabban figyelhető meg az űrből minden.

A nyugati világ vezető politikusi üléseztek 2014. szeptember 4-5. között Wales-ben. Biztosan mindannyian tudták, tudniuk kellett, tudniuk kell, hogy az eltartóink az élőlények, az élővilág, és különösen a számunkra legkritikusabb élő rendszer, az élő erdőségek mennyire megsebezettek lettek mára. Bizonyára azt is tudták, tudják, hogy a fosszilis szén (kőszén, kőolaj, földgáz) égetése eleve – már a kezdetektől – az elmúlt 250 éven át végig életellenes, az élővilág virulása ellenes tett volt és ma is az és

marad mindvégig! Az élővilág 3,5-4 milliárd éves története, „küldetése”, hogy az izzó égitestet, a kopár Földet az ember számára éltető csodahelyé, „édenkertté” változtatta. Miközben az eltelt 3,5-4 milliárd év alatt az élővilág elkápráztatóan gyönyörűvé, felfoghatatlanul sokszínűvé vált, új légkört, 21% oxigént és 0,04% széndioxidot tartalmazó atmoszférát alakított ki a Föld köré! A légköri széndioxidot az élőlények úgy cserélték oxigénre, hogy közben, amikor elpusztultak a szén „biztonságba helyezték” azzal, hogy kőszén, kőolaj és fölgáz formában „bezárta” a Föld felső szilárd rétegének kőzeteibe. A légkör 21%-át kitevő oxigénből a rövid hullámhosszú sugarak elleni védelemre, éppen ezeknek a sugaraknak a hatására védő ózonpajzs jött létre. A védő ózonpajzs nélkül 150 ezer évvel ezelőtt nem indulhatott volna el az emberi élőlényfolyam léte. Ha viszont ezt teljesen leontjuk, ami felé rohamosan haladunk, az emberi élőlényfolyam földi léte ezért is véget ér.

A Wales-ben ülésező vezető politikusoknak tehát tudniuk kellett, mint ahogy a Földön élő minden embernek, mind a hét milliárdnak ma tudnia kell: „Így nem mehet tovább!” És nem is fog, mert elfogyott – úgy kell tekintenünk, hogy már elfogyott(!) – az életellenes ártás, a „halál civilizáció” energiaforrása, a fosszilis szén. Igen, a fosszilis szén égetését már régen abba kellett volna hagyni! Igaza volt Dr. Abraham Silversteinnek, aki negyven évvel ezelőtt világosan kinyilvánította, hogy az égetés abbahagyása már akkor elkésztnek volt tekinthető. Más megfogalmazásban ez azt jelenti, hogy nem lehet tovább folytatni azt a tobzódó életet, amit a föld mélyéről felhozott szén felelőtlen égetéséből teremtettünk magunknak, mert így valóban lakhatatlanná tesszük hamarosan a Földet önmagunk számára! A felelőtlen égetés, az ártás folytatása elsődlegesen az „utánam a víz-özön” gondolkodásban, abban az életellenes, utódellenes vélekedésben gyökerezik, hogy „addig, amíg én élek biztosan kitar”. A hatalmas autókban utazó amerikaiaknak közmondásuk is van erre a felelőtlen gondolkodásra: „Do not worry, if the tank is full, nothing wrong can happen with me.” (Ha az autóm tankja tele van, semmi rossz nem történhet velem). Elképesztő, hogy a nyugati világ vezető politikusai a lehetséges új út helyett a régit, a gyűlölködést, a fegyverkezést szavazták meg Walesben, holott mindenki tudja, hogy több nagy háború már a véget jelenti. A Föld, az „éltető anyánk” nem bír ki több nagy háborút! Atomreaktorok helyett atombombát gyártani többször már nem lehet! Valószínűleg Wales-ben egyik politikus sem volt egy a „tulajdonosok” közül, azok közül, akik a fosszilis szén igazságtalan kirablásából felhalmozott „diktátort”, a bankokban nyilvántartott, fegyverrel védett felhalmozott semmit, az „eladósodottság fegyvert” birtokolják, mégis, mint „szolga ostobák” (József Attila: *Ars poetica* verséből) az életellenességre, a „halál civilizációra”, a gyűlölködésre, a háborúra szavaztak. Miért?

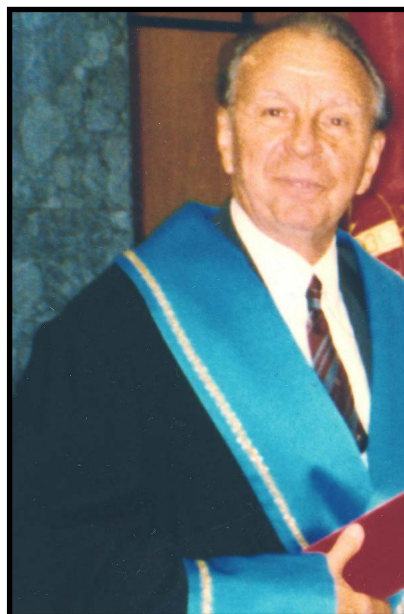
A biztonságos atomreaktor programot leginkább az Új Európa Unióban lehet és kell/kellene késelem nélkül nagy alaposággal megvalósítani. Az Új Európa Unió természetesen az eddigi tagállamokból, Oroszországból, Ukrajnából és valamennyi, eddig be nem sorakoztatott európai országból állna össze. Kell, hogy összeálljon! Nem lehet elégszer kinyilvánítani: Oroszország és Ukrajna is Európa része! Már a kezdetektől nyilvánvaló volt, hogy Európa uniója Oroszország nélkül csonka. A biztonságos atomreaktor programnak természetesen vannak technikai feltételei is, de senki sincs, aki hatvan évvel a hidrogén bomba („fúziós” atombomba) felrobbantása után műszaki nehézségekben látná annak okát, hogy még sehol sincs fúziós atomreaktor a Földön. Különösen, ha arra gondolunk, hogy a Nap, az élővilág

léteének energiaforrása lényegében egy „fúziós atomreaktor”. Sokkal inkább arról van szó, hogy biztonságos atomreaktor programot megvalósítani egy-egy ország képtelen., már csak azért is mert a másik, az ellenséges ország, vagy az alattomos terroristák felrobbantják. Az emberiség energiaszükségletének biztosítása tehát összemberiség szintű feladat, melynek legkritikusabb feltétele a világbéke! A biztonságos atomreaktor program megvalósítását az Új Európa Unióban lehet és kell elkezdni azért is, mert itt van a „tudomány bölcsője”, itt „született élve a tudomány”. Ez a program viszont nem csak az Európában élő emberek érdeke, hanem az egész emberiségé. A felhalmozott tudást végre nem a pusztítás, a halál, hanem az élet, a gyógyítás szolgálatába kell állítanunk! Krisztusi parancs: „Gyógyítsatok!”, „Legyetek mindannyian gyógyító lelkületűek!”. Az az igazság, melyet Krisztus ajándékozott az emberiségnek indította el a tudomány szárnyalását. (Lásd Jáki Szaniszló életművét.) Az ember sajnos, eltért a krisztusi igazságtól, a tőle kapott „ajándékot”, igazság tudást saját hatalmának kiépítésére, a háborúkra, a pusztításra használta. Ennek kell most véget vetni! Ezért kell elutasítani azt az utat, melyet a walesi NATO értekezleten az Európa Unió számára kijelöltek. Nem! Az Oroszországban fellelhető kőolaj és földgáz elég lehet arra az időre, ami szükséges ahhoz, hogy az Új Európa Unió az egész emberiség számára elsőként megvalósítsa az országokon átnyúló biztonságos atomreaktor programot, a hidrogén égetésű motorok széles körű használatát. Az energia biztosítása az „Új világregend”, a „Gyógyítás világregend” leglényegibb feltétele! Ha lesz energia és megtérünk, vagyis, ha belátjuk, hogy a Föld egyedüli értéke az élet és mi az élővilág eltartottai vagyunk, amit nem mi hoztunk létre, gyógyítani fogunk. A pusztulásba rohanás helyett begyógyítjuk az élővilágban ejtett súlyos sebeket. Újra erdősítjük a hegyeket, az egész Földet! Gyorsítottan talajt állítunk elő, a meglévőt feljavítjuk, a levegőt és a vizeket megtisztítjuk. Így bizonyosodunk meg teljességgel arról: nem hiába ment fel az ember a Holdra. Közös óhajunk, hogy végre boldogságban élt élet, béke legyen a Földön!

2014. szeptember 14.

Kellermayer Miklós
egyetemi tanár, emeritus professzor

Dr. Berde Botond professzor



Berde Botond professzor halálára

(1919. márc. 27–2014. júli. 31.)

Mindannyiunkat lesújtott a hír, hogy patriarchális életkorban örök-re elaludt Berde Botond professzor, aki a Pécsi Orvostudományi Egyetem fiatal kutatói, oktatói számára 1997-ben alapítványt hozott létre.

Berde Botond neves patrióta család leszármazottja, amely több fontos személyt adott Erdély és így a magyar társadalom számára; pl. Berde Áron professzort, aki az 1872-ben alapított kolozsvári egyetem első rektora volt. Ugyanígy Berde Károly dr.-t, aki a szegedi bőrgyógyászati klinikai működése után 1931-től 1940-ig a pécsi egyetem bőrgyógyászati klinikájának lett az igazgatója. Az ő Botond fia – akinek a haláláról most megemlékezünk – 1919-ben Nagyenyeden született, majd édesapját Pécsre követte és itt a ciszterci gimnáziumban folytatta tanulmányait, ahol 1937-ben kitüntetéssel érettségizett. Ezt követően iratkozott be az orvoskarra és medikusként már bejárta a Mansfeld Géza professzor vezette gyógyszerintézetbe.

Erdély északi részének 1940-ben történt visszacsatolásakor Berde Károly professzort a kolozsvári egyetemre helyezték át és megbízták az ottani egyetem bőrgyógyászati klinikájának vezetésével. Így Botond fia is Kolozsvárott folytatta tanulmányait és ott avatták „sub auspiciis” orvosdoktorrá.

A háborús események kényszerítő hatására Pécsre jött vissza és itt kapott állást a Mansfeld Géza vezette gyógyszerintézetben. 1946-ban, Mansfeld Géza Budapestre való helyezésekor Berde Botond dr. is az intézet tagja lett. Ezt követően 1948-ban Mansfeld Gézát svájci tanulmányújtjára elkísérte Berde Botond, aki Baselben az egyetemi gyógyszerintézetben kapott állást, majd átkerült a Sandoz gyógyszergyár kutató laboratóriumába. Itt később tudományos eredményeinek elismeréseképpen kutatói igazgatói állásba került, majd végül a gyógyszergyár laboratóriumi részlegeinek lett tudományos igazgatója és mint ilyen ment nyugdíjba.

Berde Botond dr. a távolban is hű volt hazájához, és az itthonról ki-került kollégákat, a hozzá fordulókat támogatta. Mindig udvarias, karizmatikus egyénisége mellett a szülői házból hozta magával a szorgal-

mat, megbízhatóságot és az igényességet. Jelentős, nemzetközileg is elismert tudományos munkásságot fejtett ki elsősorban endokrinológiai témakörben; több monográfiának a szerzője.

A Péccsett eltöltött évek mély nyomokat hagytak Berde Botondban. A pécsi egyetemmel tartotta a kapcsolatot, de csak a korai 90-es évektől kezdett feleségével többször idelátogatni. A rendszerváltozást követően tájékozódott az egyetem tudományos eredményeiről, kutatási nehézségeiről. Berde Botond dr. 1993-ban az MTA külső tagja lett, majd az elismert és neves kutatót néhány nappal később az egyetemünk h.c. doktorrá fogadta. Az ez alkalommal tartott köszöntő beszédében hangsúlyozta, hogy ma nem elég a Széchenyi István megfogalmazta „tudós emberfő mennyisége”, hanem már jelentős műszerezettség kell a tudományos eredmények eléréséhez. A fiatal kutatóknak ehhez a munkához fel kell készülniük.

Röviddel később feleségével jutottak arra az elhatározásra, hogy az orvosi kar tudományos munkájának támogatására a kar fiatal, tehetséges tagjai közül évente egy kutatónak biztosítanak több hetes, külföldi intézetek valamelyikében eltöltendő tanulmányútra lehetőséget. Az évi több ezer svájci frank pályadíjat évente egy diplomás nyerheti el a kutatóriumhoz benyújtott pályázatával.

Az alapítvány létrehozásával, a 35 év alatti fiatal, tehetséges kutatók támogatásával Berde Botond professzor *követendő példát mutatott*. Az 1997. óta működő alapítványhoz több mint 100 pályázat érkezett és eddig 21-en nyerték el a díjat. A nyertes, jutalmazott diplomások közül nem egynek jelentett kiemelkedő állomást a külföldi tanulmányút.

Berde Botond professzor halálával egyetemünk orvosi kara önzetlen támogatót veszített, akinek a távolból is célja volt az Alma Mater támogatása.

Emléke sokáig éljen, példaképe tartósan hasson, és tettét sokan kövessék!

Schneider Imre dr.

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Flannery O'Connor: Szüntelen borzongás

Ford.: László Balázs (részletek)

A vonat úgy állt meg, hogy Asbury a kocsis lépcsőjénél éppen szembe-
találta magát anyjával, aki már várt rá. Felfelé tekintő, sovány szemüve-
ges arcáról széles mosoly sugárzott, mely tüstént eltűnt, mikor megpil-
lantotta a kalauz mögül előkecmergő fiát. A mosoly oly hirtelen hunyt
ki, és a riadt kifejezés, mely követte, annyira vigasztalan volt, hogy
Asbury maga is meghökkent: szóval csakugyan látszik rajta a súlyos
kór.

(...)

– Nem vagy valami jó bőrben – mondta neki anyja, és hosszú, tü-
zetes szemlének vetette alá.

– Most nincs hangulatom beszélni – sietett a válasszal. – Fárasztó
utam volt.

Mrs. Foxnak feltűnt, hogy Asbury bal szeme erősen vérekes. Arca
sápadt és puffadt volt, haja egy huszonöt éves fiatalember korához mér-
ten kétségbeejtően ritkult.

(...)

A halál gondolatához már teljesen hozzászokott, de ahhoz a gondo-
lathoz nem, hogy *itt* haljon meg.

Már csaknem négy hónapja érezte, hogy közeleg a vég. Egyedül élt
a jéghideg lakásban; két takarója meg nagykabátja alatt kucorgott, me-
lyek közé még három réteg *New York Times*-ot is terített, aztán az egyik

éjjel hideglelése volt, amire olyan heves verejtékhullám következett,
hogy a lepedő csuromvíz lett alatta, és ez minden kétséget eloszlatott va-
lódi állapota felől. Jó ideje érezte már, hogy energiája fokozatosan apad,
és gyakran voltak kisebb szeszélyes fájdalmai, fejförgesei. Amúgy is
csak félnapos állásban dolgozott egy könyvesboltban, de újabban annyit
hiányzott, hogy végül felmondtak neki. Azóta a félretett pénzéből élt, il-
letve tengődött, és ez a napról napra csökkenő összeg állt csupán közte
és az otthona közt. Mostanra minden elfogyott. Ő pedig itt volt.

(...)

– Több csomaggal jöttél, mint máskor – jegyezte meg anyja, de nem
kapott választ.

– Jól teted, hogy hazajöttél, itt majd elmehetsz egy rendes doktor-
hoz! Délután elviszlek Block doktorhoz.

– Én viszont – s megpróbálta elfojtani a hangja remegését – nem
megyek Block doktorhoz, se délután, se máskor. Nem gondolod, hogy
ha orvoshoz akartam volna menni, odafönt is elmehettem volna, ahol
tényleg van egypár komoly orvos? Hát azt hiszed, nincsenek New
Yorkban jobb orvosok?

– Block doktor baráti érdeklődéssel közeledne hozzád – válaszolta
az anyja. – Azok a doktorok ott, nem közelednek baráti érdeklődéssel a
beteghez.

– Semmi szükségem rá, hogy baráti érdeklődéssel közeledjenek hozzám. – Majd egy pillanatnyi szünet után, míg kibamult az elmosódottan bíborvörös mezőkre, még hozzátette: – Az én bajomhoz úgyse értene Block. Túl magas neki. – És hangja ijedt suttogásba, majdhogynem zokogásba fulladt.

Nem volt rá képes, hogy (amint Götz nevű barátja ajánlotta) pusztá illúzióknak lássa az egészet; azt, ami eddig volt, csakúgy, mint azt a néhány hetet, ami még hátra van. Götz meg volt róla győződve, hogy a halál jelentéktelen semmiség. Götz, akinek az arca folyton milliónyi felháborodástól lángolt, hathónapos japáni tartózkodás után éppolyan koszosan jött haza, mint ahogy elment, de olyan rendíthetetlen szelidség költözött belé, hogy Buddhának is becsületére vált volna. Götz hívős közönnyel fogadta Asbury közelgő halálának hírért. Valami szövegből idézve ezt mondta: – Habár a Bodhisattva végtelenül sok lényt vezet el a Nirvánába, valójában nincsenek sem Bodhisattvák, akik vezessenek, sem lények, akiket vezetni kellene. – Mindamellet, bizonyos rokon-szenvtől indítatva, Götz négy és fél dollárt szánt rá, hogy Asbury lelkét megnyugtassa: elvitte egy előadásra, ami a Vedantáról szólt. Ablakon kidobott pénz volt. Mialatt Götz megbabonázva hallgatta a pódiumon beszélő sötét bőrű emberkét, Asbury pillantása unottan pásztázta végig a hallgatóságot. Tekintete elkalandozott a lányok feje fölött, akik hindu sariban ültek, aztán egy japán fiatalemberen állapodott meg, majd egy kékesfekete bőrű férfin, akinek a fején fez volt, aztán néhány másik lányon, akik amolyan titkárnőféléknek látszottak. Végül egy sovány, szemüveges alaknál kötött ki, aki a sor végén ült fekete ruhában: egy katolikus papnál. A pap arkifejezése udvarias, de szigorúan tartózkodó érdeklődést tükrözött. Asbury nyomban felismerte a maga hangulatát ebben a néma, leereszkedő érdeklődésben.

Az előadás után néhány diák feljött Götz lakására, köztük a pap, aki itt sem engedett föl tartózkodásából. Hangsúlyozott udvariassággal hallgatta a beszélgetést Asbury közeli haláláról, de maga keveset szólt hozzá. Egy saris lány kijelentette, hogy önbeteljesítésről szó sem lehet, mert az egyenlő az üdvözüléssel, ez a szó pedig értelmetlen. – Az üdvösség – idézte Götz – nem más, mint egy egyszerű előítélet kiküszöbölése, és egyáltalán senki sem üdvözü.

– Ön mit szól ehhez? – kérdezte Asbury a paptól, és a többiek feje fölött viszonzotta tartózkodó mosolyát. Ez a mosoly igen közel járt valami fagyos tisztánlátáshoz.

– Megvan a reális valószínűsége az Új Ember létrejöttének – mondotta a pap. – Természetesen – tette hozzá ridegen – a Szentháromság harmadik személyének közreműködésével.

– Nevetséges! – mondta a saris lány, de a pap csak futó mosolyra méltatta, amelyben most némi derűtség csillant meg. Amikor felállt és távozott, némán átnyújtott egy cédulát Asburynek, amire ráírta a nevét – Ignatius Vogle J. T. – és a címét. Talán, tűnődött most Asbury, élnie kellett volna vele, hiszen a pap világias ember benyomását keltette, aki felfogta volna az ő halálának rendkívüli tragédiáját, egy olyan halálát, melynek jelentősége messze meghaladta a körülöttük locsogó csoport felfogóképességét. S még sokkal inkább meghaladja Blockét. – Az én bajomhoz úgyse értene Block – ismételte. – Túl magas az neki.

Anyja azonnal elérte: arra célzott, hogy idegösszeroppanása van. Nem szólt egy szót sem. Nem mondta, hogy ezt előre megjósolhatta volna. Ha valaki azt hiszi magáról, hogy értelmes – még ha csakugyan értelmes is –, beszélhet neki bármit az ember, képtelenség felnyitni a szemét, hogy tisztán lásson. Asburynél pedig bonyolította a dolgot, hogy az éles eszéhez ráadásul művészlélek is járult.

(...)

Mondhatta volna, „ha kimennél a jó napsütésre, vagy dolgoznál itt egy hónapot a tejjgazdaságban, utána mintha kicseréltek volna!”, de sejtette, miféle fogadtatásra találna egy ilyen javaslat. Asbury persze csak hátramosztató volt a gazdaságban, de ő azért hagyná, hadd dolgozzon, ha akar. Tavalay is hagyta, hogy oda járjon, mikor hazajött, és a darabját írta. A színdarab négerekről szólt (hogy miért kell valakinek a négerekről színdarabot írni, az számára rejtély maradt), és Asbury azt mondta, együtt akar dolgozni velük a gazdaságban, hogy lássa, mi foglalkoztatja őket. Azokat persze az foglalkoztatta, hogyan dolgozhatnak olyan

keveset, amennyit még éppen elnéznek nekik, ezt ő előre megmondhatta volna Asburynek, ha ugyan valaki mondhatott volna neki valamit. A négerek nem sokat zavartatták magukat miatta, ő pedig megtanulta, hogyan kell feltenni a fejőgépet, aztán egyszer kímosta az összes kannát, egyszer meg, úgy rémlett neki, elkészítette a takarmánykeveréket. Aztán egy tehén megrúgta, és többé nem tette be a lábát az istállóba. Az anyja tudta, ha most újra belépne, vagy akár csak a kerítéseket reparálná, vagy bármilyen más munkát végezne – igazi munkát, nem afféle irkafirkálást –, megúszhatná az idegösszeroppanást.

– Mi lett abból a darabból, amit a négerekről írtál? – kérdezte.

– Nem írok színdarabot – válaszolta –, és védj az agyadba: nem dolgozom a tejjgazdaságban. Nem megyek a napra. Beteg vagyok. Lázam van, hideg ráz, szédülök, és mást nem kívánok, csak azt, hogy hagyj békén.

(...)

– Mi ez a halálsikoly? – szólalt meg vontatottan nővére a hátsó ülésen. – Á, te vagy az – mondta. – Pompás, szóval újra itt a művésztünk. Mily rendkívülien rendkívüli. – Kimondottan orrhangja volt.

Öccse nem válaszolt, még csak oda se biccentett. Ennyit már megtanult: sose szabad válaszolni.

– Mary George! – szólt rá élesen az anyja. – Asbury beteg. Hagyd békén.

– Mi baja? – érdeklődött Mary George.

– Ott a ház – mondta anyjuk, mintha rajta kívül valamennyien vakok lennének. A ház a dombtetőn állt: emeletes fehér tanyaépület, széles tornáccal és csinos oszlopokkal. Az asszony mindig büszkeséget érzett, mikor feltűnni látta, s Asburynek gyakran mondogatta is: – Neked olyan otthonod van, hogy a legtöbb New York-i cimborád odaadná a fél szemét érte!

(...)

A nővére szerint Asbury nem művész, nem tehetséges, és épp ez a baja; de Mary George, lám, maga is boldogtalan. Asbury véleménye szerint szereti megjátszani az intellektüelt, de intelligenciahányadosa aligha lehet több hetvenöttnél, és valójában csak az érdekl, hogyan szerzhethetne magának férjet, ám egy normális férfi ránézni sem képes.

(...)

Nézte, ahogy öccse felmegy a lépcsőn, és szája legörbült a meglepetéstől. – Nocsak – mondta –, tényleg van valami vele. Mintha százéves aggyastán volna.

– Nem megmondtam? – súgta az anyja. – Szóval fogd be a szád, és hagyd békén.

(...)

Nővére is felbukkant az ajtóban, arca csupa kíváncsiság, ahogy tompa puffanással ledobta a fekete bőröndöt a küszöbre. Aztán lábával taszigálva átlökdöste a szobán, míg elég közel ért Asburyhez, hogy alaposan szemügyre vegye. – Ha olyan pocsekul néznék ki, mint te – mondta, befeküdnek a kórházba.

Anyja szigorúan intett neki a szemével, mire a lány kiment a szobából, akkor aztán Mrs. Fox becsukta az ajtót, odament a fiához, és leült az ágya szélére. – Na, most szeretném, ha sokáig itt maradnál és kipi-hennéd magad – mondta.

– Ez a látogatás – válaszolta a fiú – örökre szól.

(...)

Mikor délután felébredt, egy rózsaszínű, kítátott száját látott maga fölé hajolni, kétoldalt pedig két jól ismert nagy fülből Block sztetoszkópjának fekete szárai nyúltak le meztelen mellkasára. A doktor észre vette, hogy felébredt, elvgyorodott, mint egy kínai, s a szemei majd kigurultak a helyükből, ahogy rákiáltott: – Mondd, hogy ááááá!

Block a gyerekek bálványja volt. Több mérföldes körzetben képesek voltak hányni és lázrohamot kapni, hogy kijöjjen hozzájuk. Mrs. Fox a háta mögött állt, arca ragyogott az örömtől. – Itt van Block doktor – jelentette, mintha a háztetőn fogta volna el ezt az angyalt, és úgy hozná most a fiacskájának.

– Vidd ki innét – motyogta Asbury. Mintha egy fekete gödör fenekéről nézett volna föl a bárgyú arca.

A doktor közelebb hajolt hozzá, s közben a fülét mozgatta. Block

kopasz volt, és kerek ábrázata körülbelül annyi értelmet árult el, mint egy csecsemőé. Semmi nem vallott rajta intelligenciára, kivéve két hidegen vizsgálódó, nikkelszínű szemét, amelyek mozdulatlan kíváncsisággal fűrészték tárgyukat.

– Hát bizony pápista színed van, Azzberry – dünnyögte. Levette a sztetoszkópját és táskájába dobta. – Nem is tudom, láttam-e mán valakit, aki ennyi idős korába ilyen cefetül nézett ki. Ugyan mit csináltál ott fenn, hogy ez lett belőled?

Asbury tompa ütésekkel érzett a tarkóján, mintha a szíve csapdába került volna, és most megpróbálna valahogyan kivergődni. – Én nem küldtem magáért – mondta.

Block rátette kezét a kihevült arcra, lehúzta a szemhéjat és bekukskált. – Alighanem a pohár fenekére nézegetté ott fenn – mondta. Asbury vesetájékát kezdte nyomogatni. – Egyszer jártam ott jómagam is – folytatta és láttam, hogy nem ér egy lyukas garast az egész ottani mindenség. Szaladtam is aztán haza, hanyatt-homlok. Tátsd ki a szád!

Asbury gépiesen kitátotta; a fűrésztő tekintet fűróként hatolt be, és járta körül a szájüregét. Asbury összekoccantotta a fogát, és nehezen ziháló, elfúló hangon mondta: – Ha orvost akarnék, fenn maradtam volna New Yorkban, ahol kaphatnék valami komolyat!

– Asbury! – szólt közbe az anyja.

– Mióta hurutos a torkod? – érdeklődött Block.

– Ő küldött magáért! – mondta Asbury. — Majd ő megmondja.

– Asbury! – szólt ismét anyja.

Block a táskája fölé hajolt, és kivett belőle egy gumicsövet. Felgyúrte Asbury karján az ingujját, és felső karjára kötötte a csövet. Azután elővett egy fecskendőt, megkereste a vénát, és egy szent éneket zümmögve, beszúrta a tűt. Asbury merev, döbrent pillantással feküdt, mialatt az az idióta belegázolt vérének magányába ... – Lassú, Uram, de biztos a Te utad - dúdolta Block. – Ó, lassú Uram, de biztos a Te utad. – Mikor a fecskendő megtelt, kihúzta a tűt.

– A vér nem hazudik – mondta, azzal egy palackba öntötte a vért, lezárta és a táskájába dugta. – Azzberry – kezdte megint – mióta ...

Asbury felült, előrenyújtotta lüktető fejét, és megismételte: – Én nem küldtem magáért. Nem felelek semmilyen kérdésére. Maga nem az én orvosom. Az én bajomhoz maga ügyse ért. Túl magas az magának.

– Nekem a legtöbb dolog magas – válaszolta Block. – Eddig még nem akadtam olyanra, amit tökéletesen értettem volna – sóhajtott, és felállt. Szemei igen messziről csillogtak Asburyre.

– Nem viselkedne ilyen csúnyán – magyarázkodott Mrs. Fox –, ha nem lenne igazán beteg. És én kérem, hogy jöjjön el hozzám mindennap, amíg jobban nem lesz.

Asbury szemei lila lángot vetettek. – Az én bajomhoz ügyse ért. Túl magas az magának – ismételte, azzal visszafeküdt az ágyra, és lehunyta szemét, amíg Block és az anyja el nem hagyták a szobát.

A következő néhány napon, jóllehet állapota rohamosan rosszabbodott, agya kétségbeejtő élességgel működött. A halál küszöbén mintegy megvilágosult állapotban érezte magát, amire tökéletes kontrasztként hatott az anyja szájából kifogyhatatlanul áradó szöveg. Főleg tehenekről folyt a szó, amelyek Daisy, Gombos Bessie és más efféle nevek hallgattak, s a tehének intim dolgairól: tőgygyuladásról, béléregről, elvetelésről.

(...)

Rosszkedvűen hallgatta, ahogy anyja a munkások hibáit boncolgatja. – Az a kettő nem ostoba – mondta. – Tudják azok, hogyan néztek a maguk hasznát.

– Kénytelenek – dörmögte, de nem volt értelme vitázni anyjával. Tavaly ími akart egy színdarabot a négerekről, és egy időre közüjük akart vegyülni, hogy megtapasztalja, milyennek is érzik helyzetüket, de az a kettő, aki az anyjánál dolgozott, az évek során teljesen eltompult. Nem beszéltek. Az egyik – Morgan – világosbarna bőré volt, indiánkeverék; a másik – az idősebb, Randall – szurokfekete és kövér. Ha mondtak is neki valamit, akárha valami láthatatlan illetőhöz beszéltek volna, aki tőle balra vagy jobbra áll, és Asbury kétnapi együttlét után már tudta, hogy nem találta meg velük a hangot. Megpróbál-

kozott beszélgetés helyett valami célravezetőbb módszerrel is, és egyik délután, amint Randall mellett állt és nézte, hogyan teszi fel a fejgőpét a tehén tőgyére, nyugodtan előhúzta cigarettáját és rágyújtott. A néger abbahagyta a munkáját, és őt kezdte figyelni; várt, amíg Asbury szívott a cigarettából két slukkot, aztán megszólalt: – Aszonta, itten nem szabad dohányozni. Aszonta, eztet nem engedi.

A másik is odajött, és vigyorogva megállt.

– Tudom – mondta Asbury, majd jelentőségteljes szünet után megrázta a paklit, és odanyújtotta előbb Randallnak, aki kihúzott belőle egyet, aztán Morgannak, és az is kihúzott belőle egyet. Ezek után ő adott tüzet mindkettőjüknek, és szívták együtt a füstöt. Semmi nesz nem hallatszott, csak a két fejgőp folyamatos kattogása, és ahogy időnként valamelyik tehén csapott egyet a farkával. A bensőséges kapcsolat azon ritka pillanatai voltak ezek, mikor a különbség fehér és fekete között teljesen elenyészik.

Másnap a tejfeldolgozó visszaküldött két kanna tejet, mert a dohánnyfüst szaga érezhető volt rajtuk. Asbury magára vállalta a felelőséget, és megmondta anyjának, hogy nem a négerek dohányoztak, hanem ő. – Ha te megcsináltad, ők is megcsinálták – válaszolta az anyja. – Azt hiszed, nem ismerem azt a két jómadarat? – Képtelen volt róluk feltételezni, hogy ártatlanok; de Asbury a tapasztaltaktól annyira kedvet kapott, hogy elhatározta, más módon megismétli majd a kísérletet.

Másnap délután, mikor Randall-lal kettesben voltak a tejelosztóban, és a friss tejet töltötték szét a kannákba, fölvetta a gyümölcsízes poharat, amiből a négerek szoktak inni, aztán hirtelen elhatározással merített magának a meleg tejből, és lehajtotta. Randall abbahagyta az öntögetést, és úgy, ahogy volt, félig a kanna fölé hajolva, figyelte őt. – Eztet nem szabad – mondta. – Aszonta, eztet végképp nem engedni.

Asbury merített még egy pohárral, és feléje nyújtotta.

– Aszonta, eztet nem engedi – ismételte a néger.

– Ide figyelj – mondta Asbury rekedten –, változnak az idők. Az égvilágon semmi oka, hogy én ne igyam utánad, vagy te enutánam.

– Aszonta, nem szabad ebből a tejből inni senkinek se – így Randall.

Asbury még mindig tartotta feléje a poharat. – Elfogadtad a cigarettát – mondta. – Fogadd el a tejet is. Anyámnak meg se kottyán két-három pohár tej egy nap. Előbb szabadon kell gondolkoznunk, hogy aztán szabadon élhessünk.

A másik néger közelebb jött, és megállt az ajtófélfánál.

– Nem kell a tej – mondta makacsul Randall.

Asbury hátrafordult, és Morgan felé nyújtotta a poharat. – Gyere, fiú, idd meg – kínálta.

Morgan rábámult, majd gondolt egyet, és arcán ravasz kifejezés jelent meg. – Én nem láttam azt se, hogy maga ivott volna belőle.

Asbury utálta a tejet. A meleg tejtől már az előbb is fölfordult a gyomra. Kiitta a pohár tej felét, a többi odanyújtotta a négernek, aki elvette és belebámult, mintha a pohárban valami mélységes titok lapangana; aztán letette a földre a hűtőkészülék mellé.

– Nem szereted a tejet? – kérdezte Asbury.

– Én szeretem, de ebből nem iszok.

– Miért?

– Aszonta, nem szabad – mondta Morgan.

– Isten az atyám! – robbant ki Asburyból. – Aszonta, aszonta, aszonta! – Másnap újra próbát tett, majd újra és újra, de nem bírta rávenni őket, hogy megigyak a tejet. Néhány nappal később, mikor a tejelosztó ajtaja előtt állt, és épp be akart lépni, hallotta, amint Morgan azt kérdi: – Osztán minek hagyod, hogy mindennap megigya azt a sok tejet?

– Amit ő csinál, az az ő dóga – válaszolta Randall. – Amit meg én csinállok, az az enyim.

– Osztán mér beszél ez olyan rondán az anyjáról?

– Mer pendelyes korában nem rakta meg tisztességesen – mondta Randall.

Az otthoni élet ekkor olyan kibíratatlanul kezdte fojtogatni Asburyt, hogy a szokásosnál két nappal előbb utazott vissza New

Yorkba. Részéről a helyzet úgy állt, hogy ő amott már meghalt, a kérdés most csak az volt, meddig tudja húzni emitt. Siettethette volna a véget, de az öngyilkosság nem lett volna győzelem. A halál törvényes úton érkezett hozzá, mint egy igazolás, egy ajándék az élettől. Ez volt a legnagyobb diadala. Meg aztán a szomszédság éleselméjű koponyáiban az öngyilkos fiúval kapcsolatban felmerült volna a gyanú, hogy tán az anyja volt a hibás, ami persze igaz volt, de mégis úgy érezte, ezúttal eltekinthet anyja nyilvános megszégyenítésétől.

(...)

Reggel, amint a tornácon üldögéltek, anyjának az a gondolata támadt, hogy beszélgetéseikben bizonyos időt a fiát érdeklő témáknak kellene szentelnie. Harmadnap reggel írásaira terelte a szót. – Mikor majd felgyógyultál – mondta –, tudod, igazán jó volna, ha írnál egy könyvet arról, milyen itt nálunk az élet. Szívesen olvasnánk már egy jó könyvet, olyat, mint az *Elfújta a szél*.

Asbury érezte, hogy gyomrában kezdenek megfeszülni az izmok.

– Írd bele a háborút is – tanácsolta az anyja. – Azzal mindíg hosszú lesz a regény.

(...)

– Katolikus papot? – kérdezte az anyja, mint aki föl se fogja, mit hall.

– Lehetőleg jezsuitát – mondta Asbury, mindjobban felderülő ábrázattal. – Igen, feltétlenül jezsuitát. A városban van egypár. Odaszólhatsz nekik telefonon, és hívhatsz nekem egyet.

– Mi történt veled? – kérdezte az anyja.

– Ezek a papok többnyire igen művelt emberek – folytatta Asbury –, a jezsuiták közt pedig még véletlenül sincs tökfaj. Egy jezsuitával más témáról is lehet beszélgetni, mint az időjárásról. – Ahogy visszaemlékezett Ignatius Vogle J. T.-re, már el is képzelte magának a papot. Ez talán egy kicsit még világiasabb lesz, kicsit cinikusabb. Évezredes intézményük falai mögött a papok megengedhetnek maguknak némi cinizmust, hogy mindkét számról egyszerre támadhassanak. A Halál előtt utójára még elbeszélget egy kultúremberrel. Még ha ebben a sivatagban haldoklik is! Azonkívül, semmivel sem okozhatna nagyobb bosszúságot az anyjának. Nem is értette, miért csak most jutott az eszébe.

– Te nem tartozol ahhoz az egyházhoz – mondta Mrs. Fox kurtán. – Hús mérőföldre van innen. Nem is küldenének ide senkit. – Remélte, hogy ezzel az ügy le van zárva.

Asbury hátradőlt, és elmerengett az ötleten. Szilárdan föltette magában, hogy kieroszakolja a telefonhívást, hiszen anyja mindig engedett akarátának, ha kitarthatóan unszolta. – Rövidesen meghalok – mondta –, és még sohasem kértem tőled semmit, csak most ezt az egyet, és erre te megtagadod.

– NEM halsz meg.

– Mikor elhiszed, már késő lesz – mondta.

Újabb kínos szünet. Anyja törte meg a csendet:

– Mostanában a doktorok *nem hagyják* meghalni a fiatalokat. Adnak nekik ezekből az új gyógyszerekből. – Ideges magabiztossággal rázogatta a lábát.

– Az emberek nem halnak meg csak úgy egyszerűen, mint azelőtt – folytatta.

– Anyám – mondta Asbury –, készülj fel rá. Szerintem még Block is tudja, csak eddig nem mondta meg neked. – Block az első vizit óta mindig zord arccal jelent meg: a tréfák és mulatságos fintorok elmaradtak, némán vért vett tőle, nikkelszínű szemei barátságatlanul csillogtak. Elvből ellenezte a halált, és most látszott rajta, tudja, hogy ezúttal méltó ellenfélre akadt. Azt mondta, addig nem ír föl semmit, amíg ki nem deríti, mi a baj, mire Asbury a szemébe nevetett. – Anyám – mondta –, MEG FOGOK HALNI! – és igyekezett úgy ejteni ki minden szót, hogy pörölycsapásként hulljon anyja fejére.

(...)

Állapota folyton rosszabbodott. A következő néhány nap alatt olyan rohamosan gyengült, és olyan állhatatosan noszogatta anyját a jezsuita miatt, hogy az végül kétségbeesésében rászánta magát, ele-

get tesz buta szeszélyének. Telefonált, és fagyos hangon közölte, hogy a fia beteg, talán egy kicsit meg is van zavarodva, és papot kér. Míg beszélt, Asbury a lépcsőkorlátra támaszkodott, mezítláb, gyapjúkendővel a vállán, és figyelt. Mikor anyja letette a kagylót, lekiáltott neki, hogy mikor jön a pap.

– Holnap valamikor – válaszolta anyja bosszúsan.

Abból a pusztá tényből, hogy mégiscsak telefonált, Asbury látta, hogy anyja magabiztossága kezd meginogni. Valahányszor beengedte meg kivezette Blockot, hosszasan suttogtak a földszinti előszobában. Aznap este hallotta, amint Mary George-dzal beszéltek halkán a nappaliban. Úgy hallotta, mintha a nevét említették volna, fölkelte hát, lábujjhegyen kiosont a hallba, és leereszkedett három lépcsőfokot, ahonnan tisztán kivehette a hangokat.

– Ki kellett hívnom azt a papot – mondta az anyja. – Félek, hogy tényleg komoly baj van. Azt hittem, csak idegkimerültség, de most már az a gyanúm, hogy tényleg van valami. Block doktor is valami komoly bajra gyanakszik, és akármilyen legyen is, nála még súlyosabb, mert annyira rossz állapotban van.

– Ne gyerekeskedj, mama – szólt most Mary George. – Mondtam már neked, és megint csak azt mondom, hogy az ő betegsége tisztára pszichoszomatikus jellegű. – Nem volt olyan kérdés, amihez ne a szakértő magabiztosságával szólt volna hozzá.

– Nem – mondta az anyja –, ez valódi betegség. A doktor is azt mondja. – Asburynek úgy tűnt, mintha elcsuklott volna a hangja.

– Block egy idióta – felelte Mary George. – Szembe kell már nézned a tényekkel: Asbury nem tud írni, és ebbe betegszik bele. Nem művész lesz belőle, hanem nyomorék. Tudod, mi kellene neki?

– Nem – mondta anyja.

– Két-három sokkos kezelés – mondta Mary George –, hogy egyszer s mindenkorra kiverjék a fejéből ezt a művészkomplexust.

(...)

Egész délelőtt várta a papot, (...) a pap azonban csak késő délután érkezett meg. Mihelyt anyja kinyitotta az ajtót, valami hangos, kivehetetlen morajlás töltötte be a földszinti hallt. Asbury szíve vadul kalapált. Egy másodperc múlva súlyos léptek alatt nyikordult meg a falépcső. Aztán, szinte még ugyanabban a pillanatban, belépett anyja, arcán kényszeredett kifejezéssel, mögötte pedig egy tagbaszakadt, idős férfi, aki minden teketória nélkül betrappolt a szobába, fölkapott egy széket az ágy mellől, és maga alá tette.

– Finn atya vagyok... innen a Purgatóriumból – mondta vastag hangon. Nagy, vörös arca volt és őszes kefehaja; egyik szemére vak lehetett, ép szemével azonban, mely kéken és tisztán csillogott, szúrósan nézett Asburyre. Reverendáján zsírpecsét látszott. – Szóval, papot kértél? – kezdte. – Nagyon bölcsen tetted. Egyikünk sem tudja az órát, mikor szólítja magához a mi Urunk, Jézus Krisztus.

(...)

Olyan jó, hogy eljött – kezdte Asbury. – Hihetetlenül sivár hely ez, nincs egy teremtet lélek, akivel értelmes ember szót válthatna. Kíváncsi volnék, mi a véleménye Joyce-ról, atyám?

A pap kissé megemelte és közelebb húzta székét az ágyhoz. – Kiabálnod kell, ha velem beszélsz – mondta. – Egyik szememre vak, egyik fülemre süket vagyok.

– Mi a véleménye Joyce-ról? – kérdezte Asbury hangosabban.

– Joyce? Miféle Joyce? – kérdezte a pap.

– James Joyce – válaszolta Asbury nevetve.

A pap hatalmas kezével belelapátolt a levegőbe, mintha szűnyegokat hessegetne el. – Még nem volt szerencsém hozzá – mondta. – Nohát, El szoktad mondani a reggeli és esti imádságodat?

Asbury zavartnak látszott. – Joyce nagy író volt – mormogta, megfélekedve arról, hogy kiabálnia kell.

– Nem, mi? – tudakolta a pap. – Pedig sose lesz belőled jóravalló ember, ha nem imádkozol rendszeresen. Nem szeretheted Jézust, ha nem beszélgetsz vele.

– A halálra szánt isten mítosza mindig lenyűgözött – kiabálta Asbury, de a pap mintha nem is hallotta volna.

– Hát a tisztasággal vannak-e problémáid? – tudakolta, és mikor Asbury elsápadt, válaszra sem várva, folytatta: – Mindannyiunknak

vannak, ezért kell imádkozni a Szentlélekhez. A fő, a szív és a test. Ima nélkül sehol sem lehet célt érni. Imádkozzál együtt a családdal. Szoktál imádkozni a családdal?

– Isten ments – mormogta Asbury. – Anyám nem ér rá imádkozni, a nővérem pedig istentagadó – kiabálta.

– Szégyenletes dolog! – mondta a pap. – Akkor imádkozz értük.

– A művész úgy imádkozik, hogy alkot – kockáztatta meg Asbury.

– Nem elég! – vágta el a pap. – Ha nem imádkozol mindennap, elhanyagolod halhatatlan lelkedet. Tudod a katekizmust?

– Honnan tudnám? – motyogta Asbury.

– Ki teremtett téged? – kérdezte a pap pattogó, katonás hangon.

– Erről különböző emberek különbözőképpen vélekednek – mondta Asbury.

– Isten teremtett – vágta rá a pap. – Ki az Isten?

– Isten egy eszme, amelyet az ember alkotott magának – mondta Asbury, és érezte, hogy kezd belelendülni: ez jó társasjáték lesz két személyre.

– Isten végtelenül tökéletes szellem – jelentette ki a pap. – Nagyon tudatlan fiú vagy. Miért teremtett az Isten?

– Isten nem . . .

– Isten azért teremtett, hogy megismerjed, szeressed, neki szolgálj ezen a földön, és boldog légy vele a mennyek országában! – mondta az öreg pap ellentmondást nem tűrő hangon. – Ha nem tartod magad a katekizmus szavaihoz, honnan akarod tudni, hogyan mentheted meg halhatatlan lelkedet?

Asbury látta, hogy hibát követett el, és úgy gondolta, ideje megszabadulni a vén bolondtól.

– Ide hallgasson – mondta neki –, én nem vagyok katolikus.

– Gyenge kifogás, amiért nem imádkozol! – vakkant rá az öreg.

Asbury kissé lecsusszant az ágyában. – Meghalok – kiáltotta.

– De most még élsz! – mondta a pap. – És hogy gondold, hogy színről színre láthatod majd Istent, mikor sose beszélgettél Vele? Hogy gondold, hogy megkapod, amit sose kértél? Isten nem küldi el a Szentlelket azokhoz, akik nem kérik Tőle. Kérjed Tőle, hogy küldje el hozzád a Szentlelket.

– A Szentlelket? – kérdezte Asbury.

– Annyira tudatlan vagy, hogy még a Szentlélekről se hallottál? – kérdezte a pap.

(...)

– Hogyan töltse be a Szentlélek a lelkedet, ha tele van dudvával? – harsogta a pap. – A Szentlélek nem jön el hozzád, amíg meg nem ismered magad olyannak, amilyen valójában vagy: lusta, tudatlan, öntelt ifjúnak! – kiáltotta, és öklével az ágy melletti asztalkára sújtott.

Mrs. Fox berontott a szobába. – Elég ebből! – kiáltotta. – Hogy mer így beszélni egy szegény beteg gyerekkel? Fölizgatja. Távozzék, kérem.

– Szegény gyerek még a katekizmust se tudja – mondta a pap, és fölállt. – Véleményem szerint magának kellett volna megtanítania imádkozni. Elhanyagolta anyai kötelességét. – Visszafordult az ágy felé, és nyájasan mondta: – Áldásomat adom rád, de ezentúl tessék rendszeresen imádkozni, mindennap – azzal Asbury fejére tette a kezét, és motyogott valamit latinul. – Hívj fel bármikor – mondta –, és más-kor is elbeszélgethetünk. – Aztán Mrs. Fox mereven tartott háta mögött kiment a szobából. Asbury még annyit hallott, hogy azt mondja: – A szíve mélyén jó gyerek, de roppant tudatlan.

Anyja, mihelyt megszabadult a paptól, nyomban fölsietett ismét a lépcsőn, hogy közölje Asburyvel: lám, nem megmondta; de amikor meglátta őt, amint sápadtan, elcsigázva, összetörtén ül az ágyban, és néz maga elé nagy, gyerekesen rémült szemekkel, megesett rajta a szíve, és gyorsan kiment.

Másnap reggel Asbury olyan gyengének érezte magát, hogy anyja eldöntötte, kórházba kell mennie.

– Nem megyek kórházba – hajtogatta Asbury, jobbra-balra forogva lüktető fejét, mintha le akarná csavarni nyakáról. – Amíg magamnál vagyok, nem megyek kórházba. – Keserűen gondolt arra a napra, mikor esetleg elveszti az eszméletét, és anyja el tudja cipelni

a kórházba, ahol teletöltik vérrel, és napokra meghosszabbítják gyötrelmeit. Biztosan érezte, hogy most már közel a vég, hogy akár ma is bekövetkezhet, és nyomorultul kinlódott, mikor elfecsérelt életére gondolt.

(...)

– Hamarosan meghalok – ismételte Asbury. Aztán megkönnyebbülve emlékezett vissza: hiszen együtt fognak füstölni. Kinyúlt az asztalra a cigaretájáért, és odatartotta Randallnak, megfélekezve arról, hogy kirázzon egyet.

– A néger elvette a paklit és zsebre dugta. – Köszönöm szépen – mondta. – Sose fogom elfelejteni. (...)

– Én már fél lábbal a sírban vagyok – mondta Asbury türelmetlenül.

– Nagyon jól néz ki – ismételte Randall.

(...)

– Anyám! – kiáltott Asbury elcsukló hangon.

Anyja felállt. – Mister Asbury most már eleget társalgott – szóló át. – Holnap újra eljöhettek.

– Mán itt se vagyunk – mondta Randall. – Igazán jól néz ki.

– Bizony jól – helyeselt Morgan.

(...)

Kevéssel hat óra után arra ébredt, hogy Block autója fékez a feljárón. Ez a hang olyan volt, mint egy hívás, amely pillanatok alatt és tiszta fejjel repítette ki őt az álom birodalmából. Hirtelen pokoli balsejtelve támadt, hogy a sors lesújtóbb véget szán neki, mint amit valaha is el tudott képzelni. Teljesen mozdulatlanul feküdt, ahogy az állapot megdermedt egy pillanattal a földrengés kitörése előtt.

Block és az anyja beszélgetve jöttek felfelé a lépcsőn, de szavai-kat nem tudta kivenni. A doktor fintorogva lépett be, anyja mosolygott. – Találd ki, mi bajod, picikém! – kiáltotta. Hangja úgy érte Asburyt, mint egy puskagolyó.

– Megtalálta a bacit, meg, az öreg doki! – mondta Block, és letelepedett ágya mellé a székre. Magasba emelte a kezét, mint a győztes bokszoló, majd leejtette az ölébe, mintha az erőfeszítés kimerítette volna. Levetette a piros selyemkendőt, amit a komikus hatás kedvéért tett fel, és alaposan megtörölgette az arcát, amelyen mindannyiszor más kifejezés bukkant elő a kendő mögött.

– Mondhatom, olyan esze van, hogy különb már nem is lehetne! – állapította meg Mrs. Fox. – Asbury – fordult a fiához –, Málta-lázad van. Ez állandóan visszatér, de nem halálos! – Mosolya valóság-gal ragyogott és vakított, mint egy csupasz villanykörte. – Úgy megkönnyebbültem – mondta.

Asbury lassan feltápáskodott, kifejezéstelen arccal; majd visszahanyatlott párnájára.

Block fölébe hajolt és mosolygott. – Nem fogsz meghalni – mondta elégedetten.

Asbury meg se moccant, csak a szeméi éltek. A felszínen azok is mozdulatlanok látszottak, de valahol, homályos mélységükben, volt egy szinte alig észrevehető remegés, mintha valami erőtlenül viaskodna. Block pillantása valósággal belefürödött, mint az acéltű, és megragadta, akármilyen is volt, míg az élet ki nem hunyt belőle. – A Málta-láz nem olyan nagy dolog, Azzberry – dörmögte. – Ugyanaz, mint a Bangs-kór a teheneknél.

A fiú halkán felnyögött, aztán elhallgatott.

– Biztos valami pasztörözetlen tejet ivott ott fenn – mondta az anyja csendesesen, majd mindketten lábujjhegyen kisiettek, mintha arra számítanának, hogy Asbury most már aludni fog.

(...)

Asbury elfehéredett, és mintha egyszerre heves szél kerekedett volna, mely leszaggatja szeméről az illúzió utolsó fátylát is, látta, hogy hátralevő napjaiban gyengén, összetörtén, de elpusztíthatatlan fog élni, szemtől szemben a tisztító rettegéssel. ...

Dr. Bajnóczky István

1942 – 2014

igazságügyi orvosszakértő, emeritus professor

Mély megdöbbenéssel értesültünk róla, hogy tisztelt kollégánk, a PTE, ÁOK, Igazságügyi Orvostani Intézetének nyugdíjas igazgatója, dr. Bajnóczky István igazságügyi orvosszakértő, emeritus professor 72 éves korában, 2014. augusztus 22-én váratlanul elhunyt.

Dr. Bajnóczky István 1967-ben szerzett orvosi diplomát a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Pályáját a Szegedi Igazságügyi Orvostani Intézetben kezdte, 1971-ben igazságügyi orvostanból szakképesítést szerzett. Az 1977-ben alapított Győri Igazságügyi Szakértői Intézet igazgatója lett.

1994. február 1-jén a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora megbízta az Igazságügyi Orvostani Intézet igazgatói teendőinek ellátásával. 1997-ben kapott egyetemi tanári kinevezést, és 13 éven át az intézet igazgatója volt. 1977 és 1994 között a Semmelweis Orvostudományi Egyetem német nyelvű évfolyamán, majd 1994-től egyetemünkön oktatott igazságügyi orvostant. Oktatás iránti szeretetét mutatja, hogy a jogi és természettudományi karra is átoktatott, kurzusain jogász és biológus hallgatók mellett bölcsészek és a művészeti kar néhány hallgatója is részt vett. A komolyzene iránti rajongása hallgatói körökben is ismert volt, az általa tartott „Halál az operaház színpadán” című népszerű kurzusa alapján. A művek mélyebb tartalmát, azok irodalmi hátterét is ismerte.

Az oktatáson és az igazságügyi szakértésen túl szűkebb érdeklődési körét az orvosszakértői személyazonosítás, a video-szuperprojekciós eljárás képezte. Szakértői területen az orvosi jog témakörökből jelentek meg publikációi. Munkásságának utolsó éveiben megszervezte és elindította az Intézetben a DNS labor működését, az apasági és kriminalisztikai DNS-vizsgálatok végzését. A Biokémiai Intézetrel közösen a személyazonosításhoz kapcsolódó csontkémiail kutatásokban is részt vett.

Az Igazságügyi Orvostani és Orvosszakértői Szakmai Kollégium, az Egészségügyi Tudományos Tanács Igazságügyi Szakértői Testületének, a Német Igazságügyi Orvosok Társaságának (Deutsche Gesellschaft für Rechtsmedizin) haláláig tiszteletbeli tagja volt.

Hazai tudományos munkássága elismeréseként a Magyar Professzorok Világtanácsától Fehér Dániel emlékérmét, a Magyar Igazságügyi Orvosok Társaságától Harsányi László emlékérmét, a Magyar Életbiztosítási Orvosi Társaságtól Halász Géza emlékérmét, és Japánban megjelent könyvfejezetéért Kitasato emlékérmét kapott.

A Magyar Igazságügyi Orvosok Társaságának 2000-től 2005-ig, a Magyar Életbiztosítás Orvostani Társaságnak 2012-től haláláig elnöke volt. Engedélyt kapott az egészségügyi mediátorok képzésére. Az egészségbiztosítás szakorvosképzés létrehozásában aktív szerepet vállalt. Munkássága elismeréseként szülőhelye 2010-ben díszpolgárrá avatta.

Személyében szakmai munkájára igényes, mindig kételkedő igazságügyi orvosszakértőt, rendkívüli meglátással, széles körű zenei és irodalmi műveltséggel rendelkező, az operát rajongásig szerető, segítőkész barátot veszítettünk el. Nagyon fog nekünk hiányozni határozott egyénisége, szarkasztikus humora, szikár méltósága.

Emlékét tisztelettel és szeretettel megőrizzük.

Hamvasztás utáni búcsúztatója 2014. szeptember 19-én 11 órakor volt Rákóczi falván, a Varsány Községi Házban, azt követően hamvait végakarátának megfelelően, szűk körben, Szolnokon a Tiszába helyeztük.



PTE ÁOK
Igazságügyi Orvostani Intézet

„Nem múlnak ők el, akik szívünkben élnek
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek
Ők itt maradnak bennünk csendesen“



Búcsúznak Tőled:

„Tölösi Péter” Alapítvány a leukémiás és tumoros gyermekek gyógyításáért alakult szervezet minden tagja, barátai, a beteg gyermekek, szülei és családtagjai nevében.

Tragikusan korán, alkotó életének csúcán távozott közülünk Kocsis Kriszti 2014. augusztus 8-án.

Kriszti személye összeforrott a Pécsi Kórháziskola nevével. Egy jól kialakított, szabályok mentén működő, dinamikus fejlődő csapatot hozott létre. A szakmai fejlődést, önképzést és a precíz, odaadó munkavégzést példaként állította és követelte meg mindenkitől.

Mindezek mellett magával ragadó személyisége lenyűgözte a gyermekeket, a szülőket és a munkatársakat.

Számos sikeres helyi és országos pályázattal (szakmai vezető és projektmenedzser) lehetővé tette, hogy a gyermekek eszközhasználata és a kórházpedagógusok munkakörülményei javuljanak, korszerűsödjenek. Külföldi szakmai munkafolyamatok átültetése, kidolgozása és meghonosítása legfőképpen a Kriszti nevéhez köthető Magyarországon. Az általa bemutatott metodika mentén dolgoznak ma országwide a kórházpedagógusok.

Szívén viselte minden munkatársa és az önkéntesek sorsát is. Személyében egy kiváló, mégis szolid kórházpedagógust, mentálhigiénikus vezető szakembert, mindig kész, lelkes és lelkiismeretes, együtt gondolkodó kollégát veszítettünk el. Kivételes, önmagát, erejét, idejét nem kímélő Ember volt.

Köszönjük, amit a kis betegekért és szüleikért tettél, ahogy ők mondják: fénysugár voltál a nehéz órákban, hetekben, években. Biztos kapaszkodó a reménytelennek látszó helyzetekben is. Barátságos, mosolygós lényedet nagyon hiányoltuk már a kór első támadásakor, s boldogan hittünk Veled a győzelemben. Most megrendülten veszünk búcsút. Emléked, Téged kegyelettel szívünkben is megőrizzük.

Elhunyt dr. Métényi János

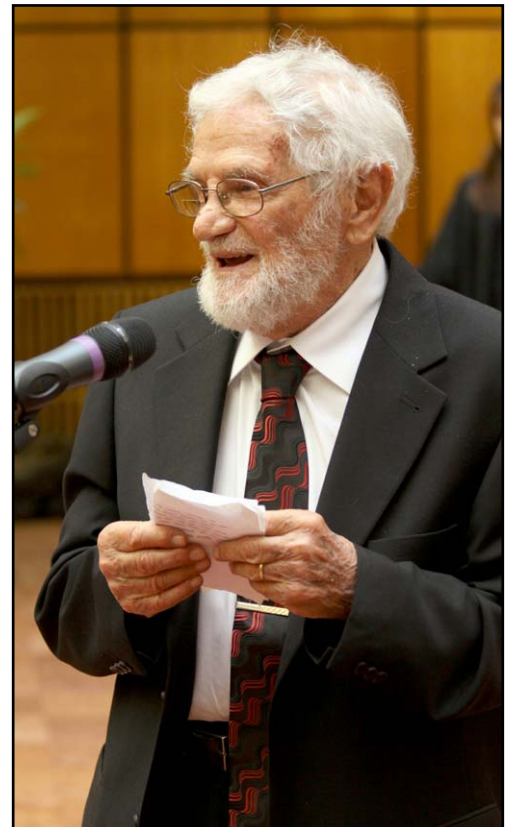
Megrendüléssel tudatjuk, hogy Orvoskarunk platina diplomás professzora, **dr. Métényi János** 99 éves korában elhunyt.

Búcsúztatójára 2014. augusztus 29-én 10 órakor került sor a budapesti Fiumei úti Temető ravatalozójában.

Professzor úr a tavalyi Egyetemi Orvosnapokon vette át platina diplomáját doktorrá avatásának 75. évfordulója alkalmából.

Tisztelettel adózunk emlékének az ünnepségen elhangzott kedves és tanulságos szavaival, melyet Ray Bradbury: Fahrenheit 451 című könyvéből idézett:

„Mindenkinek ...hagynia kell maga után valamit.... Gyereket vagy könyvet, festményt, házat vagy egy falat, amelyet felépített, egy pár cipőt, amit csinált. Vagy egy kertet, amit beültetett. Valamit, amit a kezünk megérintett, ... hogy ha az emberek egy virágra néznek, amit mi ültettünk, – minket lássanak abban. Egyre megy, hogy mit csináltunk, csak az a lényeges, hogy ha valamihez hozzányúltunk, azt változtassuk meg úgy, hogy ránk emlékeztesen akkor is, ha már levettük róla a kezünket.”





Fotó: Rodler Miklós